

Briselē, 2025. gada 17. jūlijā
(OR. en)

11770/25

**Starpiestāžu lieta:
2025/0555 (COD)**

COMPET 760	POLGEN 95
IND 285	ECOFIN 1028
MI 558	COH 145
CADREFIN 112	INDEF 76
FIN 900	CULT 86
RECH 332	CYBER 215
ESPACE 55	JAI 1101
CONSOM 146	DIGIT 148
DUAL USE 37	DATAPROTECT 161
EDUC 330	FREMP 210
TELECOM 252	RELEX 1030
ENER 380	COPS 388
ENV 722	UD 169
CLIMA 283	AUDIO 66
AGRI 361	PROCIV 102
TRANS 314	IPCR 57
SAN 472	MAP 40
PHARM 106	FISC 191
BIOTECH 4	CODEC 1049
POLMIL 222	IA 92

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsektāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2025. gada 16. jūlijs

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsektāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: COM(2025) 555 final

Temats: Priekšlikums
EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,
ar ko izveido Eiropas Konkurētspējas fondu ("EKF"), tai skaitā īpašo
programmu pētniecības un inovācijas darbībām aizsardzības jomā,
atceļ Regulas (ES) 2021/522, (ES) 2021/694, (ES) 2021/697, (ES)
2021/783 un groza Regulas (ES) 2021/696, (ES) 2023/588, (ES) [EAIP]

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2025) 555 final.

Briselē, 16.7.2025.
COM(2025) 555 final

2025/0555 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido Eiropas Konkurētspējas fondu (“EKF”), tai skaitā īpašo programmu pētniecības un inovācijas darbībām aizsardzības jomā, atceļ Regulas (ES) 2021/522, (ES) 2021/694, (ES) 2021/697, (ES) 2021/783 un groza Regulas (ES) 2021/696, (ES) 2023/588, (ES) [EAIP]

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SEC(2025) 555 final} - {SWD(2025) 555 final} - {SWD(2025) 556 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Eiropas Konkurētspējas fonds (EKF, fonds) ir daļa no daudzgadu finanšu shēmas (DFS) paketes laikposmam pēc 2027. gada, kuras mērķis ir vienā satvarā konsolidēt 14 atsevišķus finansēšanas instrumentus no pašreizējās DFS, lai tie darbotos kā investīciju spēja Eiropas konkurētspējas stiprināšanai tehnoloģijās un stratēģiskās nozarēs, kas ir kritiski svarīgas ES konkurētspējai, sākot no sadarbīgas pētniecības līdz izvēršanai, inovācijai, rūpniecības un infrastruktūras izvēršanai un ražošanai, tai skaitā prasmēm, un lai atbalstītu projektus un uzņēmumus, arī MVU, jaunuzņēmumus, lielākus uzņēmumus, universitātes un pētniecības struktūras, vienlaikus darbojoties kā sviras instruments, kas privāto, institucionālo un valsts investīciju piesaistīšanai izmanto budžeta instrumentus.

Pēdējos trīsdesmit gados ir palielinājušās produktivitātes atšķirības starp ES un citām attīstītajām ekonomikām, padarot ES mazāk konkurētspējīgu salīdzinājumā ar citām lielākām ekonomikām. ES pašlaik atpaliek dažādās jomās, arī tādās kā tehnoloģiju attīstība, pētniecības un inovācijas sniegums, infrastruktūras izvēršana, tirgus dinamika un industriālā jauda. Pēdējos gados, kuros bijis raksturīgs straujš tehnoloģiskais progress, ekonomiskās konkurences saasināšanās, galveno veicinošo infrastruktūru kontrole un tirdzniecības protekcionisms, par svarīgu prioritāti ir kļuvusi Eiropas Savienības konkurētspējas uzlabošana. Tas un tā iespējamā ietekme uz mūsu labklājību ir uzsvērtā vairākos nesenos ziņojumos, arī M. Dragi ziņojumā par Eiropas konkurētspējas nākotni un E. Letas ziņojumā *Much More Than A Market*, kuru ieteikumi ir izmantoti Konkurētspējas kompasā.

Konkurētspējas kompasā¹, ko Eiropas Komisija pieņēma 2025. gada janvārī, ir konstatētas būtiskas problēmas, kas kavē konkurētspēju ES. Galvenā konstatētā problēma ir Savienības izdevumu izkliede vairākās programmās, kuras pārklājas un no kurām daudzas finansē līdzīgas iniciatīvas, bet ar atšķirīgām prasībām, tādējādi sarežģījot efektīvu finansējuma apvienošanu.

Kompasā ir noteikti vairāki svarīgi faktori, kas vajadzīgi, lai uzlabotu Savienības konkurētspēju: 1) inovācijas plaisas novēršana, 2) dekarbonizācija un 3) pārmērīgas atkarības mazināšana un drošības uzlabošana. Turklāt tajā ir uzsvērti pieci horizontālie veicinātāji: 1) vienkāršošana, 2) šķēršļu novēršana vienotajā tirgū, 3) finansēšana, 4) prasmes un kvalitatīvas darbvietas, 5) labāka koordinācija. Vienkāršošana, finansēšana un labāka koordinācija ir Eiropas Konkurētspējas fonda galvenais mērķis, lai risinātu tādas problēmas kā: 1) neoptimāls atbalsts visā investīciju ciklā no fundamentāliem pētījumiem un lietīšķiem pētījumiem līdz izvēršanai, rūpnieciskai izvēršanai un ražošanai; 2) augstas investīciju vajadzības, lai sasniegtu Savienības prioritātes, tai skaitā pāreju uz tīru enerģiju un digitālo pārkārtošanos, un 3) sarežģīta un nekoordinēta Savienības finansējuma vide. Paredzams, ka šo problēmu risināšana pozitīvi, kaut arī netieši, ietekmēs citas Konkurētspējas kompasā konstatētās problēmas, piemēram, inovācijas plaisu, vienlaikus arī mazinot Eiropas atkarību no kritiski svarīgu tehnoloģiju un resursu ārējiem avotiem un tādējādi uzlabojot drošību un noturību.

EKF nav vienīgā iniciatīva Savienības konkurētspējas stiprināšanai. Tas papildina citus Konkurētspējas kompasā paziņotos pasākumus. Šis priekšlikums ir saskaņots ar paziņojumu “Ceļā uz nākamo daudzgadu finanšu shēmu”², kurā izklāstīti mērķi, kas jāsasniedz, lai

¹ COM(2025) 30 final.

² COM(2025) 46 final.

nākamais Savienības budžets būtu vienkāršāks, mērķtiecīgāks, ietekmīgāks un spētu novērst pašreizējos sarežģījumus, trūkumus un neelastību. Paziņojumā arī uzsvērts, ka elastība ir būtiska, lai nodrošinātu budžeta spēju reaģēt uz mainīgo realitāti, galveno uzmanību pievēršot tādiem izaicinājumiem kā Savienības konkurētspējas uzlabošana, kam nepieciešama vienota rīcība vienotā Eiropā. Uzņēmumiem, uz kuriem attieksies topošais “28. režīms”, arī vajadzētu būt iespējai gūt labumu no EKF, jo īpaši tāpēc, ka šā režīma mērķis ir vienkāršot pārrobežu operācijas un veicināt investīcijas ES vienotajā tirgū.

EKF tiks strukturēts četros politikas logos, kas atspoguļo stratēģiskās prioritātes, kuras ir būtiskas Savienības konkurētspējai un noturībai (no MI un digitālās jomas līdz kosmosam, no tīrām tehnoloģijām līdz biotehnoloģijām, no aizsardzības līdz veselības jomai). Tā atvērtā struktūra palīdzēs fondam ātri reaģēt uz jaunām problēmām un prioritātēm, nodrošinot vispārēju virzību un stratēģiju. Šī jaunā struktūra ļaus noteikt politikas prioritātes katra loga līmenī, lai efektīvi novirzītu atbalstu no lietišķās pētniecības līdz ražošanai un izvēšanai, tai skaitā infrastruktūrai un īpašām prasmēm, paļaujoties uz projektu vajadzībām pielāgotiem finansēšanas instrumentiem un mazinot investīciju risku, piedāvājot atbilstošu Savienības budžeta sviras un ietekmes attiecību. Turklāt atsevišķā Eiropas Parlamenta un Padomes Pētniecības un inovācijas pamatprogrammas Regula (ES) [XXX]³ [pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”] būs cieši saistīta ar EKF komponentiem, lai nodrošinātu netraucētu investīciju virzību no idejas uz tirgu.

EKF elastīgi mobilizēs visu Savienības budžeta nodrošināto finanšu rīkkopu (arī aizdevumus, dotācijas, pašu kapitālu, kvazikapitālu, finansējuma apvienošanu, iepirkumu un garantijas). Budžeta garantija un finanšu instrumenti kļūs pieejami visos politikas logos, padarot tos lietojamus visās viena fonda finansējuma jomās. Pateicoties integrētākai pieejai stratēģiskā un operatīvā līmenī, tiks nodrošināta arī sinerģija ar citām programmām. Papildus EKF finanšu rīkkopai fonds sniegs atbalstu konsultācijām projektos visā investīciju ciklā, lai veicinātu projektu izstrādi un attīstību, atbalstītu prasmju attīstību un sniegtu transversālu uzņēmējdarbības atbalstu MVU un jaunuzņēmumiem, veicinot to uzņēmējdarbības izaugsmi, piekļuvi finansējumam un investīcijām. Integrētā struktūra nodrošinās arī sinerģiju ar citām DFS strukturālajām daļām, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX]⁴ par valsts un reģionu partnerības plāniem [valsts un reģionu partnerības plāni]. EKF veicina Savienības konkurētspēju un aptver plašu politikas jomu klāstu, sākot ar pētniecību un inovāciju, digitalizāciju, kosmosu, aizsardzību, vidi, veselības aprūpi, vienotā tirgus atbalstu, aprites ekonomiku un beidzot ar enerģētikas pārkārtošanu. Fonds ietver darbības, ko pašlaik veic saskaņā ar 14 Savienības programmām: “Apvārsnis Eiropa” kā atsevišķu programmu, bet cieši saistītu ar EKF, Inovāciju fondu (IF), programmu “Digitālā Eiropa” (*DEP*), Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu – Digitālā joma (EISI), Eiropas Aizsardzības fondu (*EAF*), Munīcības ražošanas atbalsta aktu (*ASAP*), Aktu par Eiropas aizsardzības industrijas pastiprināšanu, izmantojot kopīgu iepirkumu (*EDIRPA*), Eiropas Aizsardzības industrijas programmu (EAIP), programmu “ES – veselībai”, Eiropas Kosmosa programmu, *IRIS*, *InvestEU*, Vienotā tirgus programmu (MVU sadaļa) un *LIFE* (sīkāku informāciju par katru no šīm programmām sk. ietekmes novērtējuma ziņojuma 7. pielikumā). Šo programmu apjoms pašlaik ir ļoti atšķirīgs – lielākā programma ir “Apvārsnis Eiropa” ar 93 miljardiem EUR septiņos gados saskaņā ar šo DFS (2021–2027), un otra lielākā ir Inovāciju fonds aptuveni ar 40 miljardiem EUR 2020.–2030. gadā (ko finansē no ETS ieņēmumiem saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10.a panta 8. punktu).

³ OV L ..., .. lpp.

⁴ OV L ..., .. lpp.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

EKF atbilst mērķiem, kas izklāstīti paziņojumā “Ceļā uz nākamo daudzgadu finanšu shēmu (DFS)”, lai nodrošinātu mērķtiecīgāku, vienkāršāku un ietekmīgāku budžetu.

Lai stiprinātu konkurētspēju, EKF balstīsies uz pieredzi, kas gūta, īstenojot programmu *InvestEU*⁵, kura apvienoja vairākus finanšu instrumentus vienotā, racionalizētā satvarā un spēja sekmīgi mobilizēt publisko un privāto finansējumu, izmantojot salīdzinoši pieticīgu ES garantiju, nodrošinot papildināmību un saskaņojot to ar Savienības politikas mērķiem.

EKF būs cieši saistīts ar 10. pētniecības un inovācijas pamatprogrammu, kas izveidota ar Regulu (ES) [XXX] [pētniecības un inovācijas programma “Apvārsnis Eiropa”], izstrādājot integrētas darba programmas un vienotu noteikumu kopumu EKF regulā. Tas būs svarīgi, lai nodrošinātu investīciju netraucētu virzību visā procesā no pētniecības līdz darbības uzsākšanai, darbības paplašināšanai, izvērsšanai un globālai ražošanai, no idejas līdz tirgum. Kopīgā pētniecības centra (*JRC*) tiešās darbības atbalstīs EKF politikas logu mērķus.

EKF būs saskanīgs ar citiem jaunajiem fondiem, kas atbalstīs ar veselību saistītu finansējumu – darbībām, kas saistītas ar slimību profilaksi un veselības veicināšanu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX]⁶ [Savienības civilās aizsardzības mehānisms un Savienības atbalsts gatavībai ārkārtas situācijām veselības jomā un reaģēšanai uz tām], Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX]⁷ [Eiropa pasaulē], Regulu (ES) [XXX] [valsts un reģionu partnerības plāni] – un papildinās tos. Būtiska nozīme ir ciešai saiknei starp EKF un modernizēto Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (EISI) (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) [XXX]⁸ [Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments]). Pārrobežu infrastruktūras projekti, kuri vērsti uz dekarbonizāciju, digitālo, transporta un enerģētikas noturību, kā arī mobilitāti, ir būtiski, lai uzlabotu Savienības konkurētspēju, drošību un samazinātu stratēģiskās atkarības. Pastāv skaidra sinerģija starp Eiropas enerģētikas un transporta tīkliem, ko atbalsta EISI, un projektiem, kas ietilpst EKF darbības jomā. No EKF tiks finansētas pārrobežu digitālās savienojamības infrastruktūras, kas saskaņā ar M. Dragi ziņojumu ir būtiskas, lai Eiropa būtu globāli konkurētspējīga, nolūkā maksimāli palielināt sinerģiju ar citām digitālajām spējām.

Būtu jānodrošina sinerģija starp EKF, no vienas puses, un Inovāciju fondu un Vienotā tirgus programmu, no otras puses, attiecībā uz atbalstu:

- rūpniecības dekarbonizācijai un inovācijai, jo īpaši tīro tehnoloģiju jomā (Inovāciju fonds);
- digitālajām tehnoloģijām, Eiropas mēroga digitālajai publiskajai infrastruktūrai un digitālajiem risinājumiem muitas un nodokļu jomā (Vienotā tirgus programma).

Šajā nolūkā EKF nodrošina saskanību ar darbībām, kuras plānots īstenot Inovāciju fonda un Vienotā tirgus programmas ietvaros, jo īpaši, izstrādājot darba programmas. Kā paziņots tīras rūpniecības kursā, Rūpniecības dekarbonizācijas banka tiks iekļauta EKF pārvaldībā.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/523, **ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017**

⁶ OV L ..., .. lpp.

⁷ OV L ..., .. lpp.

⁸ OV L ..., .. lpp.

Komisijai līdz 2025. gada beigām būtu jāierosina tiesiskais regulējums attiecībā uz ES kosmosa sistēmām un to pārvaldību, pamatojoties uz ES *acquis*, proti, Kosmosa regulu un *IRIS²* regulu.

Konkurētspēja tiks atbalstīta arī ar dalībvalstu valsts un reģionu partnerības plāniem un ārpolitiku. Turklāt notiks centieni rast sinerģiju starp EKF un citām Savienības darbībām, kas atbalsta politikas jomas, kuras ir cieši saistītas ar konkurētspēju. Jo īpaši EKF ļaus apvienot un kumulēt finansējumu darbībām, ar kurām atbalsta vairāk nekā vienas Savienības programmas mērķus. EKF būs atvērts arī jebkādam finansiālām vai nefinansiālām iemaksām, kas atbalsta konkurētspējas mērķus, arī no dalībvalstīm, trešām valstīm un starptautiskām organizācijām. Turklāt tiks veicināts atbalsts no Regulas (ES) [XXX] [valsts un reģionu partnerības plāni] projektiem, kuriem piešķirts konkurētspējas zīmogs. Tiks meklēta sinerģija un papildināmība no plānošanas līdz īstenošanai, jo īpaši ar Eiropas Investīciju bankas grupu. Visu šo sinerģijas darbību īstenošana samazinās saņēmēju ziņošanas un uzskaites prasības līdz nepieciešamajam minimumam.

EKF būtu jādarbojas arī sinerģijā ar jauno programmu “*Erasmus+*” prasmju attīstīšanai un ar mērķi īstenot prasmju savienību. EKF finansiālais atbalsts prasmēm stratēģiskās nozarēs papildinās programmas “*Erasmus+*” atbalstu kvalitatīvu darbvietu un dzīves prasmju veidošanai un uzlabošanai, izmantojot mūžizglītību un talantu attīstīšanu, piesaisti un noturēšanu.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

EKF atbilst Konkurētspējas kompasam, kas sniedza ceļvedi konkurētspējas veicināšanai, pamatojoties uz šajos ziņojumos sniegtajiem ieteikumiem. Turklāt EKF lielā mērā atbalstīs tīras rūpniecības kursu, kurā uzsvērta nepieciešamība paātrināt dekarbonizāciju, reindustrializāciju un inovāciju, vienā visaptverošā izaugsmes stratēģijā apvienojot klimatrīcību un konkurētspēju.

EKF arī papildina un pastiprinās uzkrājumu un investīciju savienības izveides ietekmi. Padziļināti kapitāla tirgi ļaus apdrošinātājiem, pensiju fondiem, bankām un aktīvu pārvaldītājiem piedalīties EKF atbalstītajos projektos, tādējādi ES iedzīvotājiem nodrošinot uzkrājumus un investēšanas iespējas, no kā ieguvēji būs noguldītāji un iedzīvotāji.

EKF pilnībā atbilst Digitālās desmitgades politikas programmai 2030. gadam, kurā noteikti Savienības kopīgie digitālie mērķrādītāji un pārvaldības satvars, lai paātrinātu Eiropas digitālo pārveidi infrastruktūras, prasmju un pakalpojumu jomā⁹. Jo īpaši EKF digitālās investīcijas reaģē uz nepilnībām un prioritātēm, kas apzinātas ziņojumā “*Stāvoklis digitālajā desmitgadē 2025. gadā*”, jo īpaši digitālās savienojamības, modernizētās datošanas un digitālo prasmju jomā, atbalstot Savienības digitālās suverenitātes mērķi.

Arī vairākas citas iniciatīvas attiecas uz EKF ietvaros īstenojamām darbībām, arī šādas: Kritiski svarīgo izejvielu akts, Neto nulles emisiju industrijas akts, Mikroshēmu akts, Rūpniecības politikas rīcības plāns Eiropas autobūves nozarei, Produktu ilgtspējas ekodizaina regula, Mākslīgā intelekta akts, Sadarbības Eiropas akts, Dzīvības zinātņu stratēģija, Progresīvo materiālu akts, tiesību aktu kopums farmācijas jomā, Medicīnisko pretlīdzekļu stratēģija, Baltā grāmata par aizsardzību, Ekonomiskās drošības stratēģija, Sagatavotības savienības stratēģija, Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģija un Eiropas Okeāna pakts. EKF atbilst arī konkurētspējas ārējai dimensijai, Savienības starptautiskajām saistībām, arī tirdzniecības jomā.

⁹ Lēmums (ES) 2022/2481

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Šajā regulā ir noteikts indikatīvs finansējums EKF, arī Eiropas Savienības finansējums tīrai pārejai un rūpniecības dekarbonizācijai, digitālajai līderībai, veselības aprūpei, biotehnoloģijām, lauksaimniecībai un bioekonomikai, noturībai, aizsardzības industrijai un kosmosam.

Tā kā EKF veido satvaru atsevišķiem programmas pamataktiem un attiecīgajām politikas jomām, priekšlikuma pamatā ir vairāki atsevišķi juridiskie pamati, no kuriem katrs jāpiemēro attiecīgajai(-ām) EKF daļai(-ām):

- LESD 43. panta 2. punkts saistībā ar kopējās lauksaimniecības politikas mērķu sasniegšanu;
- LESD 168. panta 5. punkts saistībā ar attiecīgām darbībām, kuru mērķis ir aizsargāt un uzlabot cilvēku veselību, atbalstot veselības jomas, biotehnoloģijas, lauksaimniecības un bioekonomikas nozaru konkurētspēju;
- LESD 172. pants saistībā ar attiecīgām darbībām konkurētspējas atbalstam, izmantojot digitālo pārveidi, sabiedrības interešu jomās;
- LESD 173. panta 3. punkts saistībā ar darbībām, ar kurām atbalsta Eiropas Savienības industriālās bāzes konkurētspēju, arī sniedzot atbalstu maziem un vidējiem uzņēmumiem, jo īpaši nolūkā pielāgoties jaunajām ekonomikas problēmām pētniecības, tīras un digitālas pārkārtošanās, veselības aprūpes, biotehnoloģiju, lauksaimniecības, bioekonomikas, kosmosa, drošības un aizsardzības jomā;
- LESD 175. pants saistībā ar nepieciešamību turpināt un uzlabot pasākumus ārpus LESD 175. pantā minētajiem fondiem attiecībā uz darbībām, kuru mērķis ir uzlabot konkurētspēju visā iekšējā tirgū, arī ar paplašināšanas pasākumiem, ņemot vērā ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju;
- LESD 182. panta 4. punkts, 183. pants un 188. panta otrā daļa saistībā ar attiecīgām darbībām, ar kurām atbalsta pētniecību un inovāciju aizsardzības jomā;
- LESD 189. panta 2. punkts saistībā ar attiecīgām darbībām, ar kurām atbalsta Savienības kosmosa politiku;
- LESD 192. panta 1. punkts saistībā ar attiecīgām darbībām vides kvalitātes saglabāšanai, aizsardzībai un uzlabošanai un darbībām, ar kurām atbalsta pāreju uz tīru enerģiju, lai veicinātu klimata pārmaiņu mazināšanu;
- LESD 194. panta 2. punkts saistībā ar enerģētikas tirgus darbību, energoapgādes drošību Savienībā, energoefektivitātes un energotaupības veicināšanu, kā arī jaunu un neizsīkstošu enerģijas veidu attīstīšanu, un enerģētīklu starpsavienojumiem;
- LESD 212. panta 2. punkts saistībā ar darbībām aizsardzības industrijas stratēģisko partneru atbalstam;
- 322. panta 1. punkta a) apakšpunkts par tādu finanšu noteikumu pieņemšanu, ar kuriem jo īpaši nosaka procedūru, kas jāpieņem budžeta izveidei un izpildei, kā arī pārskatu iesniegšanai un revīzijai.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Lai reaģēšana uz Savienības konkurētspējas stiprināšanu būtu patiesi efektīva, tā ir jākoordinē Savienības līmenī. Resursu apvienošana šajā līmenī palielina investīciju ietekmi un vērtību, panākot apjomradītus ietaupījumus investīciju veicināšanā un riska mazināšanā politikas jomās, kas ir būtiskas Eiropas konkurētspējai. Šī pieeja ir rentablāka nekā tad, ja dalībvalstis rīkotos neatkarīgi.

Privātā sektora pastāvīgi nepietiekamās investīcijas kritiski svarīgās jomās, tādās kā infrastruktūra, zaļā un digitālā pārkārtošanās un industriālā jauda, vēl vairāk sarežģīt sadrumstaloti kapitāla tirgi, kas kavē efektīvas pārrobežu investīcijas. Neraugoties uz lielajiem privātajiem ietaupījumiem, tie netiek pienācīgi pārvērsti ilgtermiņa investīcijās, kas vajadzīgas stratēģiskajai autonomijai.

Publiskie pētniecības un izstrādes izdevumi Savienībā joprojām ir sadrumstaloti un neatbilst Savienības mēroga prioritātēm, un lielākā daļa finansējuma tiek piešķirta no atsevišķu dalībvalstu budžetiem. Tikai Savienības līmeņa rīcība var atbalstīt tādu projektu mērogu un veidu, kurus dalībvalstis vienas pašas nevar sasniegt, radot kritisko masu ietekmīgiem projektiem un partnerībām.

Turklāt Savienības līmeņa koordinācija veicina sadarbību, kas ir būtiska zināšanu pārneses veicināšanai un investīciju riska mazināšanai, tādējādi uzlabojot konkurētspēju. Savienības mēroga pieeja nodrošina apjomradītus ietaupījumus un sadarbību starp ieinteresētajām personām, un tam ir izšķiroša nozīme zināšanu valorizācijas veicināšanā un spēju uzlabošanā.

Visbeidzot, bet ne mazāk svarīgi ir tas, ka tieši pārvaldīta Savienības programma ir vispiemērotākā, lai nodrošinātu vienota noteikumu kopuma piemērošanu pārrobežu sadarbībai stratēģiskākajās politikas jomās, uz kurām attiecas EKF, tādējādi nodrošinot politikas saskaņošanu un radot apjomradītus ietaupījumus starp nozarēm un dalībvalstīm.

- **Proporcionalitāte**

Ierosinātās darbības nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu Savienības mērķus un Savienības pievienoto vērtību.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Pamatakti ir regula, ko pieņem atbilstoši parastajai likumdošanas procedūrai saskaņā ar LESD, lai nodrošinātu, ka pienākumi ir tieši saistoši EKF saņēmējiem un ir tieši piemērojami visās Savienības dalībvalstīs.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Šā priekšlikuma pamatā ir plaša ietekmes novērtējumu analīze, vidusposma novērtējumi par 2021.–2027. gada programmām, kas ietilpst šīs iniciatīvas darbības jomā, un pieejamie *ex post* izvērtējumi par 2014.–2020. gada programmām. Pilnīgs analizēto novērtējumu saraksts ir sniegts šim priekšlikumam pievienotā ietekmes novērtējuma 1. pielikumā.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Gatavojoties nākamajai daudzgadu finanšu shēmai (DFS), kas sāksies 2028. gadā, Eiropas Komisija rīkoja sabiedrisko apspriešanu, lai gūtu ieskatu par Savienības finansējumu konkurētspējai. Šī apspriešana, kas ilga 12 nedēļas un ietvēra tiešsaistes anketu un nostājas

dokumentus, bija vērsta uz plašu ieinteresēto personu loku, piemēram, iedzīvotājiem, uzņēmumiem, MVU, publiskajām iestādēm un akadēmiskajām aprindām.

Apkopojot konstatējumus no 2034 atbildēm un 462 nostājas dokumentiem, atklājās, ka galvenās problēmas Savienības konkurētspējai rada plaši izplatītas nepietiekamas investīcijas pētniecībā un inovācijā un ievērojama inovācijas plaisa salīdzinājumā ar globālajiem konkurentiem. Apspriešanās tika uzsvērts, ka ir vajadzīga Savienības līmeņa koordinācija, lai efektīvi apvienotu resursus, tādējādi panākot apjomradītus ietaupījumus un uzlabojot investīciju ietekmi tādās jomās kā infrastruktūra, inovācija un stratēģiskās nozares.

Respondenti atbalstīja pasākumus, kas vērsti uz finansējuma palielināšanu stratēģiskajām prioritātēm, finansējuma nepārtrauktības nodrošināšanu no pētniecības līdz ražošanai un Savienības atkarības ierobežošanu stratēģiskās nozarēs. Šie pasākumi tika uzskatīti par nepieciešamiem, lai visā investīciju ciklā novērstu atbalsta sadrumstalotību, kas kavē konkurētspēju, noļaujot ietaupījumus efektīvi pārveidot par ilgtermiņa investīcijām.

Starp problēmām tika minēti arī sadrumstaloti kapitāla tirgi un nepietiekamas privātās investīcijas, jo īpaši attiecībā uz MVU un augošiem uzņēmumiem. Respondentu vidū uzņēmumi un akadēmiskās iestādes uzsvēra, cik svarīgas konkurētspējas saglabāšanai ir lielākas investīcijas pētniecībā un izstrādē, infrastruktūras modernizācijā un dekarbonizācijā. Neraugoties uz pozitīvām atsauksmēm par dažādiem finansēšanas procesa posmiem, tika paustas bažas par ilgām izvērtēšanas termiņiem, pārredzamības trūkumu un sarežģītām pieteikšanās procedūrām, jo īpaši ietekmējot MVU un jaunus pieteikuma iesniedzējus. Tika ierosināta programmu vienkāršošana un saskaņotība, lai uzlabotu finansēšanas procesu.

Sabiedriskā apspriešana tika papildināta ar citiem apspriešanās pasākumiem, kas paredzēti attiecīgajām ieinteresētajām personām gan industrijas, gan pētniecības un inovācijas jomā.

Attiecībā uz rūpniecības nozares ieinteresētajām personām Industriālā foruma 9. plenārsēdē, kas notika 2025. gada 19. martā, galvenā uzmanība tika pievērsta jaunajam Eiropas Konkurētspējas fondam. Dalībnieki, kurus pārstāvēja vairāk nekā 60 locekļi no dažādām nozarēm un uzņēmumu apvienībām, kā arī dalībvalstis tika aicinātas sniegt atsauksmes par problēmām, kas saistītas ar konkurētspēju, un dalīties idejās par to, kā risināt šīs problēmas. Saņemtais ieguldījums lielā mērā apstiprināja sabiedriskajā apspriešanās saņemtās ieinteresēto personu atsauksmes, uzsverot nepieciešamību saskaņot pētniecības un rūpniecības politiku un finansēšanas instrumentus.

Sīkāks kopsavilkums par apspriešanos, kas veikta saistībā ar šo priekšlikumu, ir atrodams šim priekšlikumam pievienotā ietekmes novērtējuma 2. pielikumā.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Šā priekšlikuma pamatā ir plaša dokumentu pārbaude, kas aptver aptuveni 140 dokumentus, arī iepriekš minētos ietekmes novērtējumus, vidusposma izvērtējumus un *ex post* novērtējumus. Ir izskatīti arī vairāki attiecīgi politikas un zinātniski ziņojumi un dokumenti.

Dokumentu pārbaudi papildināja ekonomiskā modelēšana, ko veica Kopīgais pētniecības centrs (*JRC*), lai kvantitatīvi noteiktu atlasīto ietekmi un izmaksu un ieguvumu analīzi, ko veica ārējs konsultants. Visaptverošs šajā priekšlikumā izmantoto avotu saraksts ir atrodams šim priekšlikumam pievienotā ietekmes novērtējuma 1. pielikumā. Detalizēta metodika, ko izmanto izmaksu un ieguvumu analīzei un modelēšanai, ir atrodama ietekmes novērtējuma 4. pielikumā.

- **Ietekmes novērtējums**

Regulējuma kontroles padome sniedza komentārus par ietekmes novērtējumu.

Ietekmes novērtējumā tika izskatīti trīs dažādi politiski risinājumi.

Pirmais risinājums ir “papildināts ierastās darbības scenārijs”, kurā 14 programmas¹ saglabātu savus noteikumus, bet Komisija, pamatojoties uz *STEP* pieeju, mēģinātu nodrošināt lielāku horizontālo konsekvenci starp fondiem.

Otrais risinājums ir “uzlabota koordinācija starp programmām un vienots noteikumu kopums”, kas būtu plašāks risinājums, jo tiktu saskaņoti noteikumi starp programmām, jo īpaši saskaņojot mērķus, sadaļas un pīlārus, kā arī īstenošanas instrumentus un horizontālās tiesību normas.

Trešais risinājums ir “programmu konsolidācija jaunā Eiropas Konkurētspējas fondā”, kas attiecīgās Savienības programmas apvienotu vienā fondā ar stratēģisku vadību, kurā prioritāte tiktu piešķirta politikai, nevis programmām.

Vēlamais risinājums ir trešais risinājums, jo tas nodrošina visaptverošu politikas pasākumu kopumu, lai novērstu pašreizējos trūkumus Savienības finansēšanas vidē saistībā ar konkurētspēju, kā minēts iepriekš.

Paredzams, ka C risinājums arī samazinās administratīvās izmaksas saņēmējiem, jo tiks integrēti piekļuves punkti un ieviests vienots noteikumu kopums, vienkāršots finansēšanas process un radīta efektīvāka, uzņēmējdarbībai labvēlīgāka vide, kas jo īpaši labvēlīgi atsauksies uz straujas izaugsmes nozarēm, MVU, inovatīviem jaunuzņēmumiem un projektiem, kam vajadzīgs ilgtermiņa investīciju atbalsts.

Vienkāršots un uzlabots pieteikšanās process palielinātu skaidrību projektu virzītājiem un kopumā atvieglotu piekļuvi finansējumam.

C risinājums arī konsolidē finansēšanas procesus un paplašina piekļuvi finanšu instrumentiem, ļaujot ES labāk izmantot savu privātā kapitāla mobilizēšanas potenciālu un palielināt budžeta elastību. Šis risinājums arī stiprina saikni starp fundamentālajiem pētījumiem un pētniecības, inovācijas un ražošanas tālākajiem posmiem, nodrošinot dinamisku ekonomikas struktūru Savienībā un ļaujot labāk ieviest idejas tirgū. Lai nodrošinātu vēlamā risinājuma sekmīgu īstenošanu, Savienība veiks pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes maksimālai mazināšanai, citastarp līdzsvarojot elastību ar vajadzību pēc paredzamības.

Vēlamais risinājums radītu zināmas pielāgošanas izmaksas pieteikuma iesniedzējiem un saņēmējiem, kas jau gūst labumu no Savienības līdzekļiem. Tomēr, lai gan būtu vajadzīga sākotnēja pielāgošanās jaunajam fondam, saņēmējiem šis adaptācijas process būtu jāveic tikai vienreiz, nevis atkārtoti attiecībā uz vairākām programmām.

Attiecībā uz tirgu vienota finansēšanas satvara mērķis ir uzlabot Eiropas uzņēmumu konkurētspēju, padarot finansējumu pieejamāku un stratēģiski saskaņotāku. Tas arī atbalsta Eiropas stratēģisko autonomiju un mazina kritiskās atkarības.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Viens no šā priekšlikuma pamatpīlāriem ir vienkāršošana, kas tiks panākta, integrējot piekļuves punktus un ieviešot vienotu noteikumu kopumu, vienkāršojot finansēšanas procesu un radot efektīvāku, uzņēmējdarbībai labvēlīgāku vidi, kas jo īpaši labvēlīgi atsauksies uz straujas izaugsmes nozarēm, MVU, inovatīviem jaunuzņēmumiem un projektiem, kam vajadzīgs ilgtermiņa investīciju atbalsts.

Vienkāršots un uzlabots pieteikšanās process palielinās skaidrību projektu virzītājiem un kopumā atvieglotu piekļuvi finansējumam.

- **Pamattiesības**

Priekšlikums atbilst Savienības vērtībām, kas noteiktas Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā, un pamattiesībām, kas nostiprinātas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (“Harta”), kurā ierosinātās iniciatīvas mērķi ir saistīti ar pamattiesību veicināšanu un Hartas piemērošanu, un tajā ir ievērotas minētās vērtības un pamattiesības. Piemēram, priekšlikums veicina tiesības uz dzīvību un privāto dzīvi, veicinot dekarbonizāciju, kā arī vienlīdzību, veicinot iespēju vienlīdzību un daudzveidību visā investīciju vidē.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

EKF īstenošanai paredzētais finansējums laikposmam no 2028. gada 1. janvāra līdz 2034. gada 31. decembrim ir 234 300 000 000 EUR faktiskajās cenās. Orientējošais summas sadalījums ir šāds:

- 11 000 000 000 EUR darbībām, kuras veicina 3. pantā minēto vispārīgo mērķu sasniegšanu un kuras jo īpaši īsteno, izmantojot transversālas darbības, piemēram, netematisku atbalstu no EKF *InvestEU* instrumenta, kas minēts II nodaļas 2. iedaļā; konsultācijāmprojektos, MVU sadarbības struktūrai, prasmju pilnveidošanai un piekļuvei finansējumam, kā minēts III nodaļā;
- 26 210 000 000 EUR konkrētajiem mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā;
- 20 393 000 000 EUR konkrētajiem mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā;
- 51 493 000 000 EUR konkrētajiem mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā;
- 125 204 000 000 EUR konkrētajiem mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā.

Ir iekļauts tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskats ar papildu informāciju par budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Šī iniciatīva tiks uzraudzīta, izmantojot snieguma satvaru budžetam pēc 2027. gada, kas paredz īstenošanas ziņojuma sniegšanu programmas īstenošanas posmā, kā arī retrospektīvu izvērtēšanu, kas jāveic saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 34. panta 3. punktu. Budžeta garantijai un finanšu instrumentiem tiks izmantota vienkāršota snieguma satvara piemērošana. Tirdzniecības instrumentu ieviešanai ir vajadzīgi vienkāršošanas centieni, lai piesaistītu privātos investorus Savienības politikas jomu atbalstam.

Izvērtēšanu veiks saskaņā ar Komisijas labāka regulējuma pamatnostādņēm, un tās pamatā ir rādītāji, kas attiecas uz programmas mērķiem.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

- Ar I nodaļu izveido Eiropas Konkurētspējas fondu (EKF) kā daļu no daudzgadu pamatprogrammas 2028.–2034. gadam, galveno uzmanību pievēršot Savienības konkurētspējas uzlabošanai stratēģiskās nozarēs. Tajā ir izklāstīti fonda mērķi, budžets un finansēšanas noteikumi, kuru mērķis ir atbalstīt projektus tīras un digitālas pārkārtošanās, veselības un noturības, drošības un aizsardzības nozarēs. Galvenie mērķi ir palielināt tehnoloģisko un ekonomisko ietekmi, samazināt stratēģiskās

atkarības, piesaistīt privātās investīcijas un atbalstīt infrastruktūru un MVU. Nodaļā uzsvērta pētniecības un rūpniecības politikas saskaņošana, lai stiprinātu Savienības rūpniecības nozares visā pasaulē, attīstītu kritisko infrastruktūru un novērstu prasmju trūkumu. Konkrētie mērķi ir vērsti uz inovācijas un konkurētspējas veicināšanu tādās kritiski svarīgās nozarēs kā tīras tehnoloģijas, veselība, digitālā pārkārtošanās, drošība un aizsardzība. Nodaļā ir uzsvērta atdeves atkārtota ieguldīšana, lai palielinātu Savienības konkurētspēju, un tajā ir iekļautas pamatnostādnes sadarbībai ar dalībvalstīm un trešām valstīm, lai paplašinātu ieguldījumu iespējas. Tajā ir izklāstīts vienotais noteikumu kopums. Turklāt tā nodrošina resursu stratēģisko koordināciju un nosaka pārvaldības kārtību.

- Ar II nodaļu tiek ieviesta “EKF rīkkopa”, ko veido dotācijas, iepirkums un rūpniecības politikas instrumentu koordinācija, un EKF *InvestEU* instruments, kas izmanto tādus finanšu instrumentus kā aizdevumi, pašu kapitāls un garantijas, kas, paredzams, piesaistīs ievērojamas privātās un publiskās investīcijas, kuras ir saskaņotas ar Savienības prioritātēm. Tajā paredzēti kopīgi noteikumi par sadarbīgām pētniecības un inovācijas darbībām, vienlaikus ņemot vērā pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” mērķtiecīgās īpatnības, un ar to tiek nodrošināts rūpniecības politikas instrumentu, arī vērtības ķēžu, ražošanas palielināšanas, prasmju attīstīšanas un kritiski svarīgu konkurētspējas darbību, koordinācija. EKF *InvestEU* instrumentā ir izklāstīts, kā īstenošanas partneri pārvaldīs un izvērsīs finansējumu tirgū, galveno uzmanību pievēršot tādām svarīgām jomām kā inovatīvu tehnoloģiju izstrāde un ieviešana. Pašreizējais dziļo tehnoloģiju izvēršanas finansējums no Eiropas Augšanas atbalsta fonda, par ko paziņots Jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu stratēģijā, tiks īstenots saskaņā ar noteikumiem, par kuriem panākta vienošanās pašreizējā DFS. Visa turpmākā augošo uzņēmumu finansēšana daudzgadu finanšu shēmā 2028.–2034. gadam notiks EKF satvarā.
- Priekšlikuma III nodaļas mērķis ir uzlabot konsultāciju pakalpojumus projektos, atbalstīt MVU sadarbības struktūru un racionalizēt piekļuvi finansējumam. Ar to tiek izveidota centralizēta konsultēšana projektos investīciju atbalstam visos politikas logos, uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumi un Savienības uzņēmējdarbības tīkls, lai atbalstītu MVU un jaunuzņēmumus nolūkā veicināt to izaugsmi, piekļuvi Savienības finansējumam un investīcijām, izmantojot konsultāciju un partnerības pakalpojumus.
- Priekšlikuma IV–VII nodaļā ir paredzēti sīkāk izstrādāti noteikumi par katra EKF politikas loga īstenošanu.
- Priekšlikuma VIII nodaļā “Nobeiguma noteikumi” ir sīki izklāstīta Eiropas Konkurētspējas fonda (EKF) īstenošanas procesuālā un administratīvā sistēma. Tajā aprakstīts, kā Eiropas Komisiju atbalstīs komiteja ar dažādiem sastāviem, galveno uzmanību pievēršot dažādām nozarēm darba programmu pieņemšanā. Ar šo nodaļu Komisijai piešķir pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, kurus Eiropas Parlaments vai Padome vajadzības gadījumā var atsaukt. Tajā arī izklāstīta vairāku spēkā esošo Savienības regulu atcelšana, lai tās integrētu jaunajā struktūrā, un iekļauti pārejas pasākumi, lai nodrošinātu vienmērīgu pāreju uz EKF regulējumu. Paredzams, ka regula stāsies spēkā 2028. gada 1. janvārī un būs saistoša visām dalībvalstīm.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido Eiropas Konkurētspējas fondu (“EKF”), tai skaitā īpašo programmu pētniecības un inovācijas darbībām aizsardzības jomā, atceļ Regulas (ES) 2021/522, (ES) 2021/694, (ES) 2021/697, (ES) 2021/783 un groza Regulas (ES) 2021/696, (ES) 2023/588, (ES) [EAIP]

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

Ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 43. panta 2. punktu, 168. panta 5. punktu, 172. panta pirmo daļu, 173. panta 3. punkta pirmo daļu, 175. panta pirmo daļu, 182. panta 4. punktu, 183. pantu saistībā ar 188. panta otro daļu, 189. panta 2. punktu, 192. panta 1. punktu, 194. panta 2. punktu, 212. panta 2. punktu un 322. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹⁰,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu¹¹,

ņemot vērā Revīzijas palātas atzinumu,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Ar šo regulu nosaka indikatīvu finansējumu, kas domāts Eiropas Konkurētspējas fondam (EKF), tai skaitā īpašajai programmai pētniecībai un inovācijai aizsardzības jomā, un kas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsaucis summa tādā nozīmē, kā noteikts Iestāžu nolīgumā par sadarbību budžeta jautājumos. Šajā regulā faktiskās cenas ir aprēķinātas, piemērojot fiksētu 2 % deflatoru.
- (2) Savienība piedzīvo tās nākotnei izšķirošu laikposmu no politiskā, ekonomiskā, sociālā, vides, klimata un drošības viedokļa, arī saskaroties ar palielinātiem tradicionālo militāro apdraudējumu riskiem. M. Dragi ziņojumā par Eiropas konkurētspējas nākotni¹² tika izklāstīts jauns redzējums par ilgtspējīgas izaugsmes atjaunošanu Eiropā. E. Letas

¹⁰ OV C ..., ..., ... lpp. .

¹¹ OV C ..., ..., ... lpp. .

¹² *The future of European competitiveness* (Eiropas konkurētspējas nākotne), Mario Dragi ziņojums, 2024. gada septembris, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en.

ziņojumā¹³ tika uzsvērts, ka, lai panāktu vadošo pozīciju globālajā konkurencē, Eiropai ir jāizmanto savs vienotais tirgus. Komisijas paziņojumā “Konkurētspējas kompass”¹⁴ tika sniegts ceļvedis konkurētspējas veicināšanai, pamatojoties uz šajos ziņojumos sniegtajiem ieteikumiem. Komisijas paziņojumā par tīras rūpniecības kursu¹⁵ ir uzsvērtā nepieciešamība paātrināt dekarbonizāciju, reindustrializāciju un inovāciju, apvienojot klimatrīcību un konkurētspēju vienā visaptverošās izaugsmes stratēģijā. Nozaru rūpniecības politikas rīcības plānu, piemēram, autobūves, tērauda, metālu un ķīmikāliju jomā, mērķis ir nodrošināt Eiropas rūpniecības ilgtermiņa konkurētspēju, ilgtspēju un noturību. Paziņojumā par digitālās desmitgades stāvokli 2025. gadā¹⁶ ir uzsvērtā steidzamā nepieciešamība veicināt sadarbību un palielināt publiskās un privātās investīcijas, lai stiprinātu Savienības digitālo līderību, suverenitāti un iekļautību. Kopīgajā baltajā grāmatā par Eiropas aizsardzības nākotni¹⁷ ir uzsvērtā nepieciešamība masveidā un ātri atkārtoti investēt aizsardzībā, lai atbalstītu Eiropas rīcības brīvību. Turklāt ekonomiskās drošības stratēģijas prioritātes vēl vairāk uzsver, ka ir būtiski nodrošināt Savienības tehnoloģiskās priekšrocības un mazināt ekonomisko attiecību risku, arī uzlabojot piegādes ķēžu noturību un tādējādi samazinot atkarību no citiem. Eiropas Okeāna paktā ir uzsvērtā nepieciešamība uzlabot konkurētspēju un paātrināt stratēģisko pārkārtošanos visās zilās ekonomikas nozarēs, īpašu uzmanību pievēršot dekarbonizācijai un inovācijas izvēšanai. Kā izklāstīts Komisijas paziņojumā “Ceļā uz nākamo DFS”¹⁸, nākamajam Savienības ilgtermiņa budžetam ir jābūt mērķtiecīgākam, vienkāršākam, elastīgākam un paredzamākam, un labāk jāīsteno Savienības prioritātes, tai skaitā jāstiprina Savienības konkurētspēja.

- (3) Lai Savienība atgūtu un stiprinātu savu konkurētspēju, ir būtiski, lai tā atdzīvinātu inovācijas ciklu, attīstot savu revolucionāru inovāciju spēju un ieguldot jaunās, progresīvās un stratēģiskās tehnoloģijās ar ievērojamu ekonomisko potenciālu. Lai nodrošinātu autonomiju globālajā ekonomikā, Savienībai būtu jāgarantē sava tehnoloģiskā un industriālā līderība stratēģiskās nozarēs, sākot ar kritiski svarīgo izejvielu piegādes ķēdēm, lai izstrādātu un ražotu stratēģiskas tehnoloģijas Eiropā, kā arī mazinātu riskus, kas ietekmē tās drošību un noturību un ko rada kritiskas ārējās atkarības. To var panākt, samērīgi un bez privātā finansējuma izstumšanas, novēršot tirgus nepilnības un neoptimālas investīciju situācijas, ņemot vērā lielās investīciju vajadzības Savienības prioritāšu īstenošanai, arī dekarbonizācijai un digitālajai pārkārtošanai. Lielāks uzsvars būtu jāliek uz privātā sektora līdzdalības palielināšanu, uzlabojot riska dalīšanas mehānismu izmantošanu starp Savienības fondiem un privātajiem investoriem, lai nodrošinātu publiskā finansējuma efektīvu izmantošanu. Tas balstīsies uz uzkrājumu un investīciju savienības īstenošanā panāktā progresa ietekmi un to vēl vairāk pastiprinās, jo tas nodrošinās nepieciešamo regulatīvo vidi

¹³ Enriko Letas ziņojums par vienotā tirgus nākotni, 2024. gada aprīlis, <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

¹⁴ [Konkurētspējas kompass – Eiropas Komisija.](#)

¹⁵ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Tīras rūpniecības kurss – kopīgs konkurētspējas un dekarbonizācijas ceļvedis” (COM(2025) 85 final, 26.2.2025.).

¹⁶ COM(2025) 290 final, Digitālās desmitgades stāvoklis 2025. gadā – Turpinām veidot ES suverenitāti un digitālo nākotni.

¹⁷ Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei un Padomei par Eiropas ekonomiskās drošības stratēģiju (JOIN(2023) 20 final, 20.6.2023.).

¹⁸ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ceļā uz nākamo daudzgadu finanšu shēmu” (COM(2025) 46 final, 11.2.2025.).

privāto investīciju uzplaukumam. Jebkādu papildu valsts resursu izmantošana neskar LESD 107. un 108. panta piemērošanu.

- (4) Tas nozīmē, ka Savienības finansējumam jāpiedāvā atbalsts uzņēmumiem un projektiem visā investīciju ciklā. Šis cikls aptver visus stratēģisko tehnoloģiju, produktu un pakalpojumu izstrādes un ražošanas posmus Eiropā, sākot no lietišķās pētniecības līdz visu veidu inovācijai, izvērsšanai, rūpnieciskai ieviešanai, ražošanai un ieviešanai tirgū, arī nepieciešamo investīciju un darbības izmaksu atbalstam, infrastruktūrai un prasmēm. Investīciju cikls nav lineārs, jo visi posmi cits citu papildina, un jebkurā posmā var rasties idejas par jauniem produktiem vai pakalpojumiem. Eiropas finansējumam ir jāatbilst šai nelineārajai realitātei ar lielāku elastību atbalsta sniegšanā, saglabājot finansējuma paredzamību.
- (5) Tam arī nepieciešams, lai Savienības finansējums veicinātu tādu inovatīvu un rūpniecisku ekosistēmu izveidi un paplašināšanu, kurās dažādi dalībnieki mijiedarbojas sinerģijā. Veiksmīgas ekosistēmas ietver intensīvu un dinamisku mijiedarbību un sadarbību starp maziem un lieliem uzņēmumiem, universitāšu pētniecības iestādēm, infrastruktūras nodrošinātājiem, investoriem, kā arī publiskām iestādēm. Bez šādas sadarbības atsevišķās inovācijas un industriālajās ekosistēmās un starp tām inovācijas potenciāls netiek izmantots.
- (6) Digitālajai savienojamībai ir izšķiroša nozīme, lai veicinātu sadarbību ekosistēmā, paātrinātu inovāciju, nodrošinātu netraucētu un drošu piekļuvi kritiski svarīgām digitālajām spējām un risinājumiem visā Savienībā, atvieglotu pārrobežu publiskā un privātā sektora partnerības un veicinātu sadarbību un izmaksu lietderību.
- (7) Tāpēc EKF mērķis ir izveidot investīciju spēju, lai atbalstītu Eiropas konkurētspēju stratēģisko tehnoloģiju, infrastruktūras, produktu un pakalpojumu un nozaru jomā, nodrošinot raitāku investīciju ciklu. Tas veicinās inovācijas, privātā finansējuma un industriālo ekosistēmu izveidi, sadarbību un paplašināšanu.
- (8) Eiropas Savienībā joprojām pastāv atšķirības reģionu konkurētspējas un inovācijas rādītāju ziņā. Pēc pastāvīgiem centieniem gan ES, gan valstu līmenī novērst inovācijas plaisu ir pienācis laiks pilnībā atrisināt katra reģiona potenciālu. Nodrošinot, ka mazāk attīstītie reģioni ir efektīvi savienoti ar ES vērtības ķēdēm, Savienība kopumā būs labākā pozīcijā, lai konkurētu pasaules mērogā.
- (9) ES tālākie reģioni un aizjūras zemes un teritorijas ir unikālas un stratēģiskas vērtības, kas rada labumu Savienībai kopumā, tajā skaitā tuvums trešām valstīm, ārkārtēji apstākļi kosmosa un astrofizikas pētniecībai, plašs atjaunīgās enerģijas potenciāls, bagātīga bioloģiskā daudzveidība un plašas jūras zonas. EKF būtu jāizmanto to kā ģeostratēģisko priekšposteņu potenciāls, jo īpaši atbalstot Savienības mērķus drošības, sagatavotības, reģionālo vērtības ķēžu un konkurētspējas jomā.
- (10) Komisijai būtu jānodrošina cieša koordinācija un sinerģija starp visiem Savienības finansējuma avotiem DFS. Šajā nolūkā pētniecības un inovācijas pamatprogramma būs cieši saistīta ar EKF, lai nodrošinātu, ka Eiropas rūpniecība izmanto Savienības finansētos pētniecības rezultātus, nolūkā veicināt inovāciju un ražošanu Eiropā. Lai veicinātu sinerģiju, saskaņā ar šo regulu pieņemtajās darba programmās īpašā un speciālā daļā būtu jāiekļauj Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) [XXX]¹⁹ [Pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”]²⁰ II daļas “Konkurētspēja un sabiedrība” komponents “Konkurētspēja” saskaņā ar šajā regulā

¹⁹ OV L ..., .. lpp.

²⁰ COM(2025) 543.

noteikto komiteju procedūru, kā arī jānodrošina saskaņība ar to. Turklāt EKF nodrošina saskaņotību ar Inovāciju fonda ietvaros plānotajiem darbību veidiem, jo īpaši, izstrādājot darba programmas.

- (11) Lai veicinātu sinerģiju starp EKF un Inovāciju fonda darbībām, EKF darba programmām būtu jānodrošina saskaņotība ar prioritātēm un darbību veidiem, ko varētu finansēt no Inovāciju fonda. EKF, "Apvārsnis Eiropa" un Inovāciju fonds kopā sniegs saskaņotu atbalstu Savienības konkurētspējai.
- (12) Turklāt, lai paredzētu ciešu saikni ar Konkurētspējas koordinācijas rīku, EKF darba programmai būtu jānodrošina saskaņotība ar atlasītajiem projektiem un konkurētspējas prioritātēm, kas noteiktas rīkā.
- (13) Sadarbība starp publisko un privāto sektoru var dot labumu Eiropas konkurētspējai, un ir nepieciešams piesaistīt privātās investīcijas, lai sasniegtu EKF mērķus. Tāpēc vajadzētu būt iespējai daļu no EKF budžeta īstenot, izmantojot publiskā un privātā sektora partnerības kopā ar citām publiskām un privātām struktūrām, ja tas ir visefektīvākais īstenošanas veids, lai sasniegtu politikas mērķus, kas noteikti pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai, vienlaikus nodrošinot papildināmību un izvairoties no privāto investīciju izstumšanas. Publiskā un privātā sektora partnerības būtu jāveido kā kopuzņēmumi, ja ir nepieciešama cieša Savienības iesaistīšanās, un būtu jānodrošina atbilstīgas balsstiesības Savienībai, kā arī pietiekams citu partneru līdzieguldījums, lai piesaistītu Savienības atbalstu. Lai veicinātu sinerģiju un efektivitāti, pamatojoties uz novērtētajām vajadzībām, ir jānodrošina kopuzņēmumu centralizēta izveide un administratīvās funkcijas. Tāpēc kopuzņēmumu skaitam vajadzētu būt pēc iespējas ierobežotam.
- (14) EKF būtu jāizmanto visa Savienības budžeta rīkkopa, lai piesaistītu papildu publiskās un privātās investīcijas, jo īpaši no institucionālajiem investoriem visā investīciju ciklā. Tam būtu jāveicina investīciju kultūras izveide, labāk piesaistot publiskos līdzekļus un Savienības budžeta riska mazināšanas potenciālu. Tas maksimāli palielinās Savienības rīcības un privātā kapitāla piesaistīšanas pievienoto vērtību, lai nodrošinātu konkurētspējīgu inovāciju un industriālo bāzi, arī izmantojot inovatīvus finansēšanas instrumentus, tai skaitā publiskā un privātā sektora līdzieguldījumus ar asimetrisku riska atdevi. Šajā sakarā, kad vien iespējams, privileģētam risinājumam vajadzētu būt tādu finanšu instrumentu izmantošanai, kas piesaista privātos investorus.
- (15) Mario Dragi ziņojumā aicināts sniegt lielāku investīciju atbalstu, lai novērstu investīciju nepietiekamību, un atzīts, ka *InvestEU* ir galvenais izmantojamais riska dalīšanas instruments. Ar EKF *InvestEU* instrumentu būtu jāizveido vienota budžeta garantija un jānodrošina finanšu instrumenti ES konkurētspējas atbalstam.
- (16) Strauji mainīgajā ekonomiskajā, sociālajā, drošības un ģeopolitiskajā vidē nesenā pieredze liecina, ka ir vajadzīga elastīgāka daudzgadu finanšu shēma un tās programmas. Šajā nolūkā un saskaņā ar EKF mērķiem finansējumā budžeta procedūrā būtu pienācīgi jāņem vērā mainīgās politikas vajadzības un Savienības prioritātes, kas noteiktas attiecīgajos Komisijas publicētajos dokumentos, vienlaikus nodrošinot investīciju īstenošanai nepieciešamo paredzamību.
- (17) EKF būtu jāatvieglo piekļuve finansējumam no Savienības programmām, izmantojot uz lietotājiem vērstas, ātras, vienkāršākas un saskaņotas procedūras, un jāuzlabo saskaņotība starp Savienības instrumentiem un dalībvalstu investīcijām. EKF Savienības finansēšanas instrumentu izstrādes centrā vajadzētu būt Savienības

finansējuma saņēmējiem, jo īpaši rūpniecībai, MVU, jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, arī tiem, kas izveidoti saskaņā ar gaidāmo “28. režīmu”.

- (18) EKF būtu jādarbojas četros politikas logos, kas atspoguļo Savienības galvenās politikas prioritātes: pāreja uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācija; digitālā līderība; veselība, biotehnoloģijas, lauksaimniecība un bioekonomika; noturība un drošība, aizsardzības industrija un kosmoss.
- (19) Infrastruktūra ir būtisks Eiropas konkurētspējas veicinātājs. Investīcijas infrastruktūrā ir nepieciešams nosacījums ES vienotā tirgus pienācīgai darbībai, zaļajai un digitālajai pārkārtošanai un Savienības noturības un drošības palielināšanai. Piemēram, Eiropas transporta tīkls veicina ilgtspējīgus transporta veidus, labākus multimodālus un sadarbspējīgus digitālos un transporta risinājumus, tādējādi veicinot netraucētu iekšējā tirgus darbību. Eiropas enerģētikas tīkli ir būtiski patiesai enerģētikas savienībai, kas ļauj sasniegt Savienības enerģētikas un klimata mērķus, savienojot Savienības valstu elektroenerģijas tīklus un tīras enerģijas tīklus, lai tādējādi nodrošinātu mūsu enerģētisko neatkarību un konkurētspēju. Šajā nolūkā ir būtiski attīstīt pārrobežu starpsavienojumus, vietējos pārvades un sadales tīklus. EKF atbalsts darbosies saskaņoti un papildinoši ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (EISI). Eiropas konkurētspējai ir būtiski nodrošināt sinerģiju starp Eiropas enerģētikas un transporta tīklu attīstību ar spēcīgu pārrobežu ietekmi, ko atbalsta EISI, un investīciju atbalstu transporta, enerģētikas un digitālās infrastruktūras dekarbonizācijai, modernizācijai un paplašināšanai saskaņā ar EKF.
- (20) Turklāt Eiropas digitālie tīkli ir būtiski, lai savstarpēji savienotu valstu un starptautiskos telesakaru tīklus, nodrošinot netraucētu un drošu pārrobežu piekļuvi augstas veiktspējas datošanai, mākoņdatošanai, datiem un MI spējām. Šajā sakarā ir būtiski attīstīt, aizsargāt un uzturēt konkurētspējas infrastruktūru, piemēram, sauszemes pamattīklus un zemūdens kabeļu infrastruktūras, nodrošinot pakalpojumu nepārtrauktību incidentu gadījumā, kā arī palielinot atklāšanas spējas jūras baseinos, lai uzlabotu zemūdens kabeļus, kā uzsvērts kopīgajā paziņojumā “ES kabeļu drošības rīcības plāns”.
- (21) Savienības konkurētspēja sakņojas tās tautā. Konkurētspējas kompasā prasmju un kvalitatīvu darbvieta veicināšana ir noteikta kā horizontāls veicinātājs. Eiropadomes secinājumos uzsvērts, ka “ievērojot Komisijas 2025. gada 5. marta paziņojumu par prasmju savienību, būtu jāpieliek papildu pūles, lai uzlabotu prasmju apguvi, atzīšanu un saglabāšanu visā ES, sākot no pamatprasmju veidošanas līdz iesaistei mūžizglītībā, pārkvalifikācijā un prasmju pilnveidē saskaņā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāru un tā rīcības plānu”. Spēcīgs dialogs ir daļa no tā. Savienības labklājības, ekonomikas noturības un unikālās sociālās tirgus ekonomikas galvenais dzinulis ir cilvēkkapitāls. Ir būtiski veicināt labklājību, tai skaitā augstas kvalitātes darbvietas, veicinot produktivitātes pieaugumu, padarot Savienības nozares konkurētspējīgākas un inovatīvākas, piesaistot papildu investīcijas un atbalstot dinamisku vienoto tirgu un uzlabotu ekonomisko drošību. EKF būtu jāsniedz ieguldījums prasmju savienībā²¹, atbalstot tāda kvalificēta darbspēka attīstību, kam ir īpašas prasmes, kuras vajadzīgas fonda stratēģisko investīciju jomās, izmantojot mūžizglītību, izglītību, apmācības projektus un mācekļību un radot visiem pieejamas pievilcīgas kvalitatīvas darbvietas, kā arī papildinot EKF investīcijas ar investīcijām prasmēs, lai mazinātu prasmju trūkumu konkrētajā EF stratēģiskajā nozarē, un norādītu, kad tās ir iekļautas. Tas ietver Prasmju garantiju, kam būtu jāļauj darbiniekiem nozarēs, kurās notiek pārstrukturēšana,

²¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Prasmju savienība” (COM(2025) 90 final, 5.3.2025.).

uzlabot prasmes un pārkvalificēties saskaņā ar attiecīgajām valsts, reģionu un/vai nozaru pārkārtošanās stratēģijām. EKF būtu jāatbalsta prasmju apzināšana, prasmju pilnveide un pārkvalifikācija un jāveicina publiskā un privātā sektora partnerības starp universitātēm, profesionālās izglītības un apmācības (PIA) nodrošinātājiem, uzņēmumiem, jo īpaši MVU, sociālajiem partneriem un lietišķās pētniecības institūtiem. EKF varētu arī atbalstīt universitāšu apvienību darbības, arī sadarbībā ar darba devējiem, lai uzlabotu to sniegumu inovācijas jomā un prasmju un talantu attīstību.

- (22) EKF būtu jāveicina Eiropas rūpniecības dekarbonizācijas mērķu sasniegšana, sekmējot tīru tehnoloģiju izstrādi un ieviešanu. EKF atbalstīs tīras rūpniecības kursa īstenošanu, padarot pārkārtošanos uz tīru enerģiju un dekarbonizāciju par Eiropas rūpniecības izaugsmes un konkurētspējas virzītājspēku. Šajā nolūkā EKF atbalstīs dekarbonizāciju ar tehnoloģiski neitrālu pieeju, vienlaikus atzīstot dažādu tehnoloģiju ieguldījumu tīklu līdzsvarošanā un nozaru sasaistē, lai jo īpaši pielāgotos energoietilpīgo nozaru investīciju vajadzībām. Turklāt tam būtu jāveicina Lētākas enerģijas rīcības plāna īstenošana, nodrošinot drošu, cenas ziņā pieejamu, efektīvu un tīru enerģiju visiem eiropiešiem. EKF veicinās pāreju uz dekarbonizētu, resursefektīvu, klimatneitrālu, ūdensnoturīgu un biobāzētu aprites ekonomiku. Tas arī atbalstīs ilgtspējīgu, labai labvēlīgu un noturīgu rūpniecisko ražošanu energoietilpīgās nozarēs Savienībā saskaņā ar mērķiem, kas noteikti gaidāmajā priekšlikumā par Rūpniecības dekarbonizācijas paātrināšanas aktu. Tam būtu arī jāatbalsta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1724²² (Neto nulles emisiju industrijas akts) mērķu sasniegšana, veicinot neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas jaudu un ražošanas jaudas palielināšanu un investējot saistītajā infrastruktūrā. Lai dekarbonizētu transporta nozari, EKF citastarp investēs arī ilgtspējīgās degvielās, saistītajā infrastruktūrā un mobilajos aktīvos, kā arī transporta modernizācijā un digitalizācijā.
- (23) EKF arī palīdzēs aizsargāt, atjaunot un uzlabot vides, tai skaitā ūdens, piekrastes, jūras un augsnes, kvalitāti, samazināt piesārņojumu, apturēt un apvērst biodaudzveidības zudumu un novērst sauszemes un jūras ekosistēmu degradāciju, vienlaikus uzlabojot klimatnoturību un ūdensapgādes noturību. EKF logam “Pāreja uz tīru enerģiju un dekarbonizācija” būtu jāfinansē projekti, kas veicina šo mērķu sasniegšanu.
- (24) Loga “Pāreja uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācija” projekti un darbības veicina energoefektivitāti, integrētu atjaunīgo enerģiju, jaunu enerģiju, energorenovāciju un inovatīvus siltumapgādes un aukstumapgādes risinājumus.
- (25) Savienības ražošanas produktivitāte ir atkarīga arī no resursefektivitātes, un materiālu ielaide veido būtisku ražošanas izmaksu daļu. Aprites pieejas produktiem un ražošanai veicina resursu produktivitāti, savukārt vērtības saglabāšanas darbības, piemēram, pārražošana, pārjaunošana un remonts, sniedz ievērojamas darba iespējas. EKF būtu jāveicina bioekonomika, aprites ekonomika un piekļuve materiāliem, tai skaitā biomateriāliem.
- (26) Liekot lietā mūsu pētnieku un nozaru neizmantoto potenciālu, Savienība var kļūt par pasaules līderi digitālo tehnoloģiju, piemēram, mākslīgā intelekta, digitālās identitātes, pusvadītāju, robotikas, kvantu tehnoloģiju, kosmosa tehnoloģiju un citu tehnoloģiju, jomā. EKF būtu jāveicina digitālo risinājumu, infrastruktūru un spēju izstrāde un ieviešana visā Savienībā Eiropas sabiedrības un ekonomikas labā.

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1735 (2024. gada 13. jūnijs) par pasākumu satvara izveidi Eiropas neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas ekosistēmas stiprināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2018/1724 (OV L, 2024/1735, 28.6.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

- (27) Pastāvīgi nepietiekamas investīcijas Eiropas tehnoloģiju nozarē ir viens no galvenajiem iemesliem Savienības konkurētspējas trūkumam salīdzinājumā ar mūsu globālajiem konkurentiem. Turklāt Eiropas suverenitāte digitālo tehnoloģiju un infrastruktūras jomā ir kļuvusi būtiska mūsu noturībai, drošībai un demokrātijai, kā uzsvērts 2025. gada ziņojumā par stāvokli digitālajā desmitgadē, kurā arī uzsvērtas atlikušās būtiskās nepilnības Savienības 2030. gada mērķu sasniegšanā, jo īpaši attiecībā uz mākslīgā intelekta (MI) un kosmosa tehnoloģiju, pusvadītāju, 5G un digitālo prasmju attīstību.
- (28) Lai gan Eiropas digitālā pārveide paātrinās, daudzās kritiskās atkarības no trešo valstu piegādātājiem (no izejvielām, progresīviem pusvadītājiem un mākslīgā intelekta mikroshēmām līdz sistēmām, infrastruktūrai un pakalpojumiem) nozīmē, ka ir vajadzīgas Eiropas alternatīvas, kas digitālo pārveidi nostiprina Eiropas ekonomikā, un mūsu kopīgās vērtības ir būtisks izšķirošs faktors, arī izmantojot atvērtā pirmkoda tehnoloģiju potenciālu. Atbalstu digitālajai līderībai virza regulatīvas un neregulatīvas Savienības politikas iniciatīvas digitālajā jomā, piemēram, Mākslīgā intelekta akts, MI kontinenta un MI rīcības plāns, MI pielietošanas stratēģija, Mākoņdatošanas un MI attīstības akts, Datu savienības stratēģija, Digitālo tīklu akts, ES Kvantu stratēģija un Kvantu akts, Kibersolidaritātes akts, Kibernoturības akts un Kiberdrošības akts, Baltā grāmata par Eiropas aizsardzības nākotni 2030 un ES Mikroshēmu akta pārskatīšana, kā arī turpmākās politikas iniciatīvas. Digitālās jomas, kurās jāiegulda, ietver vairākas kritiski svarīgas progresīvās tehnoloģijas, piemēram, mākslīgo intelektu (MI) un ar mākslīgo intelektu darbināmus digitālos dvīņus, robotiku, pusvadītājus, autonomās vai kvantu tehnoloģijas. Tās ietver arī tādas svarīgas infrastruktūras kā digitālā identitāte, mākoņdatošana, augstas veiktspējas un kvantu datošana, sakari, progresīva zemūdens novērošanas infrastruktūra un sensoru infrastruktūras, digitālās savienojamības tīkli, tai skaitā zemūdens kabeļi, kā arī kiberdrošības, aizsardzības vai kosmosa spējas. To ieviešanas veicināšana privātajā un publiskajā sektorā padara mūsu ekonomiku kopumā konkurētspējīgāku, drošāku, suverēnāku un ilgtspējīgāku, stiprinot sabiedrības noturību un sagatavotību. Turklāt sadarbībspējīgas digitālās tehnoloģijas veicina publiskā sektora modernizāciju, veicinot vienotā tirgus integrāciju, kas ir mūsu vērtīgākais atspēriena punkts, lai Eiropas digitālie jaunuzņēmumi kļūtu konkurētspējīgi pasaulē. Tehnikas progresu un inovāciju katrā ekonomikas nozarē un tādējādi arī to produktivitāti un konkurētspēju galvenokārt virza nozaru digitālās attīstības integrācija un digitālo risinājumu izmantošana, kas būtu jāatbalsta visā EKF.
- (29) Tehnikas progresu un inovāciju katrā ekonomikas nozarē un tādējādi to produktivitāti un konkurētspēju galvenokārt virza nozaru digitālās attīstības integrācija un digitālo risinājumu izmantošana, kas būtu jāatbalsta visā fondā saistībā ar darbībām, kuras izstrādātas *EDependency* dažādos politikas logos attiecībā uz augsta riska piegādātājiem kritiski svarīgās nozarēs, var radīt ārvalstu iejaukšanās stratēģisku risku un apdraudēt Savienības drošību, noturību un suverenitāti. TID sadarbības grupai sadarbībā ar Komisiju un Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūru (*ENISA*) ir būtiska loma kritisko piegādes ķēžu ES koordinēto drošības riska novērtējumu veikšanā, ņemot vērā tehniskos un attiecīgā gadījumā netehniskos riska faktoros saskaņā ar Direktīvas (ES) 2022/2555²³ 22. pantu.
- (30) Eiropai ir jāaizsargā savas drošības intereses pret piegādātājiem, kas varētu radīt pastāvīgu drošības risku saistībā ar iespējamu iejaukšanos no trešām valstīm, kā arī to

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2555 (2022. gada 14. decembris), ar ko paredz pasākumus nolūkā panākt vienādi augstu kiberdrošības līmeni visā Savienībā un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 910/2014 un Direktīvu (ES) 2018/1972 un atceļ Direktīvu (ES) 2016/1148 (Dokuments attiecas uz EEZ), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/2022-12-27>.

drošību, jo īpaši kibernetiskās drošības. Tāpēc ir jāsamazina risks, ka iekšējā tirgū, arī IKT piegādes ķēdē, joprojām pastāv atkarība no augsta riska piegādātājiem, jo tiem varētu būt potenciāli nopietna negatīva ietekme uz lietotāju un uzņēmumu drošību visā Savienībā un Savienības kritisko infrastruktūru datu un pakalpojumu integritātes, kā arī pakalpojumu pieejamības ziņā. Šā ierobežojuma pamatā vajadzētu būt samērīgam riska novērtējumam un saistītajiem riska mazināšanas pasākumiem, kā noteikts Savienības rīcībpolitikās un tiesību aktos.

- (31) Sekmīgai sadarbības izvērsšanai pāri robežām un nozarēm ir ievērojams un neizmantots potenciāls, jo īpaši attiecībā uz Eiropas uzņēmumu konkurētspēju. Tāpēc ir ļoti svarīgi ieguldīt Eiropas digitālās publiskās infrastruktūras attīstībā, kas ietver sadarbībspējīgus, drošus un suverēnus digitālos tīklus, risinājumus un pakalpojumus, lai novērstu sadrumstaloto sadarbības vidi visā Savienībā, jo īpaši lai padarītu dalībvalstu publisko sektoru par savstarpēji savienotu, netraucētu un dinamisku digitālo ekosistēmu. Sadarbības īstenošana, ko veic Eiropas publiskās pārvaldes iestādes visos līmeņos, ir priekšnoteikums noturīgam un uz inovāciju balstītam publiskajam sektoram, kas veicina Savienības konkurētspējas, tehnoloģiskās suverenitātes un drošības mērķu sasniegšanu.
- (32) Lai uzlabotu sabiedrības veselību un stiprinātu Savienības konkurētspēju, ir ļoti svarīgi cīnīties pret infekcijas un nepārnēsājamu slimību pieaugumu, izmantojot mērķtiecīgas veselības veicināšanas un slimību profilakses stratēģijas un veicot pastāvīgas investīcijas, arī farmācijas un medicīnisko ierīču nozarē. Šāda rīcība apvienojumā ar efektīvu, pieejamu un noturīgu veselības aprūpes sistēmu veicināšanu, uzlabojot iedzīvotāju veselību, mazinot darbaspēka trūkumu un atbalstot arī veselības aprūpes sistēmas, kas stimulē inovāciju, var ievērojami palielināt darbaspēka produktivitāti. Šajos centienos būtiska ir veselības datu izmantošana, kas ļauj pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus. Turklāt inovācijas veicināšana, nostiprinot pierādījumus balstītu virzību no medicīniskiem atklājumiem uz tirgojamiem risinājumiem, ir būtiska, lai uzlabotu Savienības konkurētspēju, un tā arī palīdz stiprināt piegādes drošību.
- (33) Bioekonomika ir izaugsmes dzinējspēks, kas ļauj Eiropai sekmīgi īstenot zaļo pārkārtošanos, stiprināt tās konkurētspēju un stratēģisko autonomiju. Lai gan Eiropas bioekonomika jau pārveido industriālās ekosistēmas, stiprina stratēģisko autonomiju un atraisa vērtību visās stratēģiskajās nozarēs, ir ļoti svarīgi stiprināt investīcijas, iniciatīvas un stratēģijas Savienības un dalībvalstu līmenī, lai to no nišas padarītu par normu visās Savienības nozarēs un reģionos un jo īpaši galvenajās nozarēs. Ir jāveicina lauksaimniecības, zvejniecības, akvakultūras un mežsaimniecības nozaru, lauku un piekrastes teritoriju konkurētspēja, ilgtspēja, noturība un taisnīgums un jāveicina ilgtermiņa pārtikas nodrošinājums Savienībā.
- (34) Ir vajadzīgas investīcijas, iniciatīvas un stratēģijas, lai novērstu inovācijas plaisu un paātrinātu bioekonomikas inovāciju atklāšanu, izstrādi, riska mazināšanu, demonstrējumus, izvērsšanu, atbalstītu to ieviešanu tirgū, nodrošinātu finansējumu jaunuzņēmumiem un strauji augošu uzņēmumu paplašināšanai, maksimāli palielinātu resursu efektivitāti un nodrošinātu ilgtspējīgi iegūtas biomasas piegādi. Bioekonomika veicina dekarbonizāciju, nodrošinot ilgtspējīgas alternatīvas fosilajiem produktiem un procesiem, kā arī apritīgumam, pārejai uz tīru enerģiju, oglekļa saistīgai lauksaimniecībai, biodaudzveidībai, ekosistēmu pakalpojumiem un dabas atjaunošanai.
- (35) Eiropas rūpniecības noturības veicināšana ir būtiska, lai Savienība saglabātu konkurētspēju pat krīzes laikā, un tā ir būtiska Savienības drošībai. Lai nodrošinātu EKF noturību, tam būtu jāatbalsta darbības, kuru mērķis ir samazināt atkarību un dažādot piegādi stratēģiskās nozarēs, piemēram, izejvielu nozarē, tādējādi stiprinot Savienības

spējas nodrošināt ilgtspējīgu kritiski svarīgo izejvielu drošu piegādi visā vērtības ķēdē saskaņā ar mērķiem, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2024/1252 (Kritiski svarīgo izejvielu akts)²⁴, un ķīmiskajā rūpniecībā, kas ir gandrīz visu rūpniecības nozaru pamatā. Būtiska ir vērienīgas un savstarpēji izdevīgas tirdzniecības programmas īstenošana, lai Savienība spētu dažādot savas piegādes ķēdes un efektīvi samazināt atkarību.

- (36) Turklāt ģeopolitiskais konteksts, jo īpaši Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, ir pakļāvis Savienību un tās dalībvalstis, jo īpaši dalībvalstis, kas robežojas ar Krieviju, Baltkrieviju un Ukrainu, augstam tradicionālo militāro draudu īstenošanās riskam. Ņemot to vērā, kā arī apdraudējumu pie pārējām ES robežām, lielākas investīcijas aizsardzībā tiek uzskatītas par prioritāti, arī tādiem projektiem kā Baltijas aizsardzības līnija un Austrumu robežas vairogs. Aizsardzības industrija un kosmos ir svarīgas ekosistēmas, kas nodrošina Eiropas Savienības noturību un stratēģisko autonomiju un palielina Savienības gatavību un sagatavotību saskaņā ar Balto grāmatu par Eiropas aizsardzības nākotni 2030²⁵. Tās arī atbalsta Savienības koncentrēšanos uz ilgtspēju, konkurētspēju, noturību un drošību un Savienības nostāju pasaulē. Spēcīga Eiropas aizsardzības tehnoloģiskā un industriālā bāze (*EDTIB*) ir aizsardzības gatavības un uzticamas atturēšanas obligāts priekšnoteikums. Tā ir arī būtiska, lai aizsargātu Eiropas iedzīvotājus, nodrošinātu Savienības spēju reaģēt uz jaunām drošības problēmām, atbalstītu Ukrainu un saglabātu Eiropas kā globāla dalībnieka pozīciju. *EDTIB* ir atzīta par stratēģisku aktīvu, kas veicina Savienības ekonomikas noturību un drošību, inovāciju, tehnoloģisko līderību un stratēģisko autonomiju. Visā Savienībā un tās dalībvalstīs aizsardzības nozare strauji attīstās, un arvien lielāka nozīme ir progresīvām tehnoloģijām un jauniem dalībniekiem. Paātrinās arī inovācijas cikli, un arvien lielāks uzsvars tiek likts uz ātru prototipu izstrādi, testēšanu un validēšanu, arī reālā darbības vidē. Lai uzlabotu militāro mobilitāti, ir jāattīsta investīcijas jaunos civilmilitāros aktīvos, tai skaitā mobilajos līdzekļos un divējāda lietojuma infrastruktūrā. Tāpēc koordinēts un ilgtspējīgs atbalsts *EDTIB* ir būtisks, lai stiprinātu Savienības un tās dalībvalstu kolektīvo drošību, Savienības mēroga kopīgu interešu aizsardzības projektu izstrādi un Eiropas aizsardzības gatavību. Šajā sakarā būtu jāfinansē arī darbības, ar kurām atbalsta Ukrainas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes stiprināšanu, jo tās rūpniecībai būs būtiska nozīme Eiropas pieaugošo aizsardzības vajadzību atbalstīšanā. Šajā nolūkā EKF tiek īstenots, ņemot vērā Stratēģiskā kompasa drošībai un aizsardzībai mērķus, un tas atbilst aizsardzības spēju prioritātēm, par kurām dalībvalstis kopīgi vienojušās kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) ietvaros.
- (37) Savienības kosmosa tehnoloģija, dati un pakalpojumi ir kļuvuši neaizstājami Eiropas iedzīvotāju ikdienas dzīvē, un tiem ir būtiska loma stratēģisko interešu saglabāšanā. Kosmos sniedz ieguldījumu visās ekonomikas nozarēs, sākot ar lauksaimniecību un beidzot ar banku nozari. Tas ir izšķirošs faktors drošībai un aizsardzībai, kā arī labi funkcionējošai un konkurētspējīgai ekonomikai, piemēram, sniedzot precīzus atrašanās vietas noteikšanas pakalpojumus plašam nozaru un lietotāju lokam, sākot ar aviāciju un beidzot ar jūrniecību, un tādējādi tam ir būtiska nozīme Eiropas un Eiropas iedzīvotāju neatkarības un suverenitātes nodrošināšanā. Kosmosam ir izšķiroša nozīme ES prioritāšu un stratēģisko mērķu sasniegšanā, arī attiecībā uz ekonomisko labklājību un

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1252 (2024. gada 11. aprīlis), ar ko izveido satvaru tam, kā nodrošināt drošu un ilgtspējīgu apgādi ar kritiski svarīgām izejvielām, un groza Regulas (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 un (ES) 2019/1020 (OV L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>).

²⁵ Komisija un Augstais pārstāvis ir iepazīstinājuši ar Balto grāmatu par Eiropas aizsardzības nākotni 2030, 19.3.2025.

ekonomisko drošību, dekarbonizāciju, zaļo un digitālo pārkārtošanos. Kosmoss veicina Savienības un tās dalībvalstu ekonomisko drošību. Tas arī veicina zinātnisko pētniecību un tehnoloģisko inovāciju, radot plašāku ietekmi daudzās nozarēs. Visbeidzot, kosmoss piedāvā platformu starptautiskajai sadarbībai un kosmosa diplomātijai, lai nostiprinātu Savienības kā uzticama partnera pozīciju pasaulē.

- (38) EKF kosmosa komponenti ir jutīgi. To pakalpojumiem jābūt stabiliem un pilnīgi uzticamiem. Pat visnopietnākajās krīzes situācijās ir jānodrošina pakalpojumu nepārtrauktība un augsts drošības līmenis. Šo nosacījumu pārkāpšanas sekas, iespējams, varētu dramatiski ietekmēt Savienības un tās dalībvalstu drošību. Šajā nolūkā būtu jāpiemēro īpaši noteikumi attiecībā uz īpašiem apstākļiem.
- (39) EKF būtu arī jāatbalsta politikas mērķi – drošāka un aizsargātāka Eiropa, kas ir labāk sagatavota pret drošības apdraudējumiem, jo īpaši uzlabojot Eiropas rūpniecības konkurētspēju un stratēģisko autonomiju, tai skaitā jūras un muitas drošību, kritisko enerģētikas un transporta infrastruktūru un civilo sagatavotību. Lai novērstu pieaugošos drošības apdraudējumus un hibrīddraudus, piemēram, terorismu, organizēto noziedzību, kibernetizāciju, klimata katastrofas un uzbrukumus kritiskajai infrastruktūrai, EKF būtu jāatbalsta Eiropas centieni palielināt informētību par draudiem, veidot noturību un palielināt investīcijas drošības jomā, kā arī veicināt integrētu sagatavotību visās attiecīgajās nozarēs.
- (40) Arvien vairāk redzams, ka tās pašas tehnoloģijas tiek izmantotas tirgus un aizsardzības lietotnēm, ko bieži virza jaunuzņēmumi novatori. Tādēļ ir ļoti svarīgi tiekties īstenot pasākumus, lai labāk izmantotu civilās aizsardzības sinerģijas un divējāda lietojuma tehnoloģiju potenciālu. Divējāda lietojuma tehnoloģijas, materiālus, zināšanas vai ražojumus, ko var izmantot gan civiliem, gan militāriem mērķiem, var atbalstīt visā EKF, lai nodrošinātu labāku Savienības tehnoloģiskās rūpniecības saikni ar tās aizsardzības industriālo bāzi, kā arī ar Eiropas tehnoloģisko inovāciju kapitālu.
- (41) Lai ieinteresētajām personām nodrošinātu paredzamību un pietiekamu noteiktības līmeni investīciju plānošanai, EKF būtu jānosaka indikatīvs budžeta sadalījums starp politikas logiem laikposmā no 2028. līdz 2034. gadam, vienlaikus saglabājot elastību pārdalīt budžeta daļas saskaņā ar jaunām problēmām un jaunām prioritātēm visā daudzgadu finanšu shēmas darbības laikā. Šajā ziņā būtu jānodrošina, ka ilgtermiņa plānošanai un saistībām ir pieejams noteikts minimālais budžeta finansējums, kas sadalīts pa vairākiem gadiem gada maksājumos katrā politikas logā, ļaujot Savienībai konsolidēt savu pieprasījumu un veidot stratēģiskas ilgtermiņa attiecības ar saņēmējiem, nodrošinātu ilgtermiņa paredzamību rūpniecībai un finanšu ekosistēmai un izveidot svarīgas Savienības infrastruktūras, piemēram, ūdeņraža un rūpnieciskai oglekļa pārvaldībai, pasaules līmeņa satelītu sistēmām, zemūdens novērošanas infrastruktūrām, kibernetizācijai, pusvadītāju kvantu, MI un augstas veiktspējas datu apmaiņas vai kritiskās infrastruktūras projektiem, kā arī kopīgu interešu aizsardzības vai kosmosa projektiem.
- (42) Lai sasniegtu svarīgos mērķus un pārvaldītu EKF, būtu jānodrošina pietiekams resursu līmenis EKF īstenošanai. Tāpēc budžeta finansējumam būtu jāsniedz pietiekams ieguldījums EKF pārvaldības izmaksu segšanā.
- (43) Šim pamataktam piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2024/2509. Tajā ir paredzēti noteikumi par Savienības vispārējā budžeta izveidi un izpildi, tai skaitā noteikumi par dotācijām, godalgām, nefinanšu ziedojumiem, iepirkumu, netiešo pārvaldību, finanšu instrumentiem un budžeta garantijām. Saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2509, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES,

Euratom) Nr. 883/2013²⁶, Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2988/95²⁷, Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96²⁸ un Padomes Regulu (ES) 2017/1939²⁹ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, arī pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un – vajadzības gadījumā – administratīvus un finansiālus sodus. Konkrētāk, saskaņā ar Regulām (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un (Euratom, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt izmeklēšanu, arī pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) ir kompetenta veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, kas skar Savienības finansiālās intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371³⁰. Saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2509 jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbības Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, Eiropas Revīzijas palātai un – attiecīgā gadījumā – *EPPO* nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, lai visas trešās personas, kuras iesaistītas Savienības līdzekļu īstenošanā, piešķirtu līdzvērtīgas tiesības.

- (44) Lai veicinātu Savienības konkurētspēju, papildus tās budžetam, kad vien iespējams, EKF būtu jāpiesaista un jārada papildu piešķirtie ārējie ieņēmumi. Šajā sakarā EKF vajadzētu būt atvērtam un veicināt sinerģiju un sadarbību attiecībā uz jebkādiem finansiāliem vai nefinansiāliem ieguldījumiem, kas var atbalstīt konkurētspējas mērķu sasniegšanu, arī no dalībvalstīm, trešām valstīm un starptautiskām organizācijām.
- (45) Lai veicinātu Savienības ekonomikas noturību, jo īpaši samazinot stratēģisko atkarību, EKF būtu jānodod iespēja Savienībai dot priekšroku atbalstam ražošanai un stratēģisko tehnoloģiju un nozaru attīstībai Savienībā, jo īpaši darbībām, kas saistītas ar Savienības stratēģiskajiem aktīviem, interesēm, autonomiju vai drošību, saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un tās starptautiskajām saistībām. Ir būtiski, lai Eiropas finansējums veicinātu tādu stratēģisko tehnoloģiju ieviešanu, kas izstrādātas Savienībā un finansētas, izmantojot Eiropas finansējumu. Lai atbalstītu Savienības finansēto stratēģisko tehnoloģiju izstrādi un ražošanu Savienībā, EKF būtu jāļauj sniegt atbalstu, izmantojot kontroles ierobežojumus, aktīvu nodošanas ierobežojumus un piegādes ierobežojumus konkrētu produktu un tehnoloģiju izmantošanai.
- (46) EKF darbībām vajadzētu būt atvērtām sadarbībai ar trešām valstīm, ja tas ir Savienības interesēs. Šajā sakarā Savienība var pilnībā vai daļēji iesaistīt trešās valstis darbībās, ko veic EKF ietvaros. Šādā iesaistīšanā būtu jānodrošina taisnīgs līdzsvars attiecībā uz

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

²⁷ Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

²⁸ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

²⁹ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

trešo valstu iemaksām un ieguvumiem un jānodrošina Savienības finanšu un – attiecīgā gadījumā – drošības interešu aizsardzība.

- (47) EKF vajadzētu būt atvērtam un veicināt sinerģiju ar citām Savienības darbībām, kas atbalsta politikas jomas, kuras ir cieši saistītas ar konkurētspēju, tai skaitā pētniecības un inovācijas pamatprogrammu, ārpolitiku un programmām, ko pārvalda kopīgi ar dalībvalstīm. Tam būtu jāļauj apvienot un kumulēt finansējumu darbībām, ar kurām atbalsta vairāk nekā vienas Savienības politikas jomas mērķus. Būtu jāizveido sadarbība starp Komisiju un dalībvalstīm, lai nodrošinātu konsekveni un papildināmību starp EKF un Regulu (ES) [XXX] [valsts un reģionu partnerības plāni]. Turklāt būtu jāatvieglo saskaņā Regulu (ES) [XXX] [*valsts un reģionu partnerības plāni*] un EKF sniedzamais atbalsts projektiem, kuriem piešķirts konkurētspējas zīmogs, un tas būtu jādara, izmantojot novērtējumu, kas veikts pirms zīmoga piešķiršanas, un neskarot valsts atbalsta noteikumus. Konkurētspējas zīmoga piešķiršanas kritēriji būtu jāizstrādā tā, lai varētu nodrošināt, ka tie darbojas arī kā kvalitātes garantija, sniedzot garantijas institucionālajiem investoriem, ka projekts ir pienācīgi pārbaudīts. Konkurētspējas zīmogs būtu jāpiešķir augstas kvalitātes projektiem, kas veicina EKF mērķu sasniegšanu. EKF var īstenot kopā ar citām Savienības programmām vai citiem līdzekļu devējiem vai līdzieguldītājiem, un minētajiem partneriem vajadzētu būt iespējai piedalīties kopīgi finansētu piešķiršanas procedūru vērtēšanas komitejās. Visu minēto sinerģijas darbību īstenošanai vajadzētu būt vienkāršai. Saņēmējiem noteiktās ziņošanas un uzskaites prasības būtu jāsamazina, ja iespējams, līdz vienai līgumiskajai ziņošanai un maksājumu plūsmai ar vienotu noteikumu kopumu attiecībā uz visu sniegto atbalstu.
- (48) Savienības atbalsts būtu jākoncentrē uz politikas mērķu sasniegšanu. Visos gadījumos EKF finansējums būtu jānodrošina tādā veidā, kas vislabāk spēj sasniegt tā mērķus, vienlaikus līdz absolūti nepieciešamajam minimumam samazinot administratīvo slogu saņēmējiem. Budžeta īstenošanā EKF būtu jānodrošina pilna Savienības atbalsta rīkkopa un jānodrošina sinerģija starp tā atbalstītajiem politikas virzieniem, jo īpaši paredzot vienkāršotas kopīgas piešķiršanas procedūras, lai sasniegtu vairāk nekā vienas politikas mērķus. Tādēļ būtisks vienkāršošanas pasākums varētu būt centieni likvidēt apgrūtinājošu finanšu pārskatu sniegšanu, pēc iespējas plašāk izmantojot ar izmaksām nesaistītu finansējumu.
- (49) EKF būtu jāatbalsta dažādi politikas virzieni, kas veicina konkurētspēju, vienlaikus nodrošinot saskaņotu attiecināmības kritēriju pamatkopumu, lai nodrošinātu politikas vadību un pietiekamu ekonomisko un drošības interešu aizsardzības līmeni, koncentrējot Savienības atbalstu uz saņēmējiem dalībvalstīs, tai skaitā aizjūras zemēs un teritorijās. Vajadzības gadījumā EKF būtu jānosaka īpaši attiecināmības nosacījumi stratēģiskajām nozarēm un tehnoloģijām, arī pamatā esošajām vērtības ķēdēm, kritiskajām Savienības infrastruktūrām un īpašām spējām.
- (50) EKF būtu jāīsteno, izmantojot darba programmas, kā izklāstīts šajā regulā. Darba programmas varētu pieņemt gada vai daudzgadu formātā. Pēdējo minēto jo īpaši varētu apsvērt saistībā ar Savienības atbalstu, ko sniedz budžeta garantijām un finanšu instrumentiem, lai īstenošanas partneriem nodrošinātu paredzamību. Izraudzītais īstenošanas veids atspoguļo apzinātās vajadzības pēc ievirzes, elastības, paredzamības un efektivitātes, kas vajadzīgas, lai sasniegtu regulas mērķus. Saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2059 darba programmās un uzaicinājuma dokumentos tiks izklāstīta sīkāka informācija par budžeta tehnisko izpildi visās EKF atbalstītajās politikas jomās, arī konkrēti attiecināmības un piešķiršanas kritēriji atkarībā no budžeta izpildes instrumenta – dotācijas vai iepirkuma – un konkrētajiem politikas mērķiem. Saskaņā ar Finanšu regulas 136. pantu drošības apsvērumu dēļ būtu jāpiemēro attiecināmības

ierobežojumi augsta riska piegādātājiem. Darba programmas ir arī piemērots līdzeklis budžeta piešķiršanai saskaņā ar mainīgajām politikas prioritātēm, un tajās būtu jāizklāsta ieguldījums, īpašie nosacījumi un gaidāmie rezultāti.

- (51) Lai finanšu instrumenti un budžeta garantija efektīvi piesaistītu privātos līdzekļus, ir cieši jāiesaista īstenošanas partneri. Tas nodrošina politikas vadību un saskaņošanu, kā arī projektu plūsmu radīšanu. Pieredze un atziņas, kas gūtas, īstenojot programmu *InvestEU*, uzsver investīciju pamatnostādņu nozīmi šīs iesaistīšanās radīšanā un nepieciešamās paredzamības un redzamības nodrošināšanā īstenošanas partneriem un investoriem, lai tie varētu strukturēt savas organizatoriskās spējas un sagatavot investīciju plūsmu, vienlaikus nodrošinot nepieciešamo elastību, lai īstenošanas laikā panāktu pienācīgu politikas vadību. Investīciju pamatnostādnes būtu jāiekļauj detalizēts apraksts par intervences politikas jomām un investīciju mērķorientāciju, lai nodrošinātu papildināmību un stimulētu privāto un publisko investīciju piesaistīšanu Savienības politikas mērķu un stratēģisko projektu atbalstam. Investīciju pamatnostādnes būtu jā sagatavo, apspriežoties ar īstenošanas partneriem, lai gūtu labumu no to zināšanām par tirgu un dotu tiem iespēju investēt Savienības prioritārajās jomās, kā arī stimulētu tos uzņemt lielāku risku. Lai ņemtu vērā mainīgās vajadzības un norises, investīciju pamatnostādnes var pārskatīt saistībā ar DFS vidusposma pārskatīšanu.
- (52) Dziļo tehnoloģiju izvērtēšanas finansējums no Eiropas Augšanas atbalsta fonda, par ko paziņots jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu stratēģija un kas pastāv laikā, kad stājas spēkā šī regula, būtu jāveic saskaņā ar noteikumiem, par kuriem panākta vienošanās DFS 2021.–2027. gadam. Visai augošo uzņēmumu finansēšanai saskaņā ar DFS 2028.–2034. gadam būtu jānotiek EKF satvarā.
- (53) Lai sasniegtu mērķi pētniecības rezultātus pārvērst tirgos un stiprināt Savienības rūpniecisko klātbūtni stratēģiskās tehnoloģijās un nozarēs, Regula (ES) [XXX] [pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”] būs cieši saistīta ar EKF un atbalstīs pētniecības un inovācijas darbības, kā noteikts EKF politikas logos. EKF darba programmu īpašā daļā tiks ietvertas sadarbīgas pētniecības un inovācijas darbības. Tas var ietvert arī ieguldījumus Eiropas partnerībās, kas izveidotas saskaņā ar Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu, ja tas nepieciešams EKF mērķu sasniegšanai. EKF darba programmās būtu jānosaka arī politikas prioritātes, kas virzīs EIP problēmu risināšanu.
- (54) Lai veicinātu noturīgas Savienības vērtības ķēdes, kas aptver vairākas dalībvalstis, darba programmās var iekļaut īpašus vērtības ķēžu paplašināšanas uzaicinājumus, kuri atbalsta gan projektu sagatavošanu, gan papildu publiskā un privātā kapitāla piesaisti, lai integrētu piegādātājus, ražotājus un novatorus no dažādām dalībvalstīm un dažādotu piegādes avotus.
- (55) Lai Eiropas rūpniecības konkurētspēju veicinātu, izmantojot nozares virzītu augšupēju inovāciju, darba programmās var iekļaut īpašas divu posmu augšupējas piešķiršanas procedūras, lai ar nozares virzītu konsorciju palīdzību apzinātu un atbalstītu ES tehnoloģiju līderus.
- (56) Būtu jānosaka horizontāla, transversāla finansēšanas rīkkopa, kas kalpotu visiem politikas logiem, piedāvājot visu veidu atbalstu, kas atļauts ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2059, piemēram, finanšu instrumentus, tai skaitā atbalstu, ko sniedz pašu kapitāla veidā. Konkrētā finansēšanas instrumenta izvēle un jo īpaši tas, vai atbalsts būs atmaksājams, ir atkarīgs no finansējamo darbību rakstura (piem., pamatā esošās tirgus nepilnības, konkrētās vajadzības, nozares raksturs, attīstības stadija vai saņēmēja veids). Savienības atbalstam būtu jāmazina projektu risks līdz līmenim, kas nepieciešams, lai

privātais sektors varētu veikt investīcijas un lai projekts tiktu sekmīgi īstenots. Līdzfinansējuma likmēm vajadzētu būt pēc iespējas zemākām un tik augstām, cik nepieciešams, lai īstenotu atbalstīto projektu. Varētu izmantot dažādus finansēšanas instrumentus, tai skaitā finansējuma apvienošanas darbības. EKF būtu arī katrā politikas jomā jāsniedz ieteikumi par vispiemērotāko finansēšanas instrumentu, kas izmantojams tās konkrētajām darbībām, citastarp atkarībā no attīstības stadijas, konkrētajām nozares vajadzībām un pastāvošajām tirgus nepilnībām.

- (57) Apspriedēm ar daudzām ieinteresētajām personām, tai skaitā ar pētniekiem un nozares pārstāvjiem, sociālajiem partneriem, kā arī investoriem, tiešajiem lietotājiem un pilsonisko sabiedrību no MVU, no mazām līdz lielām organizācijām, būtu jāveicina EKF prioritāšu īstenošana. Minētās apspriedes būtu jāstrukturē, izmantojot konsultatīvās padomes, arī EKF ieinteresēto personu padomi, kuras uzdevumam vajadzētu būt sniegt ieskatu un konsultēt Komisiju par politikas tendencēm, investīciju vajadzībām un EKF īstenošanu no projektu virzītāju viedokļa, lai nodrošinātu, ka ieinteresēto personu kopienu atsauksmes tiek atspoguļotas darba programmu izstrādē.
- (58) Svarīgi projekti visas Eiropas interesēs (*IPCEI*) ir valsts atbalsta instruments un rūpniecības politikas instruments, kuru Komisija novērtē saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu³¹. Tie būtiski veicina ekonomikas izaugsmi, darbvieta radīšanu, zaļo un digitālo pārkārtošanos un Savienības rūpniecības un ekonomikas konkurētspēju un noturību. *IPCEI* ļauj apvienot zināšanas, speciālās zināšanas, finanšu resursus un ekonomikas dalībniekus visā Savienībā un radīt pozitīvu plašāku ietekmi visā Savienībā. *IPCEI* arī ļauj piesaistīt privātās investīcijas augsta riska projektos, kas ir būtiski, lai radikālas inovācijas tuvinātu Savienībai ļoti svarīgiem rūpniecības izvēšanas un infrastruktūras projektiem ar atvērtu un nediskriminējošu piekļuvi. Ņemot vērā izvirzīto mērķu kopīgās iezīmes, EKF veicinās sinerģiju starp Savienības finansējumu un *IPCEI*, atbalstot konkrētus projektus, kas integrēti *IPCEI*, pamatojoties uz to ieguldījumu Savienības stratēģiskajās prioritātēs, piemēram, Savienības noturībā, un uz EKF finansējuma spēju paplašināt dalību, jo īpaši MVU dalību, vai paplašināt dalībvalstu tvērumu, kā arī palielināt Savienības pievienoto vērtību.
- (59) Pastāvīgi mainīgā ģeopolitiskā situācija izceļ vajadzību Eiropai nodrošināt pašai savu stratēģisko autonomiju un izvairīties no stratēģiskās atkarības. EKF ietvers iespēju atbalstīt ražošanas izvēšanu un veikt paātrinātas konkurētspējas darbības attiecībā uz projektiem, kas piedāvā īpašu atbalstu Eiropas stratēģiskajai autonomijai. Tas attiecas, piemēram, uz projektiem, kas atlasīti kā stratēģiski projekti saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1252 (Kritiski svarīgo izejvielu akts), Regulu (ES) 2024/1724 (Neto nulles emisiju industrijas akts) un Regulu (ES) 2025/102 (Kritiski svarīgo zaļu akts).
- (60) Ar “Apvārsnis Eiropa” izveidotais un Komisijas pārvaldītais Savstarpējās apdrošināšanas mehānisms (*MIM*) ir izrādījies svarīgs garantiju mehānisms, kas mazina riskus, kuri saistās ar nesamaksātajām summām, kuras nav atmaksājuši saistības neizpildījušie dalībnieki. Tāpēc *MIM* būtu jāturpina un attiecīgā gadījumā jāizmanto EKF darbībās.
- (61) Lai izpētītu visas iespējas uzlabot Eiropas konkurētspēju, EKF būtu jānodrošina strukturēta sistēma mērķtiecīgiem eksperimentiem Savienības atbalsta piešķiršanā un īstenošanā, jo īpaši nolūkā mērķtiecīgāk virzīt un paātrināt Savienības piešķiršanas procedūras un vienkāršot un paātrināt to īstenošanu saņēmēju labā. Tam būtu jāļauj

³¹ Komisijas paziņojums “Kritēriji, pēc kuriem analizē saderīgumu ar iekšējo tirgu valsts atbalstam ar mērķi sekmēt svarīgu projektu īstenošanu visas Eiropas interesēs”, C/2021/8481 (OV C 528, 30.12.2021., 10. lpp.).

konkrēti noteiktā satvarā katrā atsevišķā gadījumā precizēt konkrētas darbības vai darbību kategorijas, lai gūtu labumu no konkrētiem papildinājumiem, atkāpēm un izņēmumiem no citiem Savienības tiesību aktiem, un pārbaudīt ietekmi reālos apstākļos uz ierobežotu EKF darbības laiku, vienlaikus nodrošinot, ka ir ieviesti atbilstoši aizsardzības pasākumi, jo īpaši Eiropas kopējās interesēs. Eksperimentālu pasākumu piemērošana var sniegt pieredzi, lai novērtētu turpmākās izmaiņas horizontālajā tiesiskajā regulējumā attiecībā uz Savienības atbalsta sniegšanu.

- (62) Ja tas ir nepieciešams un pienācīgi pamatots, EKF būtu jānodrošina mērķtiecīgs intervences mehānisms, lai apzināti sniegtu Savienības atbalstu konkrētām stratēģiski un ekonomiski nozīmīgām darbībām. Ja konkrētus svarīgus projektus nav bijis iespējams sekmīgi īstenot parasto konkursa piešķiršanas procedūru pabeigšanas termiņā, EKF būtu arī jāparedz iespēja tieši pieņemt izcilus projektus, kas palikuši bez jebkāda Savienības programmas finansējuma, vai turpināt bez traucējumiem finansiāli atbalstīt labi funkcionējošus projektus to nākamajos posmos visā investīciju ciklā, neradot papildu administratīvo slogu saņēmējiem. Turklāt saskaņā ar pieeju, kas izmantota attiecīgajos nozaru tiesību aktos, piemēram, Neto nulles emisiju industrijas aktā (*NZIA*), Kritiski svarīgo izejvielu aktā (*CRMA*) vai Atjaunojamo energoresursu direktīvā (*RED III*), un uz kuriem ir atsauce paziņojumā par tīras rūpniecības kursu (*CID*) un vienotā tirgus stratēģijā, atsevišķos spēkā esošos vai turpmākos tiesību aktos var noteikt gadījumus, kad konkrēti projekti tiek uzskatīti par sabiedrības interesēs esošiem vai par tādiem, kas ir sevišķi svarīgās sabiedrības interesēs.
- (63) Ja tas ir nepieciešams un pienācīgi pamatots, EKF būtu jāspēj arī nodrošināt “paātrinātas intervences” mehānismu, lai paātrinātu Savienības atbalsta sniegšanu steidzamu finansējuma vajadzību risināšanai nolūkā nodrošināt svarīgu uzņēmējdarbības ideju sekmīgu īstenošanu vienotajā tirgū, ja šāds finansējums tirgū nav pieejams pietiekamā līmenī. Šajā nolūkā steidzamības dēļ dažas pārbaudes būtu jāveic tikai pēc finansējuma piešķiršanas, atvieglojot un ierobežojot administratīvo slogu saņēmējiem un nodrošinot finansiālo noteiktību pēc iespējas ātrāk, vienlaikus pieņemot Savienībai pieņemamu finanšu riska līmeni, kas ir samērīgs ar izvirzītajiem mērķiem.
- (64) Ja tas ir nepieciešams un pienācīgi pamatots, EKF būtu jāstimulē ārpus Savienības iedibināti jaunuzņēmumi un novatori pārmitināties vai investēt, kā arī veidot savu uzņēmējdarbību vienotajā tirgū, nodrošinot “veicinošu intervences” mehānismu, kas piesaista veiksmīgus jaunuzņēmumus un novatorus no visas pasaules, izmantojot arī tā ES delegāciju tīklu. Šajā nolūkā uz laiku būtu jāatsakās no attiecināmības prasībām, piemēram, attiecībā uz uzņēmējdarbības veikšanu dalībvalstīs vai asociētajās valstīs Savienības atbalsta sākumā, lai ļautu saņēmējam noteiktā termiņā pārmitināties ar pārliecību par turpmāku Savienības atbalstu. Savienības finanšu intereses būtu pienācīgi jāaizsargā, un maksājumi nebūtu jāveic, kamēr nav izpildītas attiecināmības prasības.
- (65) Ja tas ir nepieciešams un pienācīgi pamatots, EKF būtu jānodrošina elastīgāks un pieejamāks veids, kā identificēt, atlasīt un atbalstīt inovatīvus projektus un idejas, arī paredzot instrumentu ziņā neitrālas piešķiršanas procedūras, kas ļaus pētniekiem, uzņēmējiem, uzņēmumiem un citiem iedzīvotājiem ierosināt inovācijas risinājumu, sākotnēji mākslīgi nesašaurinot vai neierobežojot Savienības atbalstu līdz dotācijai, iepirkumam vai cita veida Savienības atbalstam. Idejas būtu jāizvērtē un jāatlasa, pamatojoties uz to nopelniem attiecīgā uzdevuma vai Savienības politikas prioritātes risināšanā, un piemērotākais un efektīvākais budžeta izpildes instruments šo ideju atbalstam – dotācijas, iepirkums vai citi – būtu jāatlasa tikai pēc tam, pamatojoties uz atsevišķa projekta prasībām un labvērtību.

- (66) Ja tas ir nepieciešams un pienācīgi pamatots, EKF būtu arī jāvienkāršo un jāpaātrina Savienības atbalsta īstenošana dažiem svarīgiem projektiem.
- (67) EKF *InvestEU* instrumentam būtu jānodrošina budžeta garantija un finanšu instrumenti, lai mobilizētu papildu investīcijas visā Savienībā nolūkā atbalstīt Eiropas konkurētspēju stratēģisko tehnoloģiju, pakalpojumu un nozaru jomā.
- (68) EKF *InvestEU* instrumentu īsteno partneri, tai skaitā Eiropas Investīciju bankas (EIB) grupa, starptautiskās finanšu iestādes, valsts attīstību veicinošas bankas un iestādes, kā arī eksporta kredīta aģentūras. Atvērtā struktūra arī turpmāk būs būtisks EKF *InvestEU* instrumenta aspekts, kura pamatā būs plaša sadarbība un pieredze programmas *InvestEU* ietvaros. Komisija un EIB grupai būtu jādarbojas partnerībā ar mērķi atbalstīt EKF *InvestEU* instrumenta īstenošanu un veicināt konsekvenci, iekļautību, papildināmību un efektīvu izvērsanu.
- (69) Lai izvairītos no nevajadzīga administratīvā sloga un nodrošinātu ātru ieviešanu un atbalstu tirgum plānošanas periodos, EKF *InvestEU* instrumenta īstenošanas pamatā būs pašreizējā programmas *InvestEU* pilāra novērtēto īstenošanas partneru kopiena, līgumiskās vienošanās un attiecīgie finanšu produkti. Turklāt, lai nodrošinātu pareizu finanšu pārvaldību, ātrāku ieviešanu un vienkāršošanu pilnvarotajiem subjektiem, EKF *InvestEU* instrumenta īstenošanas pamatā vajadzētu būt esošajiem nolīgumiem, juridisko un līgumisko vienošanos veidnēm, kā arī izveidotajiem uzraudzības un ziņošanas rīkiem. Tas uzlabo Savienības atbalsta ietekmi un ļauj vairāk koncentrēties uz efektīvu atbalstu galasaņēmējiem. Komisija var pilnībā vai daļēji paļauties uz nolīgumiem, kas ar īstenošanas partneriem noslēgti saskaņā ar Regulu (ES) 2021/253, un uz novērtējumiem, ko tā vai citi subjekti veikuši saistībā ar nolīgumiem saskaņā ar minēto regulu, un atkārtoti izmantot tos.
- (70) Lai īstenošanas partneriem nodrošinātu plašāku piekļuvi EKF *InvestEU* instrumentam, Komisijai vajadzētu būt iespējai slēgt netiešas pārvaldības nolīgumus ar visu kategoriju subjektiem, kas uzskaitīti Regulas (ES, Euratom) 2024/2059 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā. Lai piesaistītu privāto kapitālu, arī struktūrām, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalstī un ko reglamentē dalībvalsts privāttiesības vai Savienības tiesību akti, vajadzētu būt tiesīgām pēc pozitīva pilāra novērtējuma izņēmuma kārtā uzticēt finanšu instrumentu vai budžeta garantiju īstenošanu, arī apvienojumā ar dotācijām vai citiem neatmaksājama atbalsta veidiem finansējuma apvienošanas darbībās, ciktāl šādām struktūrām tiek sniegtas pienācīgas finanšu garantijas. Šādas struktūras būtu jāizraugās, pienācīgi ņemot vērā īstenojamā finanšu instrumenta vai budžeta garantijas raksturu, minēto struktūru pieredzi un finansiālās un darbības spējas, kā arī to noteikumus un procedūras galasaņēmēju projektu ekonomiskās dzīvotspējas pārbaudei. Atlasei vajadzētu būt pārredzamai, objektīvi pamatotai, un tā nedrīkstētu radīt interešu konfliktu.
- (71) Lai nodrošinātu konsekvenci, budžeta garantija un finanšu instrumenti, arī apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas darbībās, EKF *InvestEU* instrumenta satvarā būtu jāīsteno saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 X sadaļu.
- (72) Lai nodrošinātu budžeta garantiju, finanšu instrumentu un finansējuma apvienošanas darbību īstenošanas konsekvenci dažādās Savienības programmās, Komisijai būtu jāizstrādā norādījumi, tai skaitā tehniskā kārtība, noteikumi un nosacījumi šo atbalsta veidu izmantošanai saskaņā ar minētajām programmām.

- (73) Lai izpildītu Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 prasības, šajā regulā būtu jānosaka maksimālā budžeta garantijas summa saskaņā ar EKF *InvestEU* instrumentu, minētās budžeta garantijas uzkrājumu likme saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 214. panta 1. punktu un pienākums Komisijai katru gadu novērtēt minēto uzkrājumu likmi saskaņā ar novērtējumu, kas minēts Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 41. panta 5. punktā, un saskaņā ar Komisijas riska pārvaldības sistēmu un iespēju trešām personām un trešām valstīm sniegt konkrētu ieguldījumu EKF *InvestEU* instrumentā.
- (74) Ir jāparedz iespēja, ka EKF *InvestEU* instruments, tai skaitā budžeta garantija, kalpo par horizontālu īstenošanas instrumentu citām Savienības politikas jomām, lai sniegtu atbalstu no citām Savienības programmām saskaņā ar minētajās programmās noteiktajiem mērķiem. Šajā nolūkā šīm citām programmām būtu jāveic attiecīgie finanšu saistību uzkrājumi. Ja citas Savienības programmas veicina Savienības iekšpolitikas mērķu sasniegšanu, atbalsts budžeta garantijas vai finanšu instrumentu veidā, arī apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas darbībā, būtu jāsniedz, izmantojot vienīgi EKF *InvestEU* instrumentu.
- (75) EKF *InvestEU* instrumentam būtu jānodrošina vienota, centralizēta vieta budžeta garantijas un visu finanšu instrumentu, kas veicina Savienības iekšpolitikas mērķu sasniegšanu, izveidei un pārvaldībai, kas palīdzēs uzlabot Savienības finansējuma efektivitāti un palielināt tā ietekmi uz politiku. Finanšu produkti, kas izveidoti saskaņā ar *InvestEU* regulu, ir valsts atbalsts, kas ir saderīgs Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 212. panta 2. punkta nozīmē. Komisijai un īstenošanas partneriem būtu jānodrošina, ka jauni finanšu produkti, kas jāizveido saskaņā ar šo regulu, ir valsts atbalsts, kas ir saderīgs Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 212. panta 2. punkta nozīmē, lai nodrošinātu to ātru ieviešanu.
- (76) Tā kā Eiropas inovatīvi jaunuzņēmumi un augoši uzņēmumi ir būtiski izaugsmes un konkurētspējas virzītājspēki, un atzīstot, ka tie saskaras ar pastāvīgiem šķēršļiem, lai piekļūtu nepieciešamajam finansējumam Savienībā, EKF *InvestEU* instrumentam būtu jāsniedz mērķtiecīgs finansiāls atbalsts augošiem un darbību paplašinošiem uzņēmumiem Savienībā visos posmos – no darbības uzsākšanas un jaunuzņēmumu izveides līdz darbības izvēršanai un rūpnieciskajai ražošanai. EKF *InvestEU* instrumentam būtu jānodrošina tiešs un netiešs finansējums Eiropas uzņēmumiem, lai piesaistītu privātos investorus, tādējādi pilnībā atraisot Eiropas uzņēmējdarbības un investīciju potenciālu. Tas dos iespējas jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem un stiprinās Savienības vadošo lomu pasaulē tehnoloģiju un rūpniecības jomā, vienlaikus novēršot Eiropas inovācijas un investīciju nepietiekamību un īstenojot uzkrājumu un investīciju savienības vērienīgos mērķus. EKF *InvestEU* instruments ietvertu mehānismu, kura mērķis ir nodrošināt, ka strauji augoši uzņēmumi, kas izstrādā vai ievieš inovatīvas tehnoloģijas, arī jomās, kas ir svarīgas Savienības stratēģiskajām interesēm un ekonomiskajai drošībai, var piekļūt pietiekamam kapitālam, lai izvērstu savus darbību. Tas mobilizēs investīcijas no Eiropas kapitāla tirgiem saskaņā ar Savienības politikas prioritātēm.
- (77) Lai atbalstītu EKF mērķus, būtu jāizveido konsultāciju sniegšana projektos, pamatojoties uz konsultāciju centru *InvestEU*. Tam būtu jāvienādo konsultatīvais atbalsts privātām un publiskām struktūrām visā Eiropā, piedāvājot pielāgotus pakalpojumus potenciālajiem saņēmējiem un veicinot potenciālo investīciju darbību plūsmas attīstību EKF ietvaros. Tajā pašā laikā uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumu, piemēram, tīkla “ES – uzņēmējdarbībai”, vienam no uzdevumiem vajadzētu būt padarīt Eiropas uzņēmumus inovatīvākus un konkurētspējīgākus, augt un izvērsties vienotā tirgū, kā arī palielināt informētību un veicināt spēju veidošanu attiecībā uz iespējām

pieklūt uz kapitāla tirgu balstītam finansējumam. Lai izvairītos no nevajadzīga administratīvā sloga un nodrošinātu ātru ieviešanu un atbalstu tirgum, EKF var paļauties uz pašreizējo programmas *InvestEU* pīlāra novērtēto konsultāciju partneru kopieni.

- (78) MVU veido vairāk nekā 99 % no visiem uzņēmumiem Savienībā, nodrošina divas trešdaļas darbvieta un sniedz būtisku ieguldījumu jaunu kvalitatīvu darbvieta radīšanā visās nozarēs. Augoši uzņēmumi pastāv visās nozarēs un inovatīvu uzplaukumu līmeņos. Savienības izaugsmes un inovācijas stimulēšana var notikt tikai tad, ja tiek atbalstīti daudzie augošie uzņēmumi Savienības MVU vidū. MVU ir būtiski, lai panāktu ekonomikas zaļo un digitālo pārveidi, arī klimatneitralitātes sasniegšanu.
- (79) Tomēr piekļuve finansējumam ir ievērojams šķērslis MVU un it īpaši jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, jo savu izaugsmes plānu atbalstīšanā tie bieži vien ir atkarīgi no ārējā finansējuma. MVU saskaras ar tādiem papildu šķēršļiem inovācijai un izaugsmei, kuri tādā pašā mērā neietekmē lielākus uzņēmumus, piemēram, ar uzņēmējdarbības prasmju trūkumu, piekļuves tehnoloģiju infrastruktūras trūkumu, grūtībām aizsargāt intelektuālo īpašumu vai piekļūt eksporta tirgiem un vērtības ķēdēm, lai attīstītu to internacionalizācijas darbības.
- (80) Pierādījumi liecina, ka tiešs finansiālais atbalsts MVU pats par sevi nav pietiekams, lai atbalstītu to paplašināšanos, un ka tiem ir vajadzīgas īpašas konsultācijas Savienības līmenī, kuras tie izmanto. Konsultāciju sniegšana par vienotā tirgus noteikumiem, inovāciju un piekļuvi finansējumam veicina Savienības konkurētspēju. Turklāt uzņēmējdarbības atbalsts vietējā, reģionālā un valsts līmenī ir daudzveidīgs, un tam būtu arī jāsavieno mazāk attīstītie un tālākie reģioni. Pašreizējās Savienības iniciatīvas, piemēram, Eiropas Biznesa atbalsta tīkls, Eiropas Klasteru kopdarbības platforma un Eiropas digitālās inovācijas centri, ir palīdzējušas novērst šo plaisu. Attiecīgi tiek izveidots tīkls “ES – uzņēmējdarbībai”, kura pamatā ir Eiropas Biznesa atbalsta tīkls (*EEN*), Eiropas Klasteru kopdarbības platforma (*ECCP*) un citi tīkli, lai vienkāršotu un racionalizētu konsultāciju un partnerības pakalpojumus.
- (81) EKF atbalstīs MVU piekļuvi finansējumam un stiprinās Savienības MVU konkurētspēju divos galvenajos veidos: pirmkārt, papildus tīklam “ES – uzņēmējdarbībai” EKF veiks arī papildu transversālas darbības, kas vērstas uz MVU konkurētspējas stiprināšanu; otrkārt, EKF politikas logos būtu jāiekļauj īpašas MVU darbības, kas vērstas uz MVU stratēģiskās nozarēs, piemēram, prēmiju sistēmas MVU līdzdalības veicināšanai, lai sekmētu MVU inovāciju, izaugsmi un paplašināšanos. Īpašu atbalstu var piešķirt MVU un mazu vidējas kapitalizācijas sabiedrību piekļuvei finansējumam un tā pieejamībai visās ekonomikas nozarēs, arī mikrofinansējumam, atbalstam sociālajiem uzņēmumiem. Turklāt elastīgai finanšu rīkkopai EKF ietvaros būtu jānodrošina, ka MVU var saņemt tāda veida atbalstu, kas vislabāk atbilst to vajadzībām visā to investīciju ciklā.
- (82) Lai vēl vairāk atbalstītu principus par vienkāršošanu un vieglu piekļuvi Savienības finansējuma iespējām labuma guvējiem, EKF būtu jāpiedāvā vienots portāls, kurā apkopota informācija par visām Savienības finansējuma iespējām un piekļuvi tam, un jāatbalsta citas darbības. Vienotajam portālam būtu jāatvieglo un jāpaātrina piekļuve Savienības un citam finansējumam un investīcijām ar racionalizētu pieeju, vienlaikus par pamatu izmantojot Finansējuma un iepirkumu portālu, portālu *InvestEU*, portālu “Piekļuve finansējumam”, *STEP* portālu un citas attiecīgas platformas. Vienotajā portālā vajadzētu būt arī iespējai tieši pieteikties finansējuma iespējām.

- (83) EKF ir jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX]³² [Snieguma regula], ar ko paredz noteikumus par izdevumu izsekošanu un Savienības budžeta izpildes satvaru, arī noteikumus par Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 33. panta 2. punkta attiecīgi d) un f) apakšpunktā minēto būtiska kaitējuma neradīšanas principa un dzimumu līdztiesības principa vienveidīgu piemērošanu, noteikumus par Savienības programmu un darbību snieguma uzraudzību un ziņošanu par to, noteikumus par Savienības atbalsta portāla izveidi, programmu izvērtēšanas noteikumus, kā arī citus visām Savienības programmām piemērojamus horizontālus noteikumus, piemēram, par informāciju, komunikāciju un pamanāmību.
- (84) Strauji mainīgajā ekonomiskajā, sociālajā un ģeopolitiskajā vidē nesenā pieredze liecina, ka ir vajadzīga elastīgāka daudzgadu finanšu shēma un Savienības programmas. Šajā nolūkā un saskaņā ar EKF mērķiem finansējumā būtu pienācīgi jāņem vērā mainīgās politikas vajadzības, kas apzinātas attiecīgajos Komisijas publicētajos dokumentos, Padomes secinājumos un Eiropas Parlamenta rezolūcijās, vienlaikus nodrošinot pietiekamu budžeta izpildes paredzamību.
- (85) Lai sasniegtu EKF vispārējos un konkrētos mērķus, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz izmaiņām budžeta garantijas maksimālajā summā un uzkrājumu likmē, kā arī attiecībā uz konkrētiem pasākumiem kosmosa politikas atbalstam. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu³³. Jo īpaši tādēļ, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (86) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus EKF īstenošanai, izmantojot konkrētus pasākumus, kas izklāstīti darba programmās, kā arī konkrētus pasākumus kosmosa politikas atbalstam, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011³⁴.
- (87) Lai gan darba programmas un citi akti, ar kuriem īsteno šo regulu, attiecas uz konkrētiem budžeta izpildes uzdevumiem, kuriem nav vajadzīga īstenošanas pilnvaru piešķiršana un uz kuriem parasti nebūtu jāattiecinā Regula (ES) Nr. 182/2011 minēto īstenošanas aktu darbības joma, būtu jāizmanto konsultēšanās procedūra, lai pieņemtu konkrētus aktus, kas definēti šajā regulā, tai skaitā darba programmas, ar kurām īsteno darbības tādās jomās kā pāreja uz tīru enerģiju, veselība, biotehnoloģijas, lauksaimniecība un bioekonomika, digitālā līderība, noturība un drošība, aizsardzības industrija un kosmos, ņemot vērā to, ka minētie akti būtu pilnībā jāatbalsta un tiem būtu jārada sinerģija ar dalībvalstu īstenojamajām valsts un dalītās pārvaldības darbībām. Ņemot vērā sinerģijas sensitivitāti un īpašo nozīmi un pilnīgu koordināciju ar dalībvalstīm noturības un drošības, aizsardzības industrijas atbalsta un kosmosa jomā, darba programmu pieņemšanai šajās jomās būtu jāizmanto pārbaudes procedūra.

³² OV L ..., .. lpp.

³³ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13.–18. lpp.).

- (88) Pienācīgi pamatotos gadījumos Komisijai būtu jāpieņem nekavējoties piemērojami īstenošanas akti, ja darba programma nav pieņemta pietiekamu laiku pirms budžeta izpildes gada, lai nodrošinātu Savienības atbalsta darbības nepārtrauktību, jo īpaši attiecībā uz kritiski svarīgām operacionālajām darbībām, piemēram, satelītu sistēmām un kritisko infrastruktūru, vai ja tā ir jāpieņem paātrinātā veidā, lai nekavējoties reaģētu uz krīzi vai citām līdzīgām ārkārtējām un pienācīgi pamatotām ārkārtas situācijām, ja tas nepieciešams nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ.
- (89) EKF aizstāj programmas, kas izveidotas ar Regulām (ES) 2021/522,³⁵ (ES) 2021/694,³⁶ (ES) 2021/696,³⁷ (ES) 2021/697,³⁸ (ES) 2021/783,³⁹ (ES) 2023/588⁴⁰, un ar to atceļ Regulu (ES) 2021/696, (ES) 2023/588 un (ES) [EAIP] noteikumus,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I nodaļa

Vispārīgi noteikumi

1. IEDAĻA

FONDA MĒRĶI UN STRUKTŪRA

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo regulu izveido Eiropas Konkurētspējas fondu ("EKF"), tai skaitā īpašu programmu pētniecībai un inovācijai aizsardzības jomā, kas minēta LESD 182. panta 3. punktā, un nosaka EKF mērķus, tā budžetu laikposmam no 2028. līdz 2034. gadam, Savienības atbalsta veidus un noteikumus šāda atbalsta sniegšanai transversālās darbībās un īpašās politikas jomās, ko atbalsta EKF.
2. Šajā regulā nosaka:

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/522 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido Savienības rīcības programmu veselības jomā (programma "ES – veselībai") 2021.–2027. gadam un atceļ Regulu (ES) Nr. 282/2014 (OV L 107, 26.3.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>).

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/694 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido programmu "Digitālā Eiropa" un atceļ Lēmumu (ES) 2015/2240 (OV L 166, 11.5.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>).

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/696 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru un atceļ Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES (OV L 170, 12.5.2021., 69. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/697 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu un atceļ Regulu (ES) 2018/1092 (OV L 170, 12.5.2021., 149. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

³⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/783 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido vides un klimata pasākumu programmu (LIFE) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1293/2013 (OV L 172, 17.5.2021., 53. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj>).

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/588 (2023. gada 15. marts), ar ko izveido Savienības drošas savienojamības programmu 2023.–2027. gadam (OV L 79, 17.3.2023., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj>).

- a) logu “Pāreja uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācija”, ko īsteno, veicot II un IV nodaļā izklāstītās darbības, un kas palīdz sasniegt 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteiktos konkrētos mērķus;
 - b) logu “Veselība, biotehnoloģijas, lauksaimniecība un bioekonomika”, ko īsteno, veicot II un V nodaļā izklāstītās darbības, un kas veicina 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu;
 - c) logu “Digitālā līderība”, ko īsteno, veicot II un VI nodaļā izklāstītās darbības, un kas veicina 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu;
 - d) logu “Noturība un drošība, aizsardzības industrija un kosmoss”, ko īsteno, veicot II un VII nodaļā izklāstītās darbības, tai skaitā 1. punktā minēto īpašo programmu pētniecībai un inovācijai aizsardzības jomā, un kas veicina 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu.
3. Ar regulu arī izveido tiesisko regulējumu, kura mērķis ir nodrošināt piegādes drošību, novērst šķēršļus investīcijām un ražošanas sastrēgumpunktus un atbalstīt Savienības industriālās bāzes konkurētspēju.

2. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:
 - 1) “konsultāciju nolīgums” ir juridisks instruments, ar kuru Komisija un konsultāciju partneris precizē nosacījumus konsultatīvo pakalpojumu īstenošanai projektos;
 - 2) “konsultāciju partneris” ir atbalsttiesīgs darījuma partneris, piemēram, finanšu iestāde vai cits subjekts, ar kuru Komisija ir noslēgusi konsultāciju nolīgumu, lai īstenotu vienu vai vairākas konsultāciju iniciatīvas, kas nav ar Komisijas nolīgtu ārpalpojumu sniedzēju vai izpildaģentūru starpniecību īstenotas konsultāciju iniciatīvas;
 - 3) “nodalījums” ir daļa no EKF *InvestEU* instrumenta, ko definē pēc to resursu izcelsmes, no kuriem tiek sniegts atbalsts;
 - 4) “kontrolē” ir spēja tieši vai netieši izšķiroši ietekmēt tiesību subjektu ar vienu vai vairāku tiesību subjektu starpniecību;
 - 5) “vadības izpildstruktūra” ir tiesību subjekta struktūrvienība, kas iecelta saskaņā ar valsts tiesību aktiem un kas attiecīgā gadījumā atskaitās izpilddirektoram vai jebkurai citai personai, kurai ir līdzvērtīgas lemlēmšanas pilnvaras, un kas ir pilnvarota noteikt tiesību subjekta stratēģiju, mērķus un vispārējo virzību, un kas pārrauga un uzrauga vadības lēmumu pieņemšanu;
 - 6) “EIB grupa” ir Eiropas Investīciju banka (EIB), tās meitasuzņēmumi un citas struktūras, kas izveidotas saskaņā ar 28. panta 1. punktu Protokolā Nr. 5 par Eiropas Investīciju bankas statūtiem (“EIB statūti”);
 - 7) “garantijas nolīgums” ir juridisks instruments, kurā Komisija un īstenošanas partneris precizē nosacījumus tam, kā ierosināt finansēšanas un investīciju darbības, lai tām tiktu piešķirta EKF *InvestEU* instrumenta garantija, kā sniegt budžeta garantiju minētajām darbībām un kā tās īstenot saskaņā ar šo regulu;
 - 8) “sevišķi svarīgas sabiedrības intereses” 20. panta nolūkā ir sevišķi svarīgs iemesls Savienības atbalsta sniegšanai konkrētai darbībai vai darbību kopumam, jo tas ir

skaidrs un būtisks ieguldījums EKF politikas mērķu sasniegšanā, kas pamato paātrinātu un vienkāršotu noteikumu piemērošanu piešķiršanai;

- 9) “Īstenošanas partneris” ir atbalsttiesīga finanšu iestāde vai starpnieks, ar kuru Komisija ir noslēgusi garantijas nolīgumu;
- 10) “svarīgs projekts visas Eiropas interesēs” (*IPCEI*) ir projekts, kas atbilst visiem kritērijiem, kuri noteikti Komisijas paziņojumā par kritērijiem, pēc kuriem analizē saderīgumu ar iekšējo tirgu valsts atbalstam ar mērķi sekmēt svarīgu projektu īstenošanu visas Eiropas interesēs, vai jebkurā turpmākā minētā paziņojuma pārskatīšanā;
- 11) “investīciju cikls” ir to publiskā un privātā sektora finansiālā atbalsta un politikas atbalsta mehānismu nepārtrauktība, kurus sniedz saņēmējiem visā tā attīstības ķēdē, tai skaitā visaptverošs darbību kopums, kas saistīts ar finanšu resursu piešķiršanu un atbalsta sniegšanu inovācijas un ekonomikas izaugsmes veicināšanai. Šis cikls ietver (bet neaprobežojas ar) uzsākšanu no fundamentālo un lietišķo pētījumu posmiem, virzību pa izvēršanas posmiem, rūpniecisko ieviešanu un kulmināciju – pilna mēroga ražošanu, industriālo briedumu un internacionalizāciju;
- 12) “finansēšanas un investīciju darbības” vai “finansēšanas vai investīciju darbības” ir darbības, ar kurām galasaņēmējiem tieši vai netieši piešķir finansējumu, izmantojot finanšu produktus, un kuras īstenošanas partneris savā vārdā nodrošina saskaņā ar saviem iekšējiem noteikumiem, politikas nostādņēm un procedūrām un veic to uzskaiti īstenošanas partnera finanšu pārskatos vai attiecīgā gadījumā norāda minēto finanšu pārskatu piezīmēs;
- 13) “tiesību subjekti” ir juridiska persona, kas izveidota un par tādu atzīta saskaņā ar Savienības, valstu vai starptautiskajām tiesībām, tai skaitā Eiropas bruņojuma programmu struktūras (SEAP), kas izveidotas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX]⁴¹ [EAIP] un kam ir juridiskas personas statuss un spēja rīkoties savā vārdā, īstenot tiesības un uzņemties pienākumus, vai subjekts, kam nav juridiskas personas statusa, kā minēts Finanšu regulas 200. panta 2. punkta c) apakšpunktā;
- 14) “politikas logs” ir mērķjoma EKF rīkkopas atbalstam, kā noteikts 3. panta 2. punktā;
- 15) “iepirkums pirmskomercializācijas posmā” ir tādu pētniecības un izstrādes pakalpojumu iepirkums, kuri ietver riska un ieguvumu dalīšanu atbilstoši tirgus nosacījumiem, ja pētniecības un izstrādes pakalpojumu iepirkums ir skaidri nošķirts no gatavo izstrādājumu ieviešanas komerciālos apjomos;
- 16) “konsultācijas projektos” ir konsultācijas, ar kurām atbalsta investīcijas, tai skaitā spēju veidošanas un tirgus attīstības darbības, un uzņēmējdarbības paātrināšanas pakalpojumus, ko sniedz konsultāciju partneri, ārēji pakalpojumu sniedzēji, ar kuriem Komisija noslēgusi līgumus, vai ar izpildaģentūru starpniecību;
- 17) “konkurētspējas zīmogs” ir kvalitātes zīme, ko piešķir priekšlikumam, kurš iesniegts uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus un kurš atbilst visām kvalitātes prasībām, kas noteiktas piešķiršanas procedūrā, bet varētu saņemt atbalstu no citiem Savienības vai valsts finansējuma avotiem;
- 18) “maza vidējas kapitalizācijas sabiedrība” ir subjekts, kas definēts Komisijas Ieteikumā 2025/3500 final;

⁴¹ OV L ..., .. lpp.

- 19) “mazais un vidējais uzņēmums” jeb “MVU” ir mikrouzņēmums, mazais vai vidējais uzņēmums Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK pielikuma nozīmē;
- 20) “ieinteresētās personas” ir personas, grupas vai organizācijas, kuras skar programmas īstenošana un kuras var iesaistīt programmas īstenošanā;
- 21) “infrastruktūra” ir visi fiziskie un virtuālie elementi, kas nepieciešami pakalpojumu un saimniecisko darbību sniegšanai, tai skaitā tīkli un aktīvi, kā arī ar infrastruktūru saistītie mobilie aktīvi, kas veicina dekarbonizāciju, noturību, efektivitāti, digitalizāciju un sadarbību.

3. pants

Mērķi

1. EKF vispārīgais mērķis ir palielināt Eiropas konkurētspēju, jo īpaši stratēģiskās nozarēs un tehnoloģijās visā ieguldījumu ciklā:
 - a) nodrošinot Savienības investīciju tehnoloģisko, ekonomisko un vidisko ietekmi, arī attīstot revolucionāru un pakāpenisku inovāciju, un jaunas, progresīvas, divējāda lietojuma un stratēģiskas tehnoloģijas ar ievērojamu ekonomisko potenciālu, arī attīstot un paātrinot to ražošanu un rūpniecisko ieviešanu;
 - b) samazinot vai novēršot Savienības stratēģiskās atkarības un stiprinot Savienības noturību un ekonomisko drošību, it īpaši dažādojot avotus un tirgus, atbalstot stratēģisko tehnoloģiju ražošanas palielināšanu Eiropā un izveidojot, stiprinot un aizsargājot kritiski svarīgas Savienības vērtības ķēdes un infrastruktūru;
 - c) novēršot tirgus nepilnības un neoptimālas investīciju situācijas, arī samērīgi piesaistot privāto kapitālu un institucionālos investorus, kā arī publisko finansējumu, vienlaikus izvairoties no dublēšanās un neizstumjot privātos investorus; darbojoties kā integrētai platformai mērķtiecīga finansiālā atbalsta sniegšanai uzņēmumiem visos attīstības posmos – jaunuzņēmumiem, augošiem uzņēmumiem un stratēģiskiem uzņēmumiem, arī tiem, kas aktīvi turpina ražošanu, rūpniecisko un tirgus izvēršanu;
 - d) veicinot Savienības kapitāla tirgu integrāciju saskaņā ar mērķi nodrošināt uzkrājumu un investīciju savienību, tai skaitā risinājumus, lai novērstu Savienības kapitāla tirgu sadrumstalotību, likvidētu šķēršļus un radītu stimulus privātām investīcijām un dažādotu un stiprinātu finansējuma avotus Savienības uzņēmumiem visās dalībvalstīs, arī tajās, kurās ir mazāk attīstīti kapitāla tirgi;
 - e) saskaņojot pētniecību, inovāciju un rūpniecības politikas atbalstu, lai Savienības pētniecības izcilību pārvērstu Savienības rūpniecības spējā globālajos tirgos un nodrošinātu ražošanas nākotni Eiropā;
 - f) attīstot Savienības pārrobežu un kritisko infrastruktūru, kas ir būtiska Savienības konkurētspējai un stratēģiskajai neatkarībai, jo īpaši enerģētikas un transporta, digitālās un drošības, aizsardzības un kosmosa infrastruktūras, kā arī sociālās infrastruktūras un saistīto datu un pakalpojumu jomā;
 - g) stiprinot Savienībā iedibināto MVU un mazo vidējas kapitalizācijas sabiedrību konkurētspēju un to spēju augt un paplašināties, jo īpaši uzlabojot to piekļuvi finansējumam, tai skaitā privātajām investīcijām, mikrofinansējumam un atbalstam sociālajiem uzņēmumiem, lai atvieglotu piekļuvi Savienības finansējumam, izmantojot ātrākas, vienkāršotas un saskaņotas procedūras; samazinot un nodrošinot samērīgu ziņošanas slogu;

- h) novēršot tādu prasmju trūkumu, kas ir kritiski svarīgas visu veidu kvalitatīvām darbvietām ES konkurētspējai stratēģiski svarīgās nozarēs, veicot gan horizontālas, gan specifiskas investīcijas prasmēs, veicinot prasmju pieejamību nākotnes jaunajās tehnoloģijās un cenšoties papildināt investīcijas ar investīcijām prasmēs un norādīt, kad tās ir iekļautas;
 - i) nodrošinot vienotā tirgus integrāciju, arī atbalstot iniciatīvas jebkurā investīciju cikla posmā, kam ir pozitīva plašāka ietekme uz vienoto tirgu un tā vērtības ķēžu noturību;
 - j) atbalstot darbības attiecīgo Savienības tiesību aktu un politikas izstrādei, īstenošanai un uzraudzībai;
 - k) nodrošinot taisnīgu pārkārtošanos uz ilgtspējīgu, dekarbonizētu un digitālu ekonomiku, kas ir taisnīga un atbalsta darba ņēmējus un kopienas.
2. Saskaņā ar 1. punktā izklāstītajiem vispārīgajiem mērķiem EKF konkrētie mērķi ir šādi:
- a) attiecībā uz atbalstu pārejai uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizāciju – konkrētie mērķi ir atbalstīt Eiropas rūpniecības, tai skaitā MVU un energoietilpīgu nozaru, dekarbonizāciju, tīro tehnoloģiju ražošanu un tās piegādes ķēdes un veicināt pāreju uz ilgtspējīgu, apritīgu, energoefektīvu, ūdens un resursu ziņā efektīvu, klimatneitrālu un noturīgu ekonomiku. Tas ietver dekarbonizācijas tehnoloģiju un citu risinājumu ieviešanu rūpniecības procesos un darbībās, kā arī energoapgādes dekarbonizāciju, energoefektivitātes veicināšanu, atjaunīgās un tīrās enerģijas risinājumu ieviešanu, energosistēmas elastības attīstību, tīru produktu pirmtirgu ieviešanu, enerģētikas un transporta infrastruktūras un sistēmu attīstību, noturību, integrāciju un digitalizāciju, viedās mobilitātes un ilgtspējīgu alternatīvo degvielu veicināšanu, kā arī ilgtspējīgas zilās ekonomikas veicināšanu, inovatīvu dabā balstītu uzņēmējdarbības modeļu un pieprasījuma puses risinājumu izstrādi tīrām un dekarbonizētām ēkām, transportam un rūpniecībai un ražošanas palielināšanu, kas veicina Eiropas stratēģisko autonomiju;
 - b) attiecībā uz atbalstu veselībai, biotehnoloģijām, lauksaimniecībai un bioekonomikai:
 - 1) attiecībā uz atbalstu veselībai – konkrētie mērķi ir veicināt inovāciju un veselības nozares konkurētspēju, vienlaikus nodrošinot piegādes drošību un industriālo jaudu un spēju pārvaldīt nopietnus pārrobežu veselības apdraudējumus nākotnē; uzlabot un aizsargāt sabiedrības un iedzīvotāju veselību, par prioritāti nosakot veselības veicināšanu un slimību profilaksi visā dzīves laikā, izmantojot pieeju “veselība visās politikas jomās” un “viena veselība”, un stiprinot veselības aprūpes sistēmu inovāciju un noturību;
 - 2) attiecībā uz atbalstu biotehnoloģijām – konkrētie mērķi ir veicināt zāļu, medicīnisko ierīču, diagnostikas un citu medicīnisko pretlīdzekļu izstrādi un mērogojamu ražošanu un ieviešanu, pieejamību un piekļūstamību;
 - 3) attiecībā uz atbalstu bioekonomikas politikai – konkrētie mērķi ir veicināt inovatīvu un konkurētspējīgu bioekonomiku Savienībā, tai skaitā biobāzētu materiālu un produktu, bioražošanas, inovatīvu pārtikas produktu un bioķīmisko vielu jomā; arī atbalstīt MVU, jaunuzņēmumus un augošus uzņēmumus, veicināt bioekonomikas inovāciju – arī tādu, kuru pamatā ir starpnozaru progresīvā biotehnoloģija, – izstrādi un mērogojamu ražošanu un ieviešanu,

pieejamību un piekļūstamību; stiprināt piegādes ķēdes un palielināt to noturību;

- 4) attiecībā uz atbalstu lauksaimniecībai un pārtikas nodrošinājumam – konkrētais mērķis ir veicināt lauksaimniecības, zivsaimniecības un akvakultūras, mežsaimniecības un lauku un piekrastes teritoriju konkurētspēju, ilgtspēju un noturību un to lomu pārejā uz klimatneitrālu, klimatnoturīgu, ūdens resursu ziņā pārdomātu, dabai labvēlīgu ekonomiku un dabas resursu bioloģiskās daudzveidības aizsardzību, vienlaikus veicinot ilgtermiņa nodrošinātību ar pārtiku Savienībā;

c) attiecībā uz atbalstu digitālās līderības politikai – konkrētie mērķi ir veicināt inovāciju un digitālās nozares konkurētspēju konkurētspējīgai un drošai Savienībai un sniegt tās ieguvumus iedzīvotājiem un sabiedrībai, publiskās pārvaldes iestādēm un uzņēmumiem visā Savienībā. Tas ietver, bet neaprobežojas ar atbalstu visām digitālajām vērtības un piegādes ķēdēm un darbībām, tai skaitā atbalstu jaunuzņēmumiem, augošiem uzņēmumiem un MVU, jo īpaši šādās dimensijās: panākt līderību digitālajās un MI tehnoloģijās, arī ar tehnoloģiju pārnesi un inovāciju un izmantojot progresīvas infrastruktūras, piemēram, MI darbināmus digitālos dvīņus; sasniegt tehnoloģisko suverenitāti, veidojot noturīgas digitālās ekosistēmas un nodrošinot augsta līmeņa kiberdrošību Savienībā; nodrošināt digitālo spēku uzņēmumiem un iedzīvotājiem, izmantojot progresīvas digitālās lietotnes un pakalpojumus, infrastruktūras, spējas un iespējas un stiprinot sadarbību visā Savienībā, ieskaitot atbalstu uzņēmumu, arī MVU, mazu vidējas kapitalizācijas sabiedrību, jaunuzņēmumu un augošu uzņēmumu digitalizācijai; atbalstīt publiskā un privātā sektora digitālo pārveidi un sadarbību, ātri ieviešot MI, maka tehnoloģijas, piemēram, ES digitālās identitātes makus un uzticamības pakalpojumus, kas izveidoti saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 910/2014, un gaidāmos Eiropas darījumdarbības makus un citus digitālus inovatīvus risinājumus; atbalstīt kultūras un radošās industrijas, papildinot programmu *AgoraEU*;

d) attiecībā uz atbalstu politikai “Noturība un drošība, aizsardzības industrija un kosmos” – konkrētie mērķi ir attiecināti šādi:

- 1) attiecībā uz atbalstu piegādes ķēžu noturībai – konkrētie mērķi ir uzlabot Eiropas noturību, stiprinot Savienības spēju izejvielu izpētē, ieguvē, pārstrādē un reciklēšanā un dažādojot piegādes avotus un tirgus, un uzlabot šādu produktu savlaicīgu pieejamību, arī samazinot to piegādes izpildes laiku, rezervējot ražošanas laika nišas vai veidojot produktu, starpproduktu vai izejvielu krājumus;
- 2) attiecībā uz atbalstu ES aizsardzības industrijai – konkrētie mērķi ir veicināt Savienības un tās dalībvalstu aizsardzības industriālo gatavību, stiprinot Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes (*EDTIB*) konkurētspēju, reaģētspēju un spējas, tai skaitā atbalstīt jaunuzņēmumus, augošus uzņēmumus un MVU, veicinot inovatīvu ES aizsardzības ekosistēmu; aizsardzības ražojumu un tehnoloģiju, tai skaitā revolucionāru aizsardzības tehnoloģiju, sadarbīga pētniecība un izstrāde; sadarbība visā aizsardzības aprīkojuma aprites ciklā, jo īpaši aizsardzības iepirkumos un Eiropas kopīgu interešu aizsardzības projektu izstrādē; industrijas pielāgošana strukturālām pārmaiņām;

- 3) attiecībā uz ES kosmosa sistēmu un kosmosa politikas īstenošanu – konkrētie mērķi ir izstrādāt, uzturēt un ekspluatēt kosmosa sistēmas, sniegt progresīvu kosmosā balstītu informāciju, datus un pakalpojumus, kas atbalsta Savienības politiku, jo īpaši drošības, aizsardzības, ilgtspējīgas izaugsmes, vides aizsardzības un klimatnoturības, globālās iesaistes un stratēģiskās neatkarības jomā; maksimāli palielināt sociālekonomiskos ieguvumus, ko sniedz ar kosmosu saistītas darbības, jo īpaši veicinot inovatīvas un konkurētspējīgas Savienības kosmosa ekonomikas attīstību un atbalstot patiesa vienotā tirgus izveidi kosmosa darbībām, tai skaitā sadarbīgu pētniecību un inovāciju kosmosa produktu un tehnoloģiju jomā un atbalstu MVU; uzlabot visu kosmiskajā telpā veikto darbību drošumu, drošību un ilgtspēju; veicināt Savienības kā globāla dalībnieka lomu kosmosa nozarē;
- 4) attiecībā uz atbalstu civilajai industriālajai drošībai – konkrētie mērķi ir stiprināt Eiropas civilās drošības nozares konkurētspēju un reaģētspēju tādās pielietojuma jomās kā drošība, kritiskās un divējāda lietojuma infrastruktūras, tehnoloģiju, tai skaitā kritiskās energoinfrastruktūras, un risinājumi preču un personu kontrolei pie robežām, robežu aizsardzība, jūras drošība, muitas drošības un civilās sagatavotības pret drošības apdraudējumiem stiprināšana, kā arī attiecīgo civilās drošības sektora galalietotāju spēju stiprināšana.

4. pants

Budžets

1. EKF īstenošanai paredzētais orientējošais finansējums laikposmam no 2028. gada 1. janvāra līdz 2034. gada 31. decembrim ir 234 300 000 000 EUR faktiskajās cenās.
2. Orientējošais 1. punktā minētās summas sadalījums ir šāds:
 - a) 11 000 000 000 EUR darbībām, kas veicina 3. pantā minēto vispārīgo mērķu sasniegšanu un ko jo īpaši īsteno, izmantojot transversālas darbības, piemēram, netematisku atbalstu no EKF *InvestEU* instrumenta, kas minēts II nodaļas 2. iedaļā; konsultācijām projektos, MVU sadarbībai, prasmju pilnveidošanai un piekļuvei finansējumam, kā minēts III nodaļā;
 - b) 26 210 000 000 EUR konkrētajiem mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā;
 - c) 20 393 000 000 EUR konkrētajiem mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā;
 - d) 51 493 000 000 EUR konkrētajiem mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā;
 - e) 125 204 000 000 EUR konkrētajiem mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā.
3. Budžeta saistības aktivitātēm, kas ilgst vairāk nekā vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem.
4. Savienības budžetā var iekļaut apropriācijas pēc 2034. gada, lai segtu izdevumus, kas nepieciešami 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanai, dodot iespēju pārvaldīt darbības,

kuras nav pabeigtas līdz šā panta 1. punktā minētā laikposma beigām, kā arī izdevumus, kas sedz kritiski svarīgas operacionālās darbības un pakalpojumus.

5. Šā panta 1. punktā minēto finansējumu un 5. pantā minētos papildu resursus var izmantot arī tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, kas vajadzīga EKF īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas aktivitātēm, korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām un platformām, informācijas un komunikācijas aktivitātēm, arī korporatīvajai komunikācijai par Savienības politiskajām prioritātēm, un visai pārējai tehniskajai un administratīvajai palīdzībai vai ar personālu saistītiem izdevumiem, kas Komisijai radušies, pārvaldot EKF.

2. IEDAĻA

VIENOTS NOTEIKUMU KOPUMS

5. pants

Papildu resursi

1. Dalībvalstis, Savienības iestādes, struktūras un aģentūras, trešās valstis, starptautiskas organizācijas, starptautiskas finanšu iestādes vai citas trešās personas var darīt pieejamas EKF vai jebkurai no tā konkrētajām darbībām vai mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punktā, papildu finansiālas vai nefinansiālas iemaksas, arī konkrētas iemaksas EKF *InvestEU* instrumenta budžeta garantijā un finanšu instrumentos, kā minēts 21. pantā. Papildu finanšu iemaksas ir ārējie piešķirtie ieņēmumi Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 21. panta 2. punkta a), d) vai e) apakšpunkta vai 21. panta 5. punkta nozīmē.
2. Resursus, kas dalībvalstīm piešķirti dalītā pārvaldībā, pēc to pieprasījuma saskaņā ar Regulas (ES) [XXX] [*NRPF regula*] X. pantu var darīt pieejamus EKF. Komisija īsteno minētos resursus tieši vai netieši saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 62. panta 1. punkta a) vai c) apakšpunktu. Tie papildina 4. pantā minēto summu. Minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā. Ja Komisija tiešā vai netiešā pārvaldībā nav uzņēmusies juridiskās saistības par papildu summām, kas šādā veidā darītas pieejamas EKF, atbilstošās neizmantošanās summas pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma var pārvietot atpakaļ uz vienu vai vairākām attiecīgajām plāna nodaļām vai to pēctecēm.
3. Visi ieņēmumi, ko rada darbības un komponenti saskaņā ar šīs regulas VII nodaļas 3. iedaļu, ir EKF vai tā pēcteča ārējie piešķirtie ieņēmumi Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 21. panta 5. punkta nozīmē.
4. [No 2028. gada 1. janvāra / programmas sākuma datuma], atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 212. panta 3. punkta pirmās, otrās un ceturtās daļas, ieņēmumus, atmaksājumus un atgūtās summas no finanšu instrumentiem, kas finansēti no šīs regulas, tās priekšteces un Regulas (ES) 2021/523 IV pielikumā minētajiem finanšu instrumentiem, izmanto, lai sniegtu Savienības atbalstu no EKF. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 21. panta 3. punkta f) apakšpunkta un saskaņā ar tās 21. panta 5. punktu, šie resursi veido ārējos piešķirtos ieņēmumus EKF.
5. [No 2028. gada 1. janvāra / programmas sākuma datuma], atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 216. panta 4. punkta a) apakšpunkta, jebkādu budžeta garantiju uzkrājumu pārpalikumu, kas izveidots ar Regulu (ES) 2015/1017[2] un (ES)

2021/523[3], var izmantot, lai sniegtu Savienības atbalstu no EKF. Šie resursi veido ārējos piešķirtos ieņēmumus EKF Regulas 2024/2509 21. panta 5. punkta nozīmē.

6. pants

Alternatīvs, kombinēts un kumulatīvs finansējums

1. EKF īsteno sinerģijā ar citām Savienības programmām. Darbība, kas saņēmusi Savienības iemaksu no citas programmas, var saņemt arī citu iemaksu saskaņā ar EKF. Attiecīgajai iemaksai piemēro konkrētās Savienības programmas noteikumus, vai arī visām iemaksām var piemērot vienotu noteikumu kopumu – tādā gadījumā ir iespējams noslēgt vienotas juridiskas saistības. Ja Savienības iemaksas pamatā ir attiecināmās izmaksas, kumulatīvais no Savienības budžeta piešķirtais atbalsts nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un to var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros paredzēti atbalsta nosacījumi.
2. Piešķiršanas procedūras EKF ietvaros var kopīgi īstenot tiešā vai netiešā pārvaldībā ar dalībvalstīm, Savienības iestādēm, to departamentiem, struktūrām un aģentūrām, trešām valstīm, starptautiskām organizācijām, starptautiskām finanšu iestādēm vai citām trešām personām ar noteikumu, ka tiek nodrošināta Savienības finanšu interešu, kā arī Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības interešu aizsardzība. Uz šādām procedūrām attiecas vienots noteikumu kopums, un to rezultātā tiek noslēgtas vienotas juridiskas saistības. Šajā nolūkā partneri var EKF darīt pieejamus resursus saskaņā ar šīs regulas 5. pantu vai attiecīgā gadījumā partneriem var uzticēt piešķiršanas procedūras īstenošanu saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Kopīgās piešķiršanas procedūrās kopīgās piešķiršanas procedūras partneru pārstāvji var būt arī Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 153. panta 3. punktā minētās vērtēšanas komitejas locekļi.

7. pants

Koordinācija

1. Komisija nodrošina Eiropas Konkurētspējas fonda, Pētniecības un inovācijas pamatprogrammas un Inovāciju fonda konsekventu īstenošanu.
2. Komisija un dalībvalstis atbilstīgi to attiecīgajiem pienākumiem veicina koordināciju un saskaņotību starp Eiropas Konkurētspējas fondu un valsts un reģionu partnerības plāniem attiecībā uz kopējām konkurētspējas prioritātēm izraudzītajās galvenajās jomās un projektos, kas tiek uzskatīti par stratēģiski svarīgiem un visas Eiropas interesēs esošiem.
3. EKF tiks īstenots sinerģijā ar citiem Savienības fondiem, arī fondu “Eiropa pasaulē”, jo īpaši nolūkā atbalstīt globālo konkurētspēju, nodrošināt dažādus piegādes avotus un stiprināt Eiropas uzņēmumu eksporta potenciālu un iespējas.

8. pants

Konkurētspējas zīmogs

1. Konkurētspējas zīmogu var piešķirt augstas kvalitātes darbībām, kas atbilst vismaz šādiem nosacījumiem:
 - a) tās ir novērtētas piešķiršanas procedūrā saskaņā ar EKF;
 - b) tās atbilst minētās piešķiršanas procedūras kvalitātes prasību minimumam.

2. Darba programmā vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūru, var paredzēt papildu nosacījumus.
3. Dalībvalstis var atbalstīt projektus, kam piešķirts zīmogs, vai var sniegt atbalstu ar EKF starpniecību, darot EKF pieejamus papildu resursus saskaņā ar 5. panta 1. vai 2. punktu.
4. Stratēģiskiem projektiem saskaņā ar Kritiski svarīgo izejvielu aktu, Neto nulles emisiju industrijas aktu, Kritiski svarīgo zāļu aktu un citiem stratēģiskiem projektiem, kas noteikti Savienības tiesību aktos un atbilst 1. punkta nosacījumiem, tiks tieši piešķirts konkurētspējas zīmogs.

9. pants

Attiecināmība

1. Lai atbalstītu šīs regulas 3. pantā noteikto vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanu, saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2509 nosaka attiecināmības kritērijus, un tie attiecas uz visām piešķiršanas procedūrām saskaņā ar EKF.
2. Ja ir izpildīti visi īpašie nosacījumi, kas paredzēti katrā politikas logā vai komponentā, viena vai vairākas no šādām tiesību subjektu kategorijām var būt tiesīgas saņemt Savienības atbalstu piešķiršanas procedūrās tiešā un netiešā pārvaldībā:
 - a) subjekti, kas iedibināti dalībvalstī vai aizjūras zemēs un teritorijās;
 - b) asociētā trešā valstī iedibināti subjekti;
 - c) starptautiskas organizācijas;
 - d) citi subjekti, kas iedibināti neasociētās trešās valstīs, ja šādu subjektu finansējums ir būtisks darbības īstenošanai un veicina 3. pantā izklāstīto mērķu sasniegšanu.
3. Papildus Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 168. panta 2. un 3. punkta noteikumiem šīs regulas 11. panta 1. punktā minētās asociētās trešās valstis un starptautiskās organizācijas attiecīgā gadījumā var piedalīties jebkādos iepirkuma mehānismos, kas paredzēti Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 168. panta 2. un 3. punktā, un gūt no tiem labumu. Asociētajām trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām *mutatis mutandis* piemēro noteikumus, kas dalībvalstīm piemērojami saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 168. pantu.
4. Piešķiršanas procedūrās par attiecināmām atbalsta saņemšanas nolūkos neuzskata šādas darbības:
 - a) darbības, kas ir aizliegtas ar Savienības tiesību aktiem, piemērojamajiem starptautiskajiem tiesību aktiem vai valsts tiesību aktiem visās dalībvalstīs;
 - b) darbības, kas jau ir pilnībā finansētas no citiem publiskiem vai privātiem avotiem;
 - c) saskaņā ar Finanšu regulas 136. pantu drošības apsvērumu dēļ augsta riska piegādātājiem piemēro atbilstības ierobežojumus saskaņā ar ES tiesību aktiem.
5. Darba programmā vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūru, var sīkāk precizēt šajā regulā noteiktos attiecināmības kritērijus vai noteikt papildu attiecināmības kritērijus konkrētām darbībām.
6. Trešo valstu vai starptautisku organizāciju pārstāvji nepiedalās apspriedēs par attiecināmības/piešķiršanas kritērijiem.

Priekšrokas došana ES

1. EKF atbalsts ir vērsts uz stratēģisko tehnoloģiju un nozaru izstrādi un izmantošanu Savienībā saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un starptautiskajām saistībām. Lai aizsargātu Savienības stratēģiskās un ekonomiskās drošības intereses, kā arī drošību un kritiski svarīgos aktīvus un to sniegtos pakalpojumus, piešķiršanas procedūrās var piemērot jebkuru no 2. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.
2. Darba programmā, investīciju pamatnostādņēs vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūru, var noteikt attiecināmības nosacījumus, kas nodrošina Savienības konkurētspēju, arī, ja tas ir nepieciešams un lietderīgi, Savienības ekonomisko interešu un autonomijas aizsardzību, tai skaitā ar preferenciāliem nosacījumiem, piemēram, ierobežojumiem vai stimuliem Savienības subjektiem, vienlaikus ierobežojot vienotā tirgus izkropļojumus. Šie attiecināmības nosacījumi var būt šādi:
 - a) dalības un darbības ierobežojumi, kas paredz, ka iesaistītajiem subjektiem jābūt iedibinātiem, jāizmanto iekārtas vai jāveic darbības dalībvalstīs un – attiecīgā gadījumā – citās atbilstīgajās valstīs. Darba programmā vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūru, var sīkāk izklāstīt šo dalības un izpildes ierobežojumu piemērošanu;
 - b) nodošanas ierobežojumi, saskaņā ar kuriem EKF finansējuma saņēmēji darbības laikā vai piecus kalendāros gadus pēc darbības beigām nedrīkst no atbilstīgas dalībvalsts vai asociētās valsts uz neatbilstīgu trešo valsti tieši vai netieši nodot visas vai dažas darbības, rezultātus vai saistītās piekļuves un izmantošanas tiesības, tai skaitā piešķirt licences. Pretējā gadījumā Savienības finansējumu var samazināt un pilnībā vai daļēji atgūt. Darba programmā vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūru, var sīkāk izklāstīt šo nodošanas ierobežojumu piemērošanu;
 - c) piegādes un satura ierobežojumi, saskaņā ar kuriem EKF finansējuma saņēmējiem ir jānodrošina, ka darbībai tiek vismaz noteiktā apjomā izmantots vai iegūts aprīkojums, krājumi un materiāli vai to komponenti, ko nodrošina 2. punkta a) un b) apakšpunktā minētie atbalsttiesīgie subjekti, izņemot gadījumus, kad minētās piegādes un materiālus nevar pamatoti iegūt no minētajiem atbalsttiesīgajiem subjektiem. Darba programmā vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūru, var sīkāk izklāstīt šo piegādes un satura ierobežojumu piemērošanu;
 - d) kontroles ierobežojumi, kas paredz, ka EKF finansējuma saņēmējiem ir jāiegūst un/vai jāuztur spēja bez subjektu, kas nav atbalsttiesīgie subjekti, ierobežojumiem lemt par rezultātu radīšanu un izmantošanu, tai skaitā juridiskās pilnvaras un praktiskā spēja mainīt, aizstāt vai izņemt rezultātu komponentus, uz kuriem attiecas subjektu, kas nav atbalsttiesīgie subjekti, vai trešo valstu noteikti ierobežojumi. Darba programmā vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūru, var sīkāk izklāstīt šo projektēšanas tiesību ierobežojumu piemērošanu.
3. Piešķiršanas procedūras, kas ietekmē drošību, aizsardzību vai sabiedrisko kārtību, jo īpaši attiecībā uz Savienības vai tās dalībvalstu stratēģiskajiem aktīviem un interesēm, ir jāierobežo saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 136. pantu. Minētie atbilstības ierobežojumi jo īpaši var ietvert:
 - a) attiecībā uz iesaistītajiem subjektiem – pārvaldības izpildstruktūru ierobežojumus un īpašumtiesību un kontroles ierobežojumus, kas ierobežo visu vai konkrētu subjektu dalību līdz tiem subjektiem, kuriem ir pārvaldības izpildstruktūra, kā arī

īpašumtiesības un kontroli, ko īsteno dalībvalstīs un attiecīgā gadījumā citās atbilstīgās valstīs iedibinātas fiziskas vai juridiskas personas;

- b) attiecībā uz īstenotajām darbībām – izpildes vietas, iekārtu izmantošanas vai aprīkojuma ierobežojumus, kas ierobežo visu vai konkrētu darbību izmantošanu līdz tiem aktīviem, kuri atrodas vai kuru izcelsme ir dalībvalstīs un attiecīgā gadījumā citās atbilstīgās valstīs;
- c) attiecībā uz citiem drošības ierobežojumiem – drošības pārskatu un riska novērtējumu, drošības pielaižu, nodošanas un piekļuves tiesību ierobežojumus, tai skaitā licenču piešķiršanu, lai nodrošinātu pienācīgus aizsardzības pasākumus attiecībā uz visiem vai konkrētiem rezultātiem un citu informāciju, ko rada vai izmanto darbībā.

11. pants

Trešo valstu pievienošanās darbībām EKF ietvaros

1. EKF var piedalīties tālāk minētās trešās valstīs, kuras iesaistās uz pilnīgas vai daļējas asociācijas pamata, saskaņā ar 3. pantā noteiktajiem mērķiem un attiecīgajiem starptautiskajiem nolīgumiem vai jebkuriem lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar minētajiem nolīgumiem un attiecas uz:
 - a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalstīm, kuras ir Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, kā arī Andoru, Monako un Sanmarīno;
 - b) valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm;
 - c) Eiropas kaimiņattiecību politikas aptvertajām valstīm;
 - d) citām trešām valstīm.
2. Ja ieinteresētā trešā valsts ir izpildījusi visus iespējamus īpašos nosacījumus, kas noteikti katrā politikas logā vai komponentā, asociācijas nolīgumi par programmas dalību EKF:
 - a) nodrošina taisnīgu līdzsvaru starp trešās valsts, kura piedalās EKF, iemaksām un ieguvumiem;
 - b) paredz noteikumus par piedalīšanos programmās, tai skaitā par to, kā aprēķināt finanšu iemaksas, ko veido darbības iemaksa un dalības maksa, EKF un tā vispārējo administratīvo izmaksu vajadzībām;
 - c) nepiešķir trešai valstij lēmumu pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz programmu;
 - d) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finanšu intereses;
 - e) nodrošina Savienības un tās dalībvalstu stratēģisko, drošības, aizsardzības un sabiedriskās kārtības interešu aizsardzību.
3. Lai varētu īstenot d) apakšpunktu, trešā valsts piešķir nepieciešamās tiesības un piekļuvi, kas prasīta Regulās (ES, Euratom) 2024/2509 un (ES, Euratom) Nr. 883/2013, un garantē, ka izpildes lēmumi, ar kuriem uzliek finansiālas saistības, pamatojoties uz LESD 299. pantu, kā arī Eiropas Savienības Tiesas spriedumi un rīkojumi ir izpildāmi, un nodrošina, ka tās kompetentās iestādes sadarbojas ar Eiropas Prokuratūru (EPPO), izmeklējot noziedzīgus nodarījumus, kas skar Savienības finanšu intereses, un saucot pie atbildības par tiem saskaņā ar piemērojamiem starptautiskajiem nolīgumiem vai citiem piemērojamiem noteikumiem.

4. Saskaņā ar LESD 218. pantu var noslēgt atsevišķus īpašus nolīgumus par EKF darbībām, kas saistītas ar drošību, drošības pakalpojumu sniegšanu un kritiski svarīgu aktīvu sniegšanu ES.

12. pants

Īstenošana un Savienības atbalsta veidi

1. EKF īsteno ar darba programmām saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 110. pantu.
2. EKF īsteno saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2509 tiešā pārvaldībā vai netiešā pārvaldībā kopā ar vienībām, kas minētas regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
3. Piešķiršanas procedūras, ko īsteno saskaņā ar EKF, atbilst EKF vispārīgajiem noteikumiem, kas izklāstīti šīs regulas I un II nodaļā un kas kolīzijas gadījumā prevalē pār jebkuriem citiem noteikumiem, kuri attiecas uz darbībām, vai turpmākiem īstenošanas aktiem.
4. Ja piešķiršanas procedūras attiecas uz vairāk nekā vienu konkrēto mērķi, kas noteikts 3. panta 2. punktā, darba programmā var precizēt, ka piešķiršanas procedūru īsteno saskaņā ar vienotu noteikumu kopumu, tieši piemērojot Regulu (ES, Euratom) 2024/2509, ko papildina I un II nodaļā izklāstītie vispārīgie noteikumi, vai piemērojot viena no attiecīgajiem konkrētajiem mērķiem noteikumus.
5. Atsevišķos pienācīgi pamatotos gadījumos Savienības finansējumu var piešķirt bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 198. pantu, tai skaitā e) apakšpunktu.
6. Savienības atbalstu var nodrošināt jebkādā veidā saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2509, jo īpaši kā dotācijas, godalgas, iepirkumu, nefinanšu ziedojumus, budžeta garantijas un finanšu instrumentus.
7. Ja Savienības atbalstu sniedz budžeta garantijas un finanšu instrumentu veidā, arī apvienojumā ar citiem neatmaksājama atbalsta veidiem finansējuma apvienošanas darbībās, to īsteno saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 X sadaļu.
8. Ja Savienības finansējums tiek sniegts dotācijas veidā, arī kombinējot apvienošanas darbībās ar citiem atmaksājama atbalsta veidiem, ko neatbalsta no Savienības budžeta, finansējumu sniedz saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 VIII sadaļu un tāda finansējuma veidā, kas nav saistīts ar izmaksām saskaņā ar minētās Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 125. panta 1. punkta a) apakšpunktu, vai – vajadzības gadījumā – kā vienkāršotu izmaksu iespējas. Finansējumu var sniegt arī, atlīdzinot faktiskās attiecināmās izmaksas, ja darbības mērķus nevar sasniegt citādi vai ja šāds veids ir nepieciešams, lai nodrošinātu citus finansējuma avotus, tai skaitā finansējumu no dalībvalstīm.
9. Saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 153. panta 3. punktu attiecībā uz darbībām, ar kurām īsteno pētniecības un inovācijas pasākumus, vērtēšanas komisija daļēji vai pilnībā var sastāvēt no neatkarīgiem ārējiem ekspertiem.
10. Iemaksas savstarpējās apdrošināšanas mehānismā, kas noteikts Pētniecības un inovācijas pamatprogrammas 30. pantā, var segt risku, kas saistīts ar saņēmēju maksājamo summu atgūšanu, un tās uzskata par pietiekamu garantiju saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 155. pantu. No atbalsta saņēmējiem nepieņem vai neprasa papildu garantiju vai nodrošinājumu.

11. Ja tas nepieciešams 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanai, atsevišķas EKF daļas var īstenot, izmantojot publiskā un privātā sektora partnerības vai publiskā sektora partnerības, kas izveidotas saskaņā ar Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu, jo īpaši saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunktu uzticot budžeta izpildes uzdevumus kopuzņēmumiem, kas izveidoti, ievērojot LESD 187. pantu. EKF atbalsts ir atkarīgs no Savienības finansējuma efektīvas izmantošanas, samērīga citu partneru finansiāla ieguldījuma, kas vismaz atbilst Savienības ieguldījumam, un Savienības balsstiesībām pārvaldības struktūrās, kas nodrošina Savienības interešu aizsardzību partnerībā. Šajā nolūkā kopuzņēmumus izveido ar vienotu izveides aktu, kas nodrošina centralizētas administratīvās funkcijas.
12. Papildus Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 132. pantā izklāstītajiem iemesliem piešķiršanas procedūras un no tām izrietošās juridiskās saistības ietver noteikumus, kas ļauj izbeigt īstenošanu, ja darbības mērķi, visticamāk, netiks sasniegti vispār vai netiks sasniegti noteiktajos termiņos vai ja darbība ir zaudējusi savu politisko nozīmi.

13. pants

Noteikumu par klasificētu informāciju un sensitīvu informāciju piemērošana

1. Komisija aizsargā klasificētu informāciju saskaņā ar drošības noteikumiem, kas izklāstīti Komisijas Lēmumā (ES, Euratom) 2015/444⁴².
2. Katra dalībvalsts un asociētā valsts nodrošina, ka tā sniedz tāda paša līmeņa ES klasificētās informācijas aizsardzības pakāpi, kādu nodrošina noteikumi, kas izklāstīti Padomes Lēmumā 2013/488/ES⁴³. Aizsardzības līdzvērtīgumu trešās valstīs nosaka ar informācijas drošības nolīgumu, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. pantu.
3. Lai atvieglotu klasificētas informācijas un sensitīvas informācijas apmaiņu ar dalībvalstīm un attiecīgā gadījumā ar citiem saņēmējiem, izmanto drošu apmaiņas sistēmu.
4. Savienības iestādēm, struktūrām un aģentūrām, kas iesaistītas Savienības budžeta izpildē, ir piekļuve informācijai, tai skaitā klasificētai informācijai, kas vajadzīga, lai veiktu piešķiršanas procedūras, īstenošanas darbības, tai skaitā ziņošanu un maksājumus, kā arī pārbaudes, pārskatīšanas, revīzijas un izmeklēšanas.
5. Lai nodrošinātu atbilstību Regulā (ES, Euratom) 2024/2509 noteiktajām prasībām, tai skaitā pārredzamības un vienlīdzīgas attieksmes principiem, visos piešķiršanas procedūru posmos, kas saistīti ar klasificētu informāciju, Savienības atbalsta izvērtēšanai, piešķiršanai un revīzijai nepieciešamos administratīvos datus, kas attiecas tikai uz juridisku, finansiālu un procesuālu informāciju, uzskata par sensitīvu neklasificētu informāciju.

14. pants

Pārvaldības un konsultatīvās padomes

1. Tiek izveidota Stratēģiskā ieinteresēto personu padome.

⁴² Komisijas Lēmums (ES, Euratom) 2015/444 (2015. gada 13. marts) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 72, 17.3.2015., 53.–88. lpp.).

⁴³ Komisijas Lēmums (2013. gada 23. septembris) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV [sr] L 274, [sr] 15.10.2013., 1.–50. lpp.).

2. EKF Stratēģiskās ieinteresēto personu padomes locekļus ieceļ Komisija pēc atklāta uzaicinājuma izvirzīt kandidatūras vai izteikt ieinteresētību, vai abām procedūrām atkarībā no tā, kuru Komisija uzskata par piemērotāku, un ņemot vērā vajadzību nodrošināt līdzsvaru attiecībā uz nozari, organizācijas veidu, tai skaitā privātajiem ieguldītājiem, un lielumu, speciālajām zināšanām, dzimumu, vecumu un ģeogrāfisko pārstāvību. Padomes locekļu pilnvaru termiņš ir četri gadi, un to var atjaunot vienu reizi. Padomes locekļi rīkojas godprātīgi un godīgi.
3. Komisija nosaka sīki izstrādātus noteikumus par EKF Ieinteresēto personu padomes atlasu un sastāvu, atalgojumu, reglamentu, interešu konfliktiem un konfidencialitāti. Padomes locekļiem šie noteikumi ir saistoši.
4. EKF Stratēģiskā ieinteresēto personu padome, ko informē jauno tehnoloģiju novērošanas centrs, konsultē par EKF vispārējo virzību, par ilgtermiņa konkurētspējas tendencēm, par tirgus nepilnību un neoptimālu ieguldījumu situāciju jomām, kuras varētu risināt, īstenojot EKF, un par stratēģisko projektu portfeļu apzināšanu EKF darbībās un starp tām, un šajā nolūkā to var veidot dažādos uz politiku orientētos sastāvos.
5. EKF *InvestEU* instrumenta ietvaros izveido neatkarīgu Investīciju komiteju (“Investīciju komiteja”).
6. Investīciju komitejas sastāvs nodrošina, ka tai ir plašas zināšanas par nozarēm, uz kurām attiecas EKF, un plašas zināšanas par ģeogrāfiskajiem tirgiem Savienībā, un nodrošina, ka Investīciju komitejā kopumā ir ievērots dzimumu līdzsvars.
7. Investīciju komiteja izskata priekšlikumus par finansēšanas un investīciju darbībām, ko īstenošanas partneri iesnieguši segumam saskaņā ar Savienības garantiju, un pārbauda EKF *InvestEU* instrumenta finansējuma priekšlikumu atbilstību piemērojamajiem noteikumiem.
8. EKF *InvestEU* instrumenta Konsultatīvajā padomē ir pa vienam katra īstenošanas partnera pārstāvim un pa vienam pārstāvim no katras dalībvalsts. EKF *InvestEU* instrumenta Konsultatīvā padome sniedz konsultācijas par finanšu produktu izstrādi un stratēģisko un operatīvo virzību savā kompetences jomā. Tā arī sniedz konsultācijas par koordināciju ar EIP, lai nodrošinātu papildināmību ar citu Savienības finansējumu vai privātām investīcijām. Konsultatīvās padomes priekšsēdētājs ir Komisijas pārstāvis.
9. Komisija nosaka sīki izstrādātus noteikumus par EKF *InvestEU* instrumenta Investīciju komitejas un Konsultatīvās padomes locekļu atlasu un sastāvu, atalgojumu, reglamentu, interešu konfliktiem un konfidencialitāti.
10. Komisija un īstenošanas partneri izveido regulārus politikas pārskatīšanas dialogus, lai apspriestu progresu finanšu produktu īstenošanā un iesaistītos attiecīgajās politikas norisēs.
11. Komisija nodrošina, ka darba programmu izstrādē notiek apspriešanās ar ieinteresētajām personām, katrā logā izveidojot vienu vai vairākas tematiskās platformas.

II nodaļa

EKF RĪKKOPA

1. IEDAĻA

DOTĀCIJAS, IEPIRKUMS UN RŪPNIECĪBAS POLITIKAS KOORDINĀCIJAS INSTRUMENTI

15. pants

Darba programmas

1. Darba programmās var noteikt:
 - a) darbības un saistīto budžetu no EKF, kā arī darbības, kas izklāstītas 2. punktā minētajā īpašajā darba programmu daļā;
 - b) instrumentus un finansējuma veidu;
 - c) attiecināmības un piešķiršanas kritērijus;
 - d) vienotu līdzfinansējuma likmi katrai darbībai attiecībā uz faktiskajām izmaksu dotācijām;
 - e) darbības, uz kurām attiecas savstarpējās apdrošināšanas mehānisms saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [“Apvārsnis Eiropa”];
 - f) noteikumus, kas piemērojami darbībām, kuras attiecas uz vairāk nekā vienu konkrēto mērķi;
 - g) darbības, uz kurām attiecas īpaši noteikumi, jo īpaši par īpašumtiesībām, izmantošanu un izplatīšanu, nodošanu un licencēšanu, kā arī tiesībām piekļūt rezultātiem;
 - h) darbības, kas gūst labumu no 20. pantā izklāstītajiem mehānismiem.
2. Darba programmās saskaņā ar šo regulu īpašā daļā integrē sadarbīgas pētniecības un inovācijas darbības un tām atvēlēto budžetu.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem darba programmas, ar kurām īsteno 3. panta 2. punkta a), b), c) un d) apakšpunktā minētos konkrētos mērķus un III nodaļā minētās horizontālās darbības. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 83. panta 2. punktā.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem darba programmas, ar kurām īsteno 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta 2), 3) un 4) punktā minētos konkrētos mērķus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.
5. Pienācīgi pamatotu, nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, kas saistīti ar to, ka līdz tā gada 1. oktobrim, kas ir pirms budžeta izpildes gada, nav pieņemta darba programma, Komisija pieņem darba programmu, izmantojot nekavējoties piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 83. panta 4. punktā minēto procedūru un ne vēlāk kā tā gada 15. oktobrī, kas ir pirms budžeta izpildes gada. Minētie īstenošanas akti paliek spēkā visu budžeta izpildes laiku.

6. Tādu pienācīgi pamatotu, nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, kas saistīti ar vajadzību nekavējoties reaģēt uz krīzi vai citām līdzīgām neparedzētām un pienācīgi pamatotām ārkārtas situācijām, Komisija var pieņemt darba programmu, izmantojot nekavējoties piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 83. panta 4. punktā minēto procedūru.

16. pants

Vienotā tirgus vērtības ķēžu veidotājs

1. Lai veicinātu noturīgas Savienības vērtības ķēdes, darba programmās var iekļaut īpašus vērtības ķēžu izvēršanas uzaicinājumus, kas atbalsta gan projektu sagatavošanu, gan papildu publiskā un privātā kapitāla piesaisti, lai integrētu piegādātājus, ražotājus un novatorus no dažādām dalībvalstīm un dažādotu piegādes avotus.

17. pants

ES tehnoloģiju līderi

1. Darba programmās var iekļaut īpašas divpakāpju augšupējas piešķiršanas procedūras ES tehnoloģiju līderu apzināšanai un atbalstīšanai nozares virzītos konsorcijs, kuros tiek ņemta vērā viņu kā inovācijas un eksporta virzītājspēku loma, lai stiprinātu viņu un viņus apgādājošo Eiropas MVU globālo konkurētspēju, investējot jaunos risinājumos un apzinot attiecīgos partnerus. Atbalstīt var projektu sagatavošanu, kā arī papildu publiskā un privātā kapitāla piesaistīšanu.
2. Pirmajā posmā atklātu uzaicinājumu izteikt ieinteresētību par precēm, būvdarbiem vai pakalpojumiem, kas varētu veicināt Savienības konkurētspēju kopumā vai konkrētā nozarē, var publicēt, neprecizējot izmantojamo darbību veidu vai budžeta izpildes instrumentu.
3. Otrajā posmā atbalsta papildu publiskā un privātā kapitāla analīzi un piesaistīšanu.
4. Priekšlikumus un piedāvājumus izvērtē un sarindo, pamatojoties uz kopīgiem piešķiršanas kritērijiem, piemēram, to salīdzinošo ieguldījumu Savienības konkurētspējā.
5. Izvērtēšanas komiteja nosaka vispiemērotāko budžeta izpildes instrumentu, kā arī ierosina Savienības ieguldījuma maksimālo summu un veidu.

18. pants

Ražošanas izvēršanas darbības

1. Atkāpjoties no Finanšu regulas 196. panta 2. punkta, finanšu iemaksas var aptvert darbības, kas sāktas pirms minēto darbību priekšlikuma iesniegšanas dienas, ja tas nepieciešams, lai īstenotu ražošanas projektus, kas ir būtiski, lai atbalstītu 3. panta 1. punktā norādīto vispārējo noturības mērķi, vai darbības, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu drošību, noturību vai pakalpojumu nepārtrauktību nolūkā atbalstīt 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā minēto mērķi.
2. Darba programmā vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūru, paredz papildu nosacījumus, lai nodrošinātu, ka atbalsts ir nepieciešams un samērīgs, izslēdzot pārmērīgu kompensāciju un dubultu finansēšanu, ir īslaicīgs un laika gaitā samazinās.

19. pants

Papildu finanšu līdzekļi IPCEI vajadzībām

1. EKF var atbalstīt:
 - a) projektus, kas tieši piedalās svarīgā projektā visas Eiropas interesēs (*IPCEI*), kuru Komisija apstiprinājusi saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu;
 - b) turpmākus projektus, kuru pamatā ir *IPCEI* rezultāti un kuri ir atkarīgi no ievērojamām privātām investīcijām.
2. Šā panta 1. punktā minētais EKF atbalsts *IPCEI* ir atkarīgs no valsts līdzfinansējuma.

20. pants

Paātrinātas un mērķtiecīgas darbības konkurētspējai

1. Lai radītu vai veicinātu Savienības atbalsta iespēju tādām darbībām sevišķi svarīgās sabiedrības interesēs vai ar kritisku laika jutību, kuras citādi nevarētu efektīvi īstenot saskaņā ar parastajiem noteikumiem, ko piemēro Savienības budžetam vai nozaru politikai, darba programmās var noteikt konkrētas piešķiršanas procedūras tiešā vai netiešā pārvaldībā, uz kurām var attiecināt konkrētus papildinājumus, izņēmumus un atkāpes no piemērojamiem tiesību aktiem, piešķiršanas procedūras laikā vai atbalstīto darbību īstenošanas laikā, ievērojot visus šādus nosacījumus:
 - a) darbība ir nepieciešama un piemērota, lai sasniegtu darbības mērķus saskaņā ar programmas vispārīgajiem vai konkrētajiem mērķiem;
 - b) darbība ir pienācīgi pamatota ar sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm un/vai ir laika ziņā jutīga, vai abējādi;
 - c) citādi darbību nevar efektīvi īstenot saskaņā ar parastajiem noteikumiem, ko piemēro piešķiršanas procedūrām.
2. Saskaņā ar 1. punktu piešķiršanas procedūrā var piemērot vienu vai vairākus no šādiem pasākumiem:
 - a) attiecībā uz dotācijām, neskarot konkursa procedūru izmantošanu attiecīgā gadījumā saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 192. panta 1. punktu un papildus 198. pantam, darba programmā var norādīt, ka piešķiršanas procedūra izpaužas kā mērķtiecīga intervence, lai:
 - 1) noteiktu darbību Savienībai sevišķi svarīgu sabiedrības interešu labā un saņēmējus vai saņēmēju kategorijas, kurus var uzaicināt iesniegt priekšlikumu bez uzaicinājuma, vai
 - 2) noteiktu summu, līdz kurai var apzināt un uzaicināt priekšlikumus, kam ir piešķirts šīs regulas 8. pantā minētais zīmogs, bet kas nav saņēmuši Savienības finansējumu budžeta trūkuma dēļ. Pieteikuma iesniedzējus var aicināt atkārtoti iesniegt priekšlikumu bez uzaicinājuma; ja priekšlikums tiek atkārtoti iesniegts bez būtiskām izmaiņām, piešķirēja iestāde var nolemt pilnībā paļauties uz iepriekšējo pozitīvo novērtējumu un visām iepriekš veiktajām kontrolēm un iesniegtajiem apliecinājumiem dokumentiem; atsevišķas darbības piešķiršanas iemeslus pienācīgi pamato piešķiršanas lēmumā, un darbību sarakstu publicē gada darbības

pārskatā, kas minēts Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 74. panta 9. punktā, vai

- 3) norādītu darbību un atbalsta saņēmējus vai politikas jomu un saņēmēju kategorijas un noteiktu summu, līdz kurai var uzaicināt iesniegt priekšlikumus darbības paplašināšanai saskaņā ar EKF vai citām Savienības programmām, lai turpinātu vai pievienotu papildu darbības vai subjektus un/vai lai turpinātu attīstīt rezultātus; ja darbības un saņēmēji nav individuāli norādīti darba programmā, atsevišķas darbības piešķiršanas iemeslus pienācīgi pamato piešķiršanas lēmumā un darbību sarakstu publicē gada darbības pārskatā, kas minēts Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 74. panta 9. punktā. Piešķirums var izpausties kā sākotnējās darbības grozījums, pievienojot jaunas darbības un palielinot maksimālo Savienības ieguldījumu;

b) atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 199., 201. un 203. panta attiecībā uz dotācijām vai no 170. panta 1. punkta b) un c) apakšpunkta un 2. punkta attiecībā uz iepirkumu, darba programmā var precizēt, ka piešķiršanas procedūra izpaužas kā paātrināta intervence, lai:

- 1) ierobežotu piešķiršanas lēmuma un juridisko saistību parakstīšanas prasības, aprobežojoties ar piešķiršanas un izslēgšanas kritēriju sākotnējo izvērtējumu; piešķiršanas lēmumu pieņem, pamatojoties tikai uz pieteikuma iesniedzēju un pretendentu pašdeklarāciju par atlases un attiecināmības kritēriju izpildi, iepriekšējas novērtēšanas laikā nepieprasot atbilstošus apliecinājošos dokumentus; galīgo izvērtēšanu, arī attiecībā uz atlases un attiecināmības kritērijiem, un visu attiecīgo apliecinājošo dokumentu pieprasījumus veic trijos mēnešos pēc juridisko saistību parakstīšanas, un
- 2) pieprasītu sākotnējā novērtējuma rezultātu paziņošanu pieteikumu iesniedzējiem vai pretendentiem 30 kalendāro dienu laikā pēc priekšlikumu vai piedāvājumu iesniegšanas termiņa; piešķiršanas lēmumu pieņem 60 kalendārajās dienās pēc priekšlikumu vai piedāvājumu iesniegšanas termiņa un attiecīgā gadījumā atbrīvo no 83. pantā noteiktajām procedūrām; līdz galīgā novērtējuma pabeigšanai priekšfinansējumu neizmaksā;

c) atkāpjoties no šīs regulas 9. panta, darba programmā var noteikt, ka piešķiršanas procedūra izpaužas kā rosinoša intervence, kas ļauj uz laiku un ar nosacījumiem atteikties no attiecināmības kritēriju konkrētas daļas ievērošanas piešķiršanas procedūras laikā un darbības īstenošanas daļās, jo īpaši attiecībā uz iedibinājuma vietu; tā vietā atbilstību uz laiku atceltajiem attiecināmības kritērijiem panāk un izvērtē darbības īstenošanas laikā laikposmā, kas noteikts juridiskajās saistībās. Ja noteiktajā datumā nav izpildīti uz laiku atceltie attiecināmības kritēriji, darbību pilnībā uzskata par neattiecināmu un pilnībā atgūst jebkādu Savienības finansējumu; rosinošām intervencēm priekšfinansējums netiek izmaksāts;

d) darba programmā var noteikt īpašas divpakāpju augšupējas piešķiršanas procedūras saskaņā ar šādiem noteikumiem:

- 1) pirmajā posmā uzaicinājumu izteikt ieinteresētību var izsludināt, neprecizējot izmantojamo darbību veidu vai budžeta izpildes

instrumentu, lai pieteikumu iesniedzēji, pretendenti un pīlāru novērtētās struktūras varētu iesniegt projektu priekšlikumus vai preču, būvdarbu vai pakalpojumu piedāvājumus, kas varētu veicināt Savienības konkurētspēju kopumā vai konkrētā nozarē;

- 2) priekšlikumus un piedāvājumus izvērtē un sarindo, pamatojoties uz kopīgiem piešķiršanas kritērijiem, piemēram, to salīdzinošo ieguldījumu Savienības konkurētspējā. Izvērtēšanas komiteja nosaka vispiemērotāko budžeta izpildes instrumentu tiešā vai netiešā pārvaldībā, jo īpaši dotācijas, iepirkumu, nefinanšu ziedojumus, iemaksu nolīgumus vai citu atbalstu, kā arī ierosina Savienības ieguldījuma maksimālo summu un veidu;
 - 3) otrajā posmā pieejamā budžeta ietvaros pozitīvi novērtētos projektus vai piedāvājumus aicina pielāgot un papildināt to priekšlikumu vai piedāvājumu saskaņā ar vērtēšanas komitejas secinājumiem. Pretējā gadījumā piešķiršanas procedūra notiek saskaņā ar 12. pantā izklāstītajiem noteikumiem, kas piemērojami attiecīgajam budžeta izpildes instrumentam.
3. Saskaņā ar 1. punktu attiecībā uz darbībām, kurām nepieciešama tādu objektu plānošana, būvniecība un ekspluatācija, ko finansē saskaņā ar piešķiršanas procedūrām, darba programmā var noteikt, ka atkarībā no darbības veida darbība ir sabiedrības interesēs un var būt sevišķi svarīgs iemesls saistībā ar sabiedrības interesēm Padomes Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 4. punkta un 16. panta 1. punkta c) apakšpunkta un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 7. punkta nozīmē, ir aizsardzības interesēs Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006 2. panta 3. punkta nozīmē un sabiedrības veselības un drošības interesēs Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK 9. panta 1. punkta a) apakšpunkta nozīmē saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti piemērojamajos tiesību aktos, piemēram, Regulā 2024/1735 par Neto nulles emisiju industrijas aktu, Direktīvā 2023/2413 (*RED III*) vai Aizsardzības gatavības *omnibus* paketē (COM(2022) 349), ar noteikumu, ka ir izpildīti pārējie šajos noteikumos izklāstītie nosacījumi.

2. IEDAĻA

EKF *InvestEU* INSTRUMENTS

21. pants

Vispārīgas pamatnostādnes

1. EKF *InvestEU* instruments kā horizontāls Savienības iekšpolitikas īstenošanas instruments ietver budžeta garantiju un finanšu instrumentus, arī kombinējot tos ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas darbībā, lai veicinātu 3. pantā izklāstīto vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanu, un to var īstenot sinerģijā ar citām Savienības vai valstu darbībām, arī izmantojot nodalījumus dalībvalstīm.
2. EKF *InvestEU* instruments novērš tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas. EKF *InvestEU* instruments jo īpaši var nodrošināt aizdevumus, garantijas, pretgarantijas, kapitāla tirgus instrumentus, jebkura cita veida finansējumu vai kredītkvalitātes uzlabojumu, tai skaitā pakārtoto parādu, pašu kapitāla vai

kvazikapitāla investīcijas, ko tieši vai netieši sniedz, izmantojot finanšu starpniekus, fondus, investīciju platformas vai citas metodes, lai novirzītu tos galasaņēmējiem.

3. Budžeta garantijas maksimālā summa saskaņā ar EKF *InvestEU* instrumenta ES nodalījumu ir 70 000 000 000 EUR faktiskajās cenās. Uzkrājumu likmi nosaka 50 % apmērā.
4. Savienības atbalsta minimālā summa no EKF, ko sniedz, izmantojot EKF *InvestEU* instrumentu, ir 17 000 000 000 EUR, kas ir jāizmanto, lai atbalstītu 3. pantā izklāstītos vispārīgos un konkrētos mērķus. Šo minimālo summu palielina par iemaksām no 15. pantā minētajām darba programmām. Iemaksas ir preferenciāls īstenošanas līdzeklis saskaņā ar EKF, un tās izmanto budžeta garantijas nodrošināšanai vai finanšu instrumentu finansēšanai.
5. Komisijas noteiktajās investīciju pamatnostādnēs sīkāk nosaka intervences jomu, lai atbalstītu 3. pantā izklāstītos vispārīgos un konkrētos mērķus. Investīciju pamatnostādnes sagatavo ciešā dialogā ar potenciālajiem īstenošanas partneriem.
6. Uz 3. punktā minētajiem uzkrājumiem attiecas šādi noteikumi:
 - a) uzkrājumu likmi novērtē katru gadu saskaņā ar novērtējumu, kas minēts Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 41. panta 5. punktā;
 - b) attiecībā uz atbalstu saskaņā ar citām Savienības programmām, kas minētas 23. panta 2. punktā, uzkrājumus veic no konkrētās citas Savienības programmas;
 - c) uzkrājumu saistības uzņemas līdz 2034. gada 31. decembrim, un uzkrājumos ņem vērā progresu budžeta garantijas piešķiršanā saskaņā ar EKF *InvestEU* instrumentu;
 - d) saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 214. panta 2. punktu uzkrājumus veido līdz 2037. gada 31. decembrim, un tajos ņem vērā finansēšanas un investīciju darbību apstiprināšanas un parakstīšanas progresu.
7. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 84. pantu, lai grozītu 3. punktu nolūkā koriģēt uzkrājumu likmi un koriģēt budžeta garantijas maksimālo summu līdz 20 % no minētās summas.

22. pants

Atbalsts augošiem uzņēmumiem un jaunuzņēmumiem

1. EKF *InvestEU* instruments kalpo par Savienības integrēto platformu mērķtiecīga finansiālā atbalsta sniegšanai uzņēmumiem visos attīstības posmos – jaunuzņēmumiem, augošiem uzņēmumiem, arī tiem, kas aktīvi īsteno ražošanu, rūpniecību un ieviešanu tirgū. Tas nodrošina, ka Eiropas uzņēmumi ar augstu potenciālu, kas izstrādā vai ievieš inovatīvus risinājumus, var piekļūt kapitālam un resursiem izaugsmei Savienībā, tādējādi stiprinot vienotā tirgus un uzkrājumu un investīciju savienības integrāciju.
2. Komisija jo īpaši izstrādā Augošo uzņēmumu mehānismu sadarbībā ar EIB grupu, citām starptautiskām finanšu iestādēm un valsts attīstību veicinošām bankām. Mehānisms koordinēti un konsekventi nodrošina visaptverošu finansēšanas instrumentu kopumu, kas pielāgots augošo uzņēmumu unikālajām vajadzībām, tai skaitā netiešo un tiešo pašu kapitālu un kvazikapitālu, riska parādu, aizdevumus, garantijas un apvienoto finansējumu, lai piesaistītu privātos ieguldītājus paplašināšanās finansējuma atbalstam un atvieglotu izejas iespējas. Mehānisms ir

paredzēts MVU un mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām un vidējas kapitalizācijas sabiedrībām.

3. Mehānisms iesaistās, ja tirgus investori nevar nodrošināt pietiekamu finansējumu Eiropas strauji augošiem, inovatīviem un stratēģiskiem uzņēmumiem, arī, ja tas nepieciešams, lai aizsargātu Savienības stratēģiskos aktīvus, intereses, autonomiju vai ekonomisko drošību.
4. Tas piesaistīs publiskās investīcijas, lai stimulētu ievērojamas privātā un institucionālā kapitāla plūsmas, piemēram, no privātā kapitāla fondiem, uzņēmumiem, pensiju fondiem, apdrošināšanas sabiedrībām un citiem ilgtermiņa ieguldītājiem, tādējādi padziļinot Eiropas kapitāla tirgus un veicinot augošo uzņēmumu ilgtspējīgu izaugsmi.

23. pants

Ekskluzivitātes klauzula

1. DFS 2028.–2034. gada periodā budžeta garantijas, finanšu instrumentus vai finanšu instrumentus, kurus Komisija tieši īsteno saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 219. pantu, lai atbalstītu politikas mērķus Savienības teritorijā, izveido tikai saskaņā ar šo iedaļu.
2. Budžeta garantiju, nepārsniedzot tās maksimālo summu, kas minēta 21. panta 3. punktā, un finanšu instrumentus, arī apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas darbībā, var izmantot, lai sniegtu atbalstu no citām Savienības programmām, tai skaitā ES ETS Inovāciju fonda un citām Savienības programmām, ko finansē no avotiem, kuri nav Savienības budžets, saskaņā ar minētajās programmās noteiktajiem mērķiem.

24. pants

ES nodalījums un dalībvalstu nodalījums

1. EKF *InvestEU* instrumentu veido ES nodalījums un dalībvalstu nodalījums.
2. Konkrētas iemaksas EKF *InvestEU* instrumentā atbilstoši 5. panta 1. punktam var veikt saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 211. panta 2. punktu un 221. panta 2. punktu. Īpašas iemaksas budžeta garantijā saskaņā ar EKF *InvestEU* instrumentu rada 21. panta 3. punktā minētās budžeta garantijas papildu summu.

25. pants

Īstenošanas partneru kopiena

1. EKF *InvestEU* instrumentu īsteno partneri atvērtās arhitektūras modelī, tai skaitā Eiropas Investīciju bankas (EIB) grupa, starptautiskās finanšu iestādes, valsts attīstību veicinošas bankas un iestādes.
2. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 211. panta 5. punkta un ievērojot šīs regulas 12. pantu, budžeta garantijas vai finanšu instrumenta īstenošanu, arī apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas darbībā, var uzticēt jebkurai struktūrai, kas minēta Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā.
3. Papildus subjektiem, kas minēti Regulas (ES, Euratom) 2024/2029 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā un 211. panta 5. punktā, struktūrām, kuras iedibinātas

dalībvalstī un kuras reglamentē dalībvalsts privāttiesības vai Savienības tiesību akti, izņēmuma kārtā pēc pozitīva pīlāru novērtējuma var uzticēt arī budžeta garantijas vai finanšu instrumenta īstenošanu, arī apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas darbībā, ciktāl šādām strukturām tiek sniegtas pienācīgas finanšu garantijas, kas katrai darbībai var būt ierobežotas līdz Savienības atbalsta maksimālajai summai. Šos privāttiesību subjektus atlasa, pienācīgi ņemot vērā īstenojamā finanšu instrumenta vai budžeta garantijas raksturu, pieredzi un finansiālās un darbības spējas, kā arī to noteikumus un procedūras galasaņēmēju projektu ekonomiskās dzīvotspējas pārbaudei. Atlase ir pārredzama, tai ir objektīvs pamatojums, un tā neizraisa interešu konfliktu.

III nodaļa

Konsultācijas projektos, MVU sadarbība, prasmju attīstīšana un piekļuve finansējumam

1. IEDAĻA

KONSULTĀCIJAS PROJEKTOS

26. pants

Konsultācijas projektos

1. Konsultācijas projektos dara pieejamas atmaksājamiem un neatmaksājamiem instrumentiem. Darbības un pasākumi, ko atbalsta saskaņā ar šo nodaļu, veicina 3. panta 1. punktā izklāstīto vispārīgo mērķu sasniegšanu un attiecīgā gadījumā atbalsta un papildina darbības saskaņā ar citām nodaļām.
2. Nodrošina centralizētu piekļuvi konsultāciju un uzņēmējdarbības paātrināšanas pakalpojumiem, kas var ietvert:
 - a) investīciju konsultāciju pakalpojumus, arī tirgus attīstības darbības un konsultatīvu atbalstu investīciju projektu identifikēšanai, sagatavošanai, izstrādei, strukturēšanai, iepirkumam un īstenošanai, kā arī projektu virzītāju un finanšu starpnieku spējas uzlabošanai īstenot finansēšanas un investīciju darbības un uzlabot izpratni par finanšu instrumentiem un to izmantošanu, lai pilnībā izmantotu to potenciālu. Šāds atbalsts var attiekties uz jebkuru projekta dzīves cikla vai atbalstīta subjekta finansējuma posmu;
 - b) uzņēmējdarbības apmācības un paātrināšanas pakalpojumus, kas paredzēti potenciālajiem EKF saņēmējiem un citiem projektu virzītājiem, tai skaitā MVU un vidējās kapitalizācijas uzņēmumiem, jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, atbalstot un atvieglojot to piekļuvi EKF finansējumam un atvieglojot kontaktu veidošanu ar privātajiem investoriem, un veicinot uzņēmēju finanšpratību, arī izpratni par iespējām, ko sniedz uz kapitāla tirgu balstīts finansējums.
3. Konsultācijas projektos citastarp atbalsta projektu plūsmu veidošanu un potenciālu investīciju projektu izstrādi EKF *InvestEU* instrumenta ietvaros un veicina to turpmāku attīstību. Īstenojot konsultācijas projektos, notiek sadarbība arī ar rūpniecības aliansēm un Eiropas kopām. Konsultācijas projektos ir pieejamas katrā minētajā politikas logā, aptverot nozares, kas ietilpst minētajā logā. Turklāt

konsultatīvais atbalsts var attiekties uz vispārējiem mērķiem un transversālām darbībām.

4. Komisija var noslēgt konsultāciju nolīgumus ar konsultāciju partneriem un pakalpojumu sniedzējiem atbilstoši katra politikas loga vajadzībām. Komisija un konsultāciju partneri, tai skaitā EIB grupa, cieši sadarbojas, lai nodrošinātu atbalsta produktivitāti, sinerģiju un efektīvu ģeogrāfisko tvērumu visā Savienībā, vienlaikus ņemot vērā esošās struktūras un darbu.
5. Neatkarīgi no budžeta izpildes instrumenta konsultāciju pakalpojumu iegādei vai sniegšanai pakalpojumu sniedzējus un saņēmējus atlasa saskaņā ar pārredzamības un vienlīdzīgas attieksmes principiem, interešu konflikta, arī konfliktējošu profesionālo interešu, novēršanas principiem.
6. Īstenojot konsultācijas projektos, Komisija, tās konsultāciju partneri un citi pakalpojumu sniedzēji attiecīgā gadījumā sadarbojas ar citiem Savienības vai valstu publiskajiem vai privātajiem konsultāciju un atbalsta pakalpojumu sniedzējiem, tai skaitā tīklu “ES – uzņēmējdarbībai”.

2. IEDAĻA

MVU SADARBĪBA

27. pants

Tīkls “ES – uzņēmējdarbībai”

1. Izveido tīklu “ES – uzņēmējdarbībai”, lai palīdzētu Savienības uzņēmumiem kļūt konkurētspējīgākiem un novatoriskākiem, augt un kļūt apjomīgākiem vienotajā tirgū un ārpus tā, īpašu uzmanību pievēršot MVU, jaunuzņēmumiem, augošiem uzņēmumiem un mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām. Tīklam ir Savienības mēroga un ģeogrāfiski līdzsvarots tvērums, ņemot vērā visu veidu Savienības reģionu, arī mazāk attīstīto reģionu un Savienības tālāko reģionu, specifiku.

28. pants

Atbalsts uzņēmumiem

1. EKF veic transversālas darbības, kas vērstas uz MVU konkurētspējas stiprināšanu un papildināmības panākšanu Savienības līmenī, arī ar šādiem pasākumiem:
 - a) integrētu uzņēmējdarbības konsultāciju un atbalsta sniegšana uzņēmumiem, arī sniedzot finansiālu atbalstu trešām personām;
 - b) partnerības iespēju nodrošināšana un spēju veidošana;
 - c) atbalsts un palīdzība attiecībā uz piekļuvi tehnoloģijām, tehnoloģiju infrastruktūrai un iekārtām, atbalsts inovācijas ieviešanai tirgū un atbalsts uzņēmējdarbības organizācijām, MVU un maziem vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem, tai skaitā jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, lai tie varētu piedalīties sadarbības platformās un nozarēs;
 - d) uzņēmumu izpratnes par Savienības politiku veicināšana, atgriezeniskās saites par tās efektivitāti iegūšana;

- e) MVU piekļuves finansējumam un tā pieejamības palielināšana, ieskaitot mikrofinansējumu, un atbalsts sociālajiem uzņēmumiem un maziem vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem;
- f) piekļuves tirgiem atvieglošana, arī atbalstot MVU internacionalizāciju un tirgus informācijas sniegšanu, tai skaitā mazāk attīstītos reģionos un tālākajos reģionos;
- g) MVU uzņēmējdarbības vides uzlabošana un jaunu uzņēmējdarbības iespēju veicināšana MVU, citastarp atbalstot intelektuālā īpašuma vērtības celšanu, standartu noteikšanu un publisko iepirkumu;
- h) uzņēmējdarbības, arī sieviešu un jauniešu uzņēmējdarbības, veicināšana un uzņēmējdarbības un darījumdarbības prasmju apguve.

29. pants

Īpašas uz MVU vērstas darbības, lai palielinātu MVU līdzdalību

1. Katrs logs atbalsta īpašas, nozarei specifiskas darbības, kas vērstas uz jaunuzņēmumiem, MVU un mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām, vai uzaicinājumus MVU stratēģiskās nozarēs, lai veicinātu inovāciju, uzņēmējdarbības paātrināšanu, komercializāciju un paplašināšanos.

30. pants

Atbalsts prasmju attīstībai

1. EKF finansē darbības prasmju attīstības atbalstam, jo īpaši stratēģiskajās nozarēs, veidojot ciešas saiknes starp augstākās izglītības, profesionālās izglītības un apmācības sniedzējiem, lietišķajiem pētījumiem un uzņēmumiem dinamiskai, inovatīvai un konkurētspējīgai ekonomikai. Tas ietver atbalstu Eiropas Prasmju garantijai, lai atbalstītu pāreju vērtības ķēdē par labu stratēģiskas izaugsmes nozarēm vai profesijām visā darba tirgū, izmantojot darbaspēka prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju, un profesionālās izglītības un apmācības (PIA) partnerības, lai stiprinātu sadarbību starp PIA sniedzējiem un uzņēmumiem, jo īpaši MVU, un savienotu tos ar reģionālajām rūpniecības ekosistēmām.

3. IEDAĻA

SAŅĒMĒJU ATBALSTA DIENESTS

31. pants

Piekļuve Savienības finansējumam

1. Saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 150. pantu EKF palīdz uzturēt un paplašināt vienoto elektronisko datu apmaiņas telpu dalībniekiem, lai nodrošinātu vienkāršotu piekļuvi Savienības finansējumam. Minētais ieguldījums tiek īstenots neatkarīgi no budžeta izpildes veida vai instrumenta un ietver konsultāciju un uzņēmējdarbības paātrināšanas pakalpojumus un atbalstu vienotai vārtejai, kas ļauj piekļūt Savienības atbalstam saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [Snieguma regula].
2. EKF var atbalstīt jebkādas papildu darbības, kuru mērķis ir atvieglot un paātrināt piekļuvi Savienības finansējumam un citam finansējumam un investīcijām, kā arī nodrošināt rezultātu valorizāciju un izmantošanu, izmantojot tādus rīkus un

instrumentus kā koncepcijas pierādīšana, izvēšanas dotācijas, konsultāciju un uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumi un jebkāda īpaša platforma.

IV nodaļa

Atbalsts pārejai uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācijai

32. pants

Priekšmets

1. Darbības, ko atbalsta saskaņā ar šo nodaļu, palīdz sasniegt 3. panta 1. punktā izklāstītos vispārīgos mērķus un 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā izklāstītos konkrētos mērķus.
2. Atbalstu darbībām saskaņā ar šo nodaļu finansē no 4. pantā noteiktā budžeta un visām papildu iemaksām, kas piešķirtas saskaņā ar 5. pantu.

33. pants

Īpašas darbības, lai atbalstītu pāreju uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācijas politiku

1. Atbalstu pārejas uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācijas logam īsteno, jo īpaši veicot šādas darbības:
 - a) “*LIFE* darbības”: atbalsta sniegšana augšupējiem projektiem inovatīvu risinājumu un paraugprakses demonstrēšanai, testēšanai un ieviešanai tirgū saistībā ar pāreju uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizāciju un informētības par klimatu un vidi veicināšana attiecīgajos pārvaldības līmeņos;
 - b) energoefektivitāte, enerģijas uzkrāšana, pieprasījuma reakcija, iekšzemes pārvades un sadales tīkli, energosistēmu digitalizācija, integrēta atjaunīgā enerģija, energorenovācija un siltumapgādes un aukstumapgādes risinājumi, sistēmas un pakalpojumi;
 - c) tīras enerģijas un dekarbonizācijas risinājumi rūpniecībā, tai skaitā energoietilpīgu nozaru elektrifikācija un oglekļa uztveršana, uzglabāšana un izmantošana (*CCS/CCU*), tai skaitā pilsētās, jo īpaši enerģētikas, transporta un ēku sektorā;
 - d) ilgtspējīgu degvielu ieguve, ražošana, uzglabāšana, izplatīšana un izmantošana, kas veicina mobilitātes dekarbonizāciju;
 - e) tīri, multimodāli un digitalizēti, droši transporta un mobilitātes risinājumi, tai skaitā mobilie aktīvi (piem., transportlīdzekļi, kuģi, arī zvejas kuģi, gaisa kuģi, ritošais sastāvs) un infrastruktūra (citastarp uzlādes infrastruktūra, ostas vai ātrgaitas dzelzceļš), sistēmas un darbības;
 - f) atbalsts viedas mobilitātes, tai skaitā transportlīdzekļu, infrastruktūras, satīklotas un automatizētas mobilitātes, viedo satiksmes pārvaldības sistēmu un saistīto pakalpojumu, izstrādei un ieviešanai;
 - g) tīro tehnoloģiju ražošana un to piegādes ķēde, arī sniedzot finansiālu atbalstu stratēģiskiem projektiem saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1735, palielinot neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas jaudu un to piegādes ķēdes un paplašinot esošās ražošanas līnijas;

- h) Savienības spēju stiprināšana progresīvo ražošanas un progresīvo materiālu inovācijas un rūpnieciskās ieviešanas jomā;
 - i) aprites ekonomika, ūdensapgādes efektivitāte, okeānu veselības un vides politika, arī risinājumi, lai aizsargātu, atjaunotu un uzlabotu vides, tai skaitā gaisa, ūdens, jūras un augsnes, kvalitāti, apturētu un pavērstu pretējā virzienā biodaudzveidības zudumu un novērstu ekosistēmu degradāciju, ilgtspējīgi risinājumi klimatrīcībai lauksaimniecības pārtikas un mežsaimniecības piegādes ķēdēs;
 - j) klimatnoturība un ūdensapgādes noturība;
 - k) piesārņojuma novēršana, kontrole un sanācija;
 - l) investīcijas, inovācija un modernizācija tādās ilgtspējīgas zilās ekonomikas nozarēs kā kuģubūve un kuģniecība, atkrastes enerģija, okeānu novērošanas tehnoloģijas, zilās tehnoloģijas un ekosistēmu saglabāšana;
 - m) MVU ilgtspēja un pāreja uz tīru enerģiju, arī tūrisma, būvniecības un citās ekonomikas nozarēs;
 - n) ieviešana tirgū, spēju veidošana un prasmju attīstīšana pārejai uz tīru enerģiju, arī pasākumi pārejai uz tīru enerģiju un enerģijas pieprasījuma puses pasākumi (piem., neto nulles emisiju industrijas akadēmijas) un pārejai uz ilgtspējīgu un drošu mobilitāti un ilgtspējīgu tūrismu pilsētās, lauku apvidos, kopienās un ēkās;
 - o) atbalsta darbības attiecīgo Savienības tiesību aktu un rīcībpolitiku izstrādei, īstenošanai, uzraudzībai un izpildes panākšanai. Tas ietver atbalstu attiecīgajām iestādēm, sadarbību starp valstu iestādēm un ar ieinteresētajām personām, pētījumus, rīku un infrastruktūru, tai skaitā IT infrastruktūras un rīku, izstrādi un ieviešanu.
2. Atbalstu, ko sniedz, veicot 1. punktā minētās darbības, var sniegt jebkādā veidā, arī izmantojot sadarbīgas pētniecības un inovācijas darbības, kas izklāstītas Regulā (ES) [XXX] [Pētniecības un inovācijas pamatprogramma] un noteiktas īpašā darba programmas daļā.

34. pants

Papildnoteikumi

1. Attiecībā uz darbībām, ar kurām atbalsta koordinācijas un atbalsta darbības energoefektivitātes un pārkārtošanās uz tīru enerģiju jomā, Savienības atbalsts var segt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām, neskarot līdzfinansējuma principu.
2. Atkāpjoties no Finanšu regulas 184. panta 6. punkta, attiecībā uz darbībām, ar kurām atbalsta koordinācijas un atbalsta darbības energoefektivitātes un pārejas uz tīru enerģiju jomā un *LIFE* darbības, kas minētas 34. panta 1. punkta a) apakšpunktā, atbildīgais kredītrīkotājs var atļaut vai noteikt vienotas likmes finansējumu saņēmēja netiešajām izmaksām, nepārsniedzot 25 % no kopējām attiecināmajām tiešajām izmaksām, izņemot tiešās attiecināmās izmaksas par apakšuzņēmuma līgumiem, finansiālu atbalstu trešām personām un vienības izmaksas vai fiksētas summas, kas ietver netiešās izmaksas.
3. Darba programmas nodrošina saskaņotību ar to darbību veidiem, kuras plānots īstenot saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10.a panta 8. punktā minēto fondu, un saskaņotību un papildināmību ar Regulu (ES) [XXX] [Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments].

4. Darba programmas, kas pieņemtas saskaņā ar šīs regulas noteikumiem atbilstoši šai nodaļai, iekļauj īpašā daļā, un tās nodrošina saskaņotību ar konkurētspējas un sabiedrības pasākumiem, ko atbalsta saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”].

35. pants

Iepirkuma konkursa mehānismi

1. Piešķiršanas procedūras saskaņā ar šo nodaļu var notikt iepirkuma konkursa veidā. Tas ietver cenu starpības līgumus, oglekļa cenas starpības līgumus vai fiksētas prēmijas līgumus dekarbonizācijas investīciju atbalstam ar noteikumu, ka tiek aizsargātas Savienības finanšu intereses un budžeta risks nepārsniedz maksimālo iemaksu. Iepirkuma konkursa procedūras var īstenot, izmantojot jebkuru no 12. pantā minētajiem budžeta izpildes instrumentiem un saskaņā ar tiem.

V NODAĻA

ATBALSTS VESELĪBAI, BIOTEHNOLOĢIJĀM, LAUKSAIMNIECĪBAI UN BIOEKONOMIKAI

36. pants

Īpaši noteikumi par atbalstu veselības, biotehnoloģiju, lauksaimniecības un bioekonomikas politikai

1. Saskaņā ar šo nodaļu atbalstītās darbības veicina 3. panta 1. punktā izklāstīto vispārīgo mērķu un 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Atbalstu darbībām saskaņā ar šo nodaļu finansē no 4. panta 2. punktā noteiktā budžeta un visām papildu iemaksām, kas piešķirtas saskaņā ar 5. pantu.

37. pants

Īpašās darbības

1. Atbalstu veselības, biotehnoloģiju, lauksaimniecības un bioekonomikas politikai īsteno, jo īpaši veicot šādas darbības:
 - a) uzlabojot un aizsargājot veselību, tai skaitā veselību pārrobežu kontekstā, par prioritāti nosakot veselības veicināšanu un slimību profilaksi visa mūža garumā, izmantojot pieeju “veselība visās politikas jomās” un “viena veselība”, īpašu uzsvāru liekot uz pārnēsājamām un nepārnēsājamām slimībām, tai skaitā garīgo veselību, deģeneratīvām slimībām, autismu, sirds un asinsvadu slimībām, vēzi un citām nepārnēsājamām slimībām, arī tām, kas saistītas ar piesārņojumu, seksuālo un reproduktīvo veselību, un uzlabojot starptautiskās veselības iniciatīvas un sadarbību;
 - b) stiprinot veselības aprūpes sistēmu efektivitāti un noturību, stiprinot piekļuvi veselības aprūpes datiem un digitālajiem rīkiem, infrastruktūrām un pakalpojumiem, to izmantošanu un atkalizmantošanu, arī lai atbalstītu Eiropas veselības datu telpu, ieviešot mākslīgo intelektu un robotikā balstītus risinājumus veselības aprūpē, veicinot veselības aprūpes digitālo pārveidi, uzlabojot piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem, īpašu uzmanību pievēršot sabiedrības veselībai un veselības aprūpes darbaspēkam, izstrādājot un īstenojot Savienības veselības tiesību aktus, arī izmantojot

digitālās tehnoloģijas, veicinot pierādījumos balstītu lēmumu pieņemšanu (arī atbalstot veselības aprūpes tehnoloģiju novērtēšanu), nodrošinot digitālus risinājumus valstu veselības sistēmu integrēta darba uzraudzībai un koordinēšanai un stimulēšanai, lai nodrošinātu saskaņotību un efektivitāti visā Savienībā;

- c) veicinot veselības un bioekonomikas tehnoloģiju izstrādi, ražošanas jaudu, ražošanu un rūpniecisko ieviešanu, lai palielinātu nozares konkurētspēju un nodrošinātu tādu Savienības zāļu, medicīnisko ierīču, digitālo risinājumu un medicīnisko pretlīdzekļu pieejamību, kas ir būtiski gatavībai pārrobežu veselības apdraudējumiem un reaģēšanai uz tiem, kā arī nozaru konkurētspēju un noturību, nodrošinot, ka šādi produkti ir inovatīvi, droši, piekļūstami, pieejami un cenas ziņā pieņemami, tādējādi veicinot vienlīdzīgu piekļuvi visā Savienībā;
 - d) atbalstot biotehnoloģijas inovāciju atklāšanu, izstrādi, riska mazināšanu, demonstrēšanu, izmēģināšanu un izvēršanu, paātrinot biotehnoloģijas risinājumu ieviešanu un pārņemšanu tirgū, stiprinot jaunās vērtības ķēdes un nodrošinot piekļuvi finansējumam un citam atbalstam MVU, jaunuzņēmumiem, augošiem uzņēmumiem un novatoriem;
 - e) aizsargājot iedzīvotājus, sadarbībā ar dalībvalstu iestādēm un ieinteresētajām personām atbalstot veselības drošības politikas izstrādi, īstenošanu un uzraudzību, kā arī koordinējot Savienības un valstu prevencijas, gatavības un reaģēšanas plānus;
 - f) veicinot inovatīvu un konkurētspējīgu bioekonomikas nozari Savienībā, arī tādās jomās kā veselības aprūpes biotehnoloģijas, biobāzēti materiāli un produkti, lauku saimniecību un meža atlieku valorizācija, negatīvu oglekļa emisiju produkti, bioražošana un bioķīmija, jo īpaši atbalstot bioekonomikas inovāciju atklāšanu, izstrādi, riska mazināšanu, demonstrēšanu, izmēģināšanu un izvēršanu; paātrinot lauksaimniecības un mežsaimniecības un bioekonomikas risinājumu biobāzētu materiālu ieviešanu un pārņemšanu tirgū; stiprinot jaunās vērtības ķēdes; veidojot kvalificētu darbaspēku, nodrošinot piekļuvi finansējumam un citam atbalstam MVU, jaunuzņēmumiem, augošiem uzņēmumiem un novatoriem;
 - g) veicinot lauksaimniecības, zvejniecības, akvakultūras, mežsaimniecības un lauku un piekrastes teritoriju konkurētspēju, ilgtspēju, noturību un taisnīgumu un veicinot ilgtermiņa nodrošinātību ar pārtiku Savienībā;
 - h) atbalstot darbības attiecīgo Savienības tiesību aktu un rīcībpolitiku izstrādei, īstenošanai, uzraudzībai un izpildes panākšanai. Tas ietver atbalstu attiecīgajām iestādēm, sadarbību starp valstu iestādēm un ar ieinteresētajām personām, pētījumus, rīku un infrastruktūru, tai skaitā IT infrastruktūras un rīku, izstrādi un ieviešanu.
2. Darba programmas, kas pieņemtas saskaņā ar šīs regulas noteikumiem atbilstoši šai nodaļai, integrē īpašā daļā, un tās nodrošina saskaņotību ar [Konkurētspējas un sabiedrības pasākumiem, ko atbalsta saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”]].

VI NODAĻA

ATBALSTS DIGITĀLAJAI LĪDERĪBAI

38. pants

Īpaši noteikumi par atbalstu digitālās līderības politikai

1. Saskaņā ar šo nodaļu atbalstītās darbības veicina 3. panta 1. punktā izklāstīto vispārīgo mērķu un 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Atbalstu darbībām saskaņā ar šo nodaļu finansē no 4. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteiktā budžeta un visām papildu iemaksām, kas piešķirtas saskaņā ar 5. pantu.

39. pants

Īpašas darbības digitālās līderības politikas atbalstam

1. Atbalstot digitālo līderību, visaptverošā un saskaņotā veidā pievēršas visai digitālās nozares darbības jomai, piemēram, mākslīgajam intelektam (tai skaitā MI fabrikām un gigarūpnīcām), augstas veiktspējas datošanai, kvantu tehnoloģijām, pusvadītājiem un fotonikai, robotikai, lielo datu tehnoloģijām, telesakaru perifērdatošanas un mākoņdatošanas tehnoloģijām, 6G un citām bezvadu tehnoloģijām, sakaru tīkliem, progresīvai savienojamībai, tai skaitā 6G un citām bezvadu tehnoloģijām, sensoru tehnoloģijām, kiberdrošībai un tīkla noturībai, programmatūras inženierijai, paplašinātajai realitātei un virtuālajām pasaulēm, digitālajiem dvīņiem, Savienības digitālajai identitātei un uzņēmējdarbības makiem, uzticamības tehnoloģijām, jaunām un topošām digitālajām tehnoloģijām, kā arī starpnozaru digitālajām tehnoloģijām un lietotnēm, arī tām, kurām ir divējāda lietojuma potenciāls, atbalstam datu tehnoloģijām un datu telpām.
2. Atbalstu digitālajai līderībai īsteno, jo īpaši veicot šādas darbības:
 - a) panākot līderību digitālo un MI tehnoloģiju jomā, izmantojot pētniecību un inovāciju, lietišķos pētījumus, tehnoloģiju nodošanu, rūpniecisko izvēršanu un ieviešanu tirgū. Īstenošana citastarp ietver ilgtspējīgu digitālo pamattehnoloģiju izstrādi un veidošanu, kas atspoguļo Savienības vērtības, aizsargā Savienības drošību un veicina tās konkurētspēju pasaulē;
 - b) panākot tehnoloģisko suverenitāti, veidojot noturīgas digitālās ekosistēmas, tai skaitā padziļinātas digitālās prasmes, un nodrošinot augsta līmeņa kiberdrošību Savienībā. Īstenošana citastarp ietver pievilcīgas ekosistēmas izveidi revolucionāriem inovatīviem uzņēmumiem, MVU, jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, kā arī jauniem rūpniecības līderiem digitālajā nozarē, lai tie paliktu, augtu un attīstītos Savienībā, atbalstītu tos darbības izvēršanā, to tirgu paplašināšanā, arī ar iepirkuma palīdzību, un veicinātu Savienības digitālo suverenitāti, galveno uzmanību pievēršot tehnoloģiskās vērtības ķēžu sarežģītībai, standartizācijai, progresīvu digitālo tehnoloģiju, infrastruktūru un pakalpojumu piegādes drošībai, nepieciešamajām spējām, tai skaitā ražošanai, ražošanas jaudai un padziļinātām digitālajām prasmēm gan privātajā, gan publiskajā sektorā;
 - c) nodrošinot digitālo spēku uzņēmumiem un iedzīvotājiem, visā Savienībā ieviešot mūsdienīgas un ilgtspējīgas digitālās lietotnes, infrastruktūras un pakalpojumus. Īstenošana ietver (bet neaprobežojas ar tām) darbības, kuru mērķis ir visā Savienībā

plašā mērogā pētīt un ieviest inovāciju, izstrādāt, ražot, izgatavot vai izvērst progresīvas digitālās infrastruktūras (piem., augstas veiktspējas datošana, telekomunikāciju mākoņa perifērdatošana, MI rūpnīcas un gigarūpnīcas, dati un datu telpas, testēšanas un eksperimentu iekārtas, pusvadītāji, fotonika un kvantu mikroshēmas, kvantu datošana, komunikācijas un detektēšanas infrastruktūras, kibernetikas centri, tīkls “ES – uzņēmējdarbībai”, Eiropas digitālās inovācijas centri, progresīvas savienojamības infrastruktūras, tai skaitā zemūdens kabeli un tīkli, kas nav sauszemes tīkli), ES digitālās identitātes maki un uzticamības pakalpojumi, kā arī Eiropas darījumdarbības maki un pakalpojumi, droša un sadarbspējīga digitālā publiskā infrastruktūra, kas darbojas kā galvenais digitālās pārveides veicinātājs un atbalsta sabiedrības noturību un sagatavotību, sniedzot skaidru pievienoto vērtību uzņēmumiem, sabiedriskajiem pakalpojumiem un iedzīvotājiem. Attiecīgā gadījumā šīs darbības koordinē ar valstu investīcijām un citādi izmanto neizmantoto potenciālu, lai izveidotu iekšzemes tirgu progresīvām digitālajām tehnoloģijām, kas “ražotas Eiropā”. Šādas darbības var veikt saskaņā ar Lēmumu (ES) 2022/2481 izveidoto daudzvalstu projektu satvarā, arī jo īpaši ieskaitot projektus, ko īsteno, izmantojot Eiropas digitālās infrastruktūras konsorcijs vai kopuzņēmumus;

- d) atbalstot Savienības publiskā un privātā sektora digitālo pārveidi, tai skaitā atbalstot digitālo prasmju attīstību un apriti. Īstenošana citastarp ietver nepieciešamā atbalsta sniegšanu digitālo risinājumu ieviešanas un izvēšanas paātrināšanai un padziļināšanai visās ekonomikas nozarēs, izmantojot pētniecību, inovāciju un izvēšanu, lai palielinātu to produktivitāti un konkurētspēju, koncentrējoties uz sarežģītākām tehnoloģijām, kā arī lai radītu labumu sabiedrībai. Atbalsts publiskā sektora lietotnēm, kā arī plašākai publiskā sektora digitalizācijai ir vērsti uz to, lai nodrošinātu saskaņotu Savienības mēroga sadarbspējīgu digitālo publisko pakalpojumu vidi, atbalstītu tehnoloģisko suverenitāti, maksimāli palielinot to efektivitāti uzņēmumu un iedzīvotāju labā. Ekonomikas un publiskā sektora digitālo pārveidi atbalsta arī citi EKF nozaru logi;
 - e) atbalstot darbības attiecīgo Savienības tiesību aktu un rīcībpolitiku izstrādei, īstenošanai, uzraudzībai un izpildes panākšanai. Tas ietver atbalstu attiecīgajām iestādēm, sadarbību starp valstu iestādēm un ar ieinteresētajām personām, pētījumus, rīku un infrastruktūru, tai skaitā IT infrastruktūras un rīku, izstrādi un ieviešanu.
3. Šajā iedaļā paredzētās darbības atbalsta progresīvu kibernetikas kapacitātes, infrastruktūru, tehnoloģiju un spēju izstrādi, izvēšanu un iepirkumu, lai nodrošinātu kritisko infrastruktūru un digitālo piegādes ķēžu drošību, gūtu Savienības mēroga situācijas ainu par apdraudējumu vidi, kā arī uzlabotu atklāšanas spējas un spējas reaģēt uz incidentiem; atbalstot Savienības kibernetikas industriālās bāzes konkurētspēju, kibernetikas prasmju attīstību kopā ar Eiropas rūpnieciskā pamata kibernetiku, ieskaitot MVU.
 4. Darba programmas, kas pieņemtas saskaņā ar šīs regulas noteikumiem saskaņā atbilstoši šai nodaļai, integrē īpašā daļā, un tās nodrošina saskaņotību ar [Konkurētspējas un sabiedrības pasākumiem, ko atbalsta saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”]].

VII NODAĻA

ATBALSTS NOTURĪBAI UN DROŠĪBAI, AIZSARDZĪBAS INDUSTRIJAI UN KOSMOSAM

40. pants

Priekšmets

1. Saskaņā ar šo iedaļu atbalstītās darbības veicina 3. panta 1. punktā izklāstīto vispārīgo mērķu un 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Atbalstu darbībām saskaņā ar šo iedaļu finansē no 4. panta 2. punkta e) apakšpunktā noteiktā budžeta un visām papildu iemaksām, kas piešķirtas saskaņā ar 5. pantu.

41. pants

Kosmosa un aizsardzības sinerģija

1. Tiek izveidota Kosmosa un aizsardzības konsultatīvā padome, kas var konsultēt Komisiju par koordināciju un papildināmību starp kosmosa un aizsardzības darbībām, kā noteikts 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta 1) un 2) punktā, un saistītiem finanšu instrumentiem, lai palielinātu investīciju efektivitāti un rezultātu lietderību. Šā panta 1. punktā minētās Konsultatīvās padomes locekļus ieceļ dalībvalstis.

1. IEDAĻA

ATBALSTS NOTURĪBAS POLITIKAI

42. pants

Īpašas darbības noturības politikas atbalstam

1. Atbalsts noturības politikai stiprina Savienības ražošanas nozares stratēģisko autonomiju, ekonomisko drošību un noturību, stiprinot dažādus izejvielu vērtības ķēdes posmus, arī dažādojot kritiski svarīgo izejvielu piegādi no trešām valstīm.
2. Atbalstu noturības politikai īsteno, jo īpaši veicot šādas darbības:
 - a) atbalstot ES spēju stiprināšanu izejvielu izpētes, ieguves, pārstrādes un reciklēšanas jomā;
 - b) iegādājoties izejvielas saskaņā ar ekonomiskās drošības vajadzībām un zaļās un digitālās pārkārtošanās mērķiem, lai samazinātu piegādes traucējumu risku uzņēmumiem ES, arī attiecībā uz kritiski svarīgo izejvielu krājumu izveidi un pārvaldību sadarbībā ar dalībvalstīm un nozari;
 - c) finansiāli atbalstot stratēģiskus projektus saskaņā ar Kritiski svarīgo izejvielu aktu atbilstoši ekonomiskās drošības vajadzībām un zaļās un digitālās pārkārtošanās mērķiem.
3. Atbalstu, ko sniedz, veicot 2. punktā minētās darbības, var sniegt jebkādā veidā, arī izmantojot sadarbīgas pētniecības un inovācijas pasākumus, kas izklāstīti pētniecības un inovācijas pamatprogrammā [REF] un noteikti īpašā darba programmas daļā.

4. Darba programmas, kas pieņemtas saskaņā ar šīs regulas noteikumiem atbilstoši šai nodaļai, iekļauj īpašā daļā, un tās nodrošina saskaņotību ar konkurētspējas un sabiedrības darbībām saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”].

43. pants

Papildnoteikumi

1. Stratēģiskajos projektos saskaņā ar Kritiski svarīgo izejvielu aktu un stratēģiskajos projektos, kas paredzēti attiecīgajos nozaru tiesību aktos, var piemērot 20. panta noteikumus.

2. IEDAĻA

ATBALSTS AIZSARDZĪBAS INDUSTRIJAS POLITIKAI

44. pants

Īpašas darbības aizsardzības industrijas politikas atbalstam

1. Atbalstu aizsardzības industrijas politikai īsteno, jo īpaši izmantojot šādus komponentus:
 - a) atbalsts Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projektu izvēšanai, kā minēts šīs regulas 45. pantā;
 - b) atbalsts pētniecībai un izstrādei aizsardzības jomā, inovācijai un tehnoloģiju pārākumam, kā minēts 46. pantā;
 - c) atbalsts aizsardzības industrijas reaģētspējai, rūpnieciskajai paplašināšanai un noturībai, kā minēts 47. pantā;
 - d) atbalsts sadarbībai aizsardzības iepirkuma, uzturēšanas un pieejamības jomā, kā minēts 48. pantā;
 - e) militārās loģistikas iespējas un atbalsts, kā minēts 49. pantā.
2. Atbalsts jaunpienācējiem, inovatīviem jaunuzņēmumiem, MVU un augošiem uzņēmumiem tiks pielāgots visās pirmajā daļā uzskaitītajās darbībās, lai nodrošinātu ātrumu, fleksibilitāti un elastību. Tas izpaudīsies kā īpaša programma – ES aizsardzības inovācijas shēma (*EUDIS*) –, kas ietvers inovatīvas un mērogojamas darbības, tai skaitā revolucionāru tehnoloģiju un atsevišķu vienību atbalstam, piem., partneru piemeklēšanas pasākumus un uzņēmējdarbības apmācību novatoriem, elastīgus finansēšanas mehānismus, izaicinājumus, hakatonus, atbalstu inovatīvam iepirkumam, iteratīvus modernizētus iepirkuma modeļus strauji mainīgām sistēmām un jebkādas citas darbības ātrākiem inovācijas cikliem un tehnoloģiju integrācijai, validēšanai un eksperimentēšanai.
3. Atbalstu, ko sniedz, veicot 1. un 2. punktā minētās darbības, var sniegt jebkādā veidā, arī izmantojot sadarbīgu pētniecību, kā arī atbalstu inovācijas darbībām atsevišķām vienībām un finanšu instrumentiem.

Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projekti

1. Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projekti sastāv no sadarbīgiem rūpniecības projektiem, kuru mērķis ir stiprināt *EDTIB* konkurētspēju visā Savienībā, vienlaikus veicinot dalībvalstu militāro spēju un kopīgu interešu un/vai izmantošanas sistēmu attīstību, ieskaitot sistēmas, kas nodrošina piekļuvi visām operatīvajām jomām, proti, sauszemes, jūras, gaisa, kosmosa un kiberjomai.
2. Komisija var noteikt Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projektus īstenošanas aktā, kas pieņemts saskaņā ar 83. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.
3. Nosakot 2. punktā minētos projektus, Komisija:
 - a) pienācīgi ņem vērā norādījumus, kas sniegti Aizsardzības industriālās konsultatīvās padomes kontekstā, kā minēts 56. pantā, jo īpaši projekta ieguldījumu spēju prioritātēs, kas apzinātas saistībā ar KĀDP, jo īpaši – Spēju attīstības plānu, un Stratēģiskā kompasa drošībai un aizsardzībai mērķu sasniegšanā;
 - b) nosaka vispārējās finansējuma vajadzības un iespējamo ietekmi uz Savienības budžetu;
 - c) ņem vērā visus dalībvalstu viedokļus.
4. Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projekti atbilst šādiem vispārīgiem kritērijiem:
 - a) projektā ir iesaistītas vismaz četras dalībvalstis;
 - b) projekta mērķis ir attīstīt spējas, arī tās, kas nodrošina piekļuvi stratēģiskajām operacionālajām telpām un apstrīdētajām teritorijām, stratēģiskos veicinātājus un attiecīgā gadījumā sistēmas, kas darbojas kā Eiropas kopīgu interešu un kopīga izmantojuma aizsardzības infrastruktūra;
 - c) projekta ieguvumi aptver plašāku Savienības daļu un nodrošina plašu ģeogrāfisko līdzdalību;
 - d) projekti ir īpaši nozīmīgi apjoma vai tvēruma ziņā, un to mērķis ir mazināt ievērojamu tehnoloģiskā vai finanšu riska līmeni;
 - e) potenciālie kopējie ieguvumi no projekta pārsniedz tā izmaksas, arī ilgtermiņā.
5. Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projektā ir iesaistītas vismaz četras dalībvalstis. Eiropas Komisija attiecīgā gadījumā var piedalīties projektā.
6. Uzskata, ka Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projekts veicina aizsardzības spējas, kas ir kritiski svarīgas Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm, un tādējādi tas ir sabiedrības interesēs. Tos var izveidot to Eiropas bruņojuma programmu struktūru ietvaros, kas izveidotas saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [Eiropas aizsardzības industrijas programma].
7. Neskarot LESD 107. un 108. pantu, dalībvalstis var piemērot atbalsta shēmas un sniegt administratīvu atbalstu Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projektiem.
8. Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projektu izvērsanu var uzskatīt par sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 4. punkta un 16. panta 1. punkta c) apakšpunkta nozīmē un sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 7. punkta nozīmē. Tāpēc saistīto ražotņu plānošanu, būvniecību un ekspluatāciju var uzskatīt par sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm, ja ir izpildīti citi šajos noteikumos paredzētie nosacījumi.

9. Savienība atbalsta visas darbības, kas vajadzīgas Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projekta izstrādei, industrializācijai, iepirkumam vai izvēšanai, jo īpaši ar jebkuru no darbībām, ko atbalsta saskaņā ar šo iedaļu.

46. pants

Sadarbīga pētniecība un izstrāde aizsardzības jomā, inovācija un tehnoloģiskais pārkums

1. Darbības, ar kurām atbalsta pētniecību un izstrādi aizsardzības jomā, inovāciju un tehnoloģisko pārkumu, jo īpaši var ietvert:
 - a) sadarbīgas pētniecības darbības aizsardzības jomā, sākot ar fundamentālo pētniecību un beidzot ar lietišķajiem pētījumiem, koncentrējoties uz kopīgi saskaņotām spēju prioritātēm;
 - b) sadarbīgas izstrādes darbības jauniem aizsardzības ražojumiem un tehnoloģijām, tai skaitā vismaz sistēmas prototipu izstrādi, testēšanu, kvalifikāciju vai sertifikāciju;
 - c) darbības revolucionāru aizsardzības tehnoloģiju atbalstam;
 - d) darbības, lai atbalstītu ātrākus inovācijas ciklus un tehnoloģiju integrāciju, tai skaitā nepārtrauktu pētniecību un izstrādi un tehnoloģiskus izaicinājumus;
 - e) pārņemšanas pasākumus, lai pielāgotu civilās tehnoloģijas aizsardzībai.

47. pants

Aizsardzības industrijas reaģētspēja, izvēšana un noturība

1. Darbības, kas saistītas ar reaģētspējas, industrijas izvēšanas un noturības uzlabošanu: uzlabot Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes reaģētspēju un noturību, ļaujot tai vajadzīgajā mērogā un ātrumā attīstīt, ražot un uzturēt kritiskas aizsardzības ražošanas jaudas/spējas, arī atbalstot inovatīvu uzņēmumu rūpniecisko izvēšanu un atbalstot prasmju pilnveidi; var jo īpaši ietvert šādas:
 - a) optimizēt, paplašināt, modernizēt, jaunināt vai pārprofilēt esošās ražošanas jaudas vai izveidot jaunas ražošanas jaudas, ciktāl minētos komponentus un izejvielas ir paredzēts pilnībā izmantot vai pilnībā izmanto aizsardzības ražojumu ražošanā, jo sevišķi nolūkā palielināt ražošanas jaudu vai saīsināt ražošanas izpildes laiku, arī pamatojoties uz vajadzīgo darbgaldu un jebkādu citu nepieciešamo izejresursu iepirkumu vai ieguvī;
 - b) ar kopīgiem nozares pūliņiem, pārrobežu kopuzņēmumiem, izveidot pārrobežu industriālās partnerības, arī izmantojot publiskā un privātā sektora partnerības vai citas industriālās sadarbības formas, ietverot pasākumus, kuru mērķis ir koordinēt aizsardzības ražojumu, komponentu un attiecīgo izejvielu, ciktāl minētos komponentus un izejvielas ir paredzēts pilnībā izmantot vai pilnībā izmanto aizsardzības ražojumu ražošanā, ieguvī vai rezervēšanu un krājumu veidošanu, kā arī koordinēt ražošanas jaudas un ražošanas plānus;
 - c) izveidot aizsardzības ražojumu, to komponentu un attiecīgo izejvielu, ciktāl minētos komponentus un izejvielas ir paredzēts pilnībā izmantot vai pilnībā izmanto aizsardzības ražojumu ražošanā, rezervētās ražošanas kāpināšanas jaudas (pastāvīgi

gatavas iekārtas) un nodrošināt to pieejamību saskaņā ar pasūtītajiem vai plānotajiem ražošanas apjomiem;

- d) veicināt tādu aizsardzības ražojumu industrializāciju un komercializāciju, kas izstrādāti saistībā ar Savienības finansētām darbībām vai citiem sadarbības pasākumiem, kurus veic ar vismaz divu dalībvalstu atbalstu, arī izveidojot pārrobežu industriālās partnerības, publiskā un privātā sektora partnerības vai citas industriālās sadarbības formas, palielinot sākotnējo ražošanu, kā arī attiecīgā gadījumā licencējot ražošanu;
 - e) testēt aizsardzības ražojumus, arī nodrošināt nepieciešamo infrastruktūru, un attiecīgā gadījumā veikt to rekondicionēšanas sertifikāciju nolūkā novērst to novecošanos un padarīt tos lietojamus tiešajiem lietotājiem;
 - f) samazināt industriālās stratēģiskās atkarības, jo īpaši komponentu, uz kuriem attiecas ierobežojumi, aizstāšanu ar neasociētu trešo valsti vai trešās valsts subjektu, vai attīstīt spēju aizstāt vai izņemt šādus komponentus.
2. Lai nodrošinātu aizsardzības ražojumu savlaicīgu pieejamību pietiekamā apjomā, tādējādi veicinot *EDTIB*, kā arī attiecīgā gadījumā Ukrainas *DTIB* konkurētspēju, Komisija atbalsta šādu pasākumu kopumu (ES Militāro ražojumu pārdošanas mehānismu):
- a) aizsardzības ražojumu industriālās gatavības rezervju izveide, pārvaldība un uzturēšana;
 - b) vienota, centralizēta *EDTIB* izstrādāto aizsardzības ražojumu kataloga izveide un uzturēšana, un Ukrainas *DTIB*;
 - c) administratīvo spēju stiprināšana saistībā ar aizsardzības ražojumu publisko iepirkumu.
3. Aizsardzības industriālās gatavības rezervi, kas minēta 2. punkta a) apakšpunktā, izveido, pārvalda un uztur tikai *SEAP*, kā noteikts Regulā [EAIP], un tā piedāvā dalībvalstīm, asociētajām valstīm un Ukrainai tūlītēju un preferenciālu pirkšanas vai izmantošanas/nomas iespēju attiecībā uz aizsardzības ražojumiem, kas ir daļa no rezerves.
4. Komisija pēc apspriešanās ar EAA izveido un pastāvīgi atjaunina 2. punkta b) apakšpunktā minēto katalogu. Komisija apspriežas ar EAA un ņem vērā tās viedokli, izstrādājot minētā kataloga tehniskās specifikācijas, un vajadzības gadījumā iepērk korporatīvo IT platformu, kas vajadzīga tā izveidei. Dalībvalstis, Ukrainu un ekonomikas dalībniekus aicina brīvprātīgi papildināt minēto katalogu.

48. pants

Kopīgs iepirkums aizsardzības jomā, uzturēšana un pieejamība

1. Programma atbalsta darbības, kuru mērķis ir palielināt sadarbību starp dalībvalstīm un asociētajām valstīm kopīgu sertifikācijas spēju izstrādē, iepirkumā, uzturēšanā un aizsardzības spēju pieejamībā, tādējādi samazinot sadrumstalotību un uzlabojot sadarbību, panākot apjomradītus ietaupījumus, nodrošinot ātrāku piekļuvi vajadzīgajam aprīkojumam un stiprinot kolektīvo aizsardzības gatavību.
2. Dalībvalstis un asociētās valstis, kas veic darbību saistībā ar kopīgu iepirkumu aizsardzības jomā, uzturēšanu un pieejamību, vienprātīgi ieceļ atbalsttiesīgu tiesību subjektu par aģentu, kas rīkojas to vārdā minētās darbības vajadzībām. Aģents jo īpaši

veic iepirkuma procedūras un noslēdz izrietošos līgumus ar darbuzņēmējiem iesaistīto valstu uzdevumā. Iepirkuma aģents var piedalīties darbībā kā saņēmējs un rīkoties kā konsorcijs koordinators un tādējādi var pārvaldīt un apvienot programmas līdzekļus un iesaistīto dalībvalstu un asociēto valstu līdzekļus.

3. Aģents iepirkuma procedūrās un līgumos piemēro kritērijus, kas ir līdzvērtīgi 51. pantā noteiktajiem kritērijiem, savām iepirkuma procedūrām un līgumiem ar darbuzņēmējiem, un uzaicinājumā iesniegt piedāvājumus pieprasa, lai šos kritērijus piemērotu apakšuzņēmējiem.
4. Aģenti informē Komisiju par 51. pantā minētajām garantijām un ietekmes mazināšanas pasākumiem. Papildu informāciju par minētajām garantijām un ietekmes mazināšanas pasākumiem pēc pieprasījuma dara pieejamu Komisijai. Komisija informē 83. panta 1. punkta e) apakšpunktā minēto komiteju par visiem paziņojumiem, kas sniegti saskaņā ar šo punktu.
5. Visos līgumos, kas izriet no darbības, kura saistīta ar kopīgu iepirkumu aizsardzības jomā, uzturēšanu un pieejamību, iekļauj noteikumus, kas reglamentē aizsardzības ražojumu papildu daudzumu iegādi citām dalībvalstīm, asociētajām valstīm vai Ukrainai.
6. Šajā pantā "aģents" ir dalībvalstī vai asociētā valstī iedibināta līgumslēdzēja iestāde, kas definēta Direktīvas 2014/24/ES 2. panta 1. punkta 1) apakšpunktā un Direktīvas 2014/25/ES 3. panta 1. punktā, Eiropas Aizsardzības aģentūra, Eiropas bruņojuma programmas struktūra vai starptautiska organizācija, kuru dalībvalstis, asociētās valstis vai Ukraina ir izraudzījušās kopīga iepirkuma veikšanai to uzdevumā.

49. pants

Militārās loģistikas iespējas un atbalsts

1. Darbības, kas saistītas ar militārās mobilitātes uzlabošanu Savienībā, atbalstot civilmilitāro līdzekļu, arī ekipējuma, infrastruktūras un virsbūvju, divējādu izmantošanu, atvieglojot, iespējot un atbalstot militārās kustības un piekļuvi militārās mobilitātes spējām, arī apvienojot un kopīgi izmantojot militārās mobilitātes līdzekļus; tas ietver arī atbalstu militārajām bāzēm, ietverot militārā personāla mājokļus un sociālo infrastruktūru, lai nodrošinātu un uzturētu pastiprinātu militārā personāla izvietojumu dalībvalstīs; var aptvert šādas darbības:
 - a) tādu produktu iepirkuma stimulēšana, kas ļauj vai uzlabo militārā personāla, ekipējuma vai piegāžu pārvietošanu, transportēšanu vai izvietojumu un uzlabo piekļuvi militārās mobilitātes spējām;
 - b) palīdzība dalībvalstīm tādu transporta un loģistikas resursus un aprīkojuma apzināšanā un piekļūstamībā, kas var būt pieejami no komerciālā tirgus vai citiem avotiem, lai atbalstītu militāro mobilitāti;
 - c) atbalsts ar militāro mobilitāti saistītu procesu digitalizācijai, lai nodrošinātu un atvieglotu tiešu un drošu informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm, kuras pieprasa un apstiprina militāro kustību un citas attiecīgas procedūras;
 - d) industriālās jaudas stiprināšana, modernizācija, paplašināšana un pārprofilēšana tādu produktu ražošanai un uzturēšanai, kas tieši veicina un uzlabo militāro mobilitāti Savienībā;

- e) personāla apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas celšana, lai uzlabotu kvalificēta personāla pieejamību aizsardzības ražojumu, sastāvdaļu un piegāžu transportēšanai, jo īpaši lielo kravu, smago kravu un bīstamo kravu drošai un efektīvai pārvietošanai;
 - f) militārajai mobilitātei stratēģiski svarīgu infrastruktūru aizsardzības un noturības uzlabošana, jo īpaši attiecībā uz infrastruktūrām, kas atrodas militārās mobilitātes koridorā, un infrastruktūrām, kurām ir Eiropas ietekme;
 - g) atbalsts darbības attiecīgo Savienības tiesību aktu un rīcībpolitiku izstrādei, īstenošanai, uzraudzībai un izpildes panākšanai. Tas ietver atbalstu attiecīgajām iestādēm, sadarbību starp valstu iestādēm un ar ieinteresētajām personām, pētījumus, rīku un infrastruktūru, tai skaitā IT infrastruktūras un rīku, izstrādi un ieviešanu.
2. Darbības tiks īstenotas papildus Regulai (ES) [XXX] [EISI].

50. pants

Papildu noteikumi par trešo valstu pievienošanos

1. Papildus 11. panta noteikumiem darbībā saskaņā ar 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta 2) punktā minēto konkrēto mērķi var piedalīties:
 - a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) locekles, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, saskaņā ar nosacījumiem, kuri noteikti Līgumā par Eiropas Ekonomisko zonu;
 - b) Ukraina.
2. Papildus 11. pantā paredzētajiem noteikumiem asociācijas nolīgums ar trešām valstīm, kas nav 1. punktā minētās valstis,
 - a) precizē, kā jāpielāgo atbilstības nosacījumi, jo īpaši tādēļ, lai varētu piedalīties subjekti, kuri veic uzņēmējdarbību asociētajā valstī, bet kurus kontrolē cita trešā valsts vai citas trešās valsts subjekts;
 - b) nosaka atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu piegādes drošību, kā arī jebkādos citus pasākumus, kas vajadzīgi Eiropas Savienības un dalībvalstu drošības un aizsardzības interešu aizsardzībai;
 - c) veicina aizsardzības sistēmu lielāku standartizāciju un lielāku sadarbību starp dalībvalstu un šo citu trešo valstu spējām.

51. pants

Papildu attiecināmības noteikumi attiecībā uz dotācijām

1. Papildus to atbilstības nosacījumu izpildei, kas paredzēti šīs regulas 9. pantā, Savienības finansējuma saņēmēji izpilda 2.–6. punktā noteiktos pienākumus.
2. Saņēmējiem vadības izpildstrukturās atrodas Savienībā vai asociētā valstī, un tos nekontrolē neasociēta trešā valsts vai neasociētas trešās valsts subjekts.
3. Atkāpjoties no 2. punkta, tiesību subjekts, kurš iedibināts Savienībā vai asociētā valstī un kuru kontrolē neasociēta trešā valsts vai neasociētas trešās valsts subjekts, ir tiesīgs kļūt par Savienības finansējuma saņēmēju, ja Komisijai tiek darītas pieejamas garantijas, kas apstiprinātas saskaņā ar tās dalībvalsts vai asociētās valsts procedūrām, kurā tas ir iedibināts, tai skaitā pienācīgi pasākumi atbilstoši izvērtēšanai, kā noteikts Regulas (ES) 2019/452 2. panta 3. punktā.

4. Šie garantiju pasākumi sniedz pārlicību, ka minētajā punktā minētas juridiskas personas iesaistīšanās darbībā nebūtu pretrunā Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm, kā noteikts KĀDP, ievērojot LESD V sadaļu.
5. Ar pirmajā daļā minētajām garantijām jo īpaši pamato, ka darbības nolūkā ir ieviesti pasākumi, ar ko nodrošina, lai:
 - a) kontrole pār tiesību subjektu netiktu īstenota tādā veidā, kas iegrožo vai ierobežo tā spēju veikt darbību un sasniegt rezultātus, kas nosaka ierobežojumus attiecībā uz tā infrastruktūru, objektiem, aktīviem, resursiem, intelektuālo īpašumu vai zinātību, kas vajadzīgi darbības nolūkā, vai kas apdraud tā spējas un standartus, kas vajadzīgi darbības veikšanai;
 - b) tiktu novērsta neasociētu trešo valstu vai neasociētu trešo valstu subjektu piekļuve sensitīvai informācijai saistībā ar darbību, un darbībā iesaistītajiem darbiniekiem vai citām personām attiecīgā gadījumā būtu dalībvalsts vai asociētas valsts izdota valsts drošības pielaide;
 - c) īpašumtiesības uz intelektuālo īpašumu, kas izriet no darbības, un tās rezultāti paliktu saņēmējam darbības laikā un pēc tās pabeigšanas, netiktu pakļauti kādas neasociētas trešās valsts vai neasociētas trešās valsts subjekta kontrolei vai ierobežojumiem, un ne arī tiktu eksportēti ārpus Savienības vai asociētajām valstīm, vai būtu pieejami no vietas, kas ir ārpus Savienības vai asociētās valsts, bez tās dalībvalsts vai asociētās valsts apstiprinājuma, kurā tiesību subjekts ir iedibināts, un saskaņā ar 3. pantā izklāstītajiem mērķiem.
6. Ja dalībvalsts vai asociētā valsts, kurā tiesību subjekts ir iedibināts, uzskata par lietderīgu, var tikt sniegtas papildu garantijas.
7. Komisija informē 83. panta 1. punkta e) apakšpunktā minēto komiteju par jebkuru tiesību subjektu, ko uzskata par atbalsttiesīgu saskaņā ar šo punktu.
8. Darbībā iesaistīto Savienības finansējuma saņēmēju infrastruktūra, objekti, aktīvi un resursi, ko izmanto minētās darbības vajadzībām, atrodas dalībvalsts vai asociētās valsts teritorijā, izņemot dažos pienācīgi pamatotos un ārkārtas gadījumos, kas jānosaka darba programmā vai ar piešķiršanas procedūru saistītajos dokumentos. Vajadzības gadījumā darba programmās var paredzēt nosacītus izņēmumus no šā noteikuma.
9. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta a), b) un e) apakšpunktā un 45. panta 2. punktā minētajām darbībām 2.–6. punktā minētos nosacījumus piemēro apakšuzņēmējiem, kas iesaistīti darbībā. Ar “apakšuzņēmējiem, kas iesaistīti darbībā” saprot apakšuzņēmējus, kuriem ar saņēmēju ir tiešas līgumattiecības, citus apakšuzņēmējus, kuriem tiek piešķirti vismaz 10 % no kopējām darbības attiecināmajām izmaksām, un apakšuzņēmējus, kuriem var būt vajadzīga piekļuve klasificētai informācijai, lai veiktu darbību. Apakšuzņēmēji, kas iesaistīti darbībā, nav konsorcijs dalībnieki.
10. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta a) un d) apakšpunktā minētajām darbībām 2.–6. punktā minētos nosacījumus piemēro apakšuzņēmējiem, kas iesaistīti darbībā vai kopīgajā iepirkumā. “Kopīgajā iepirkumā iesaistītie apakšuzņēmēji” ir tiesību subjekti, kas nodrošina tāds kritiski svarīgus resursus, kuriem ir unikālas, ražojuma darbībai būtiskas iezīmes, kam ir piešķirti vismaz 15 % no līguma vērtības un kam līguma izpildes nolūkā ir vajadzīga piekļuve klasificētai informācijai.
11. To darbību rezultāti, kas minētas 44. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā un 44. panta 2. punktā, kā arī no šīm darbībām izrietošie produkti vai tehnoloģijas nav pakļauti

nevienas neasociētas trešās valsts un neviena neasociētas trešās valsts subjekta kontrolei vai ierobežojumiem, ko īsteno tieši vai netieši ar viena vai vairāku tiesību subjektu starpniecību, arī attiecībā uz tehnoloģiju pārnesi.

12. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta a), c) un d) apakšpunktā minētajām darbībām Savienības izcelsmes sastāvdaļu aplēstās izmaksas nav mazākas par 65 % no galaprodukta aplēstajām izmaksām. Nevienas sastāvdaļas izcelsme nav trešās valstīs, kuras rīkojas pretrunā Savienības un dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm, citastarp labu kaimiņattiecību principa ievērošanai.
13. Attiecībā uz darbībām, kas minētas 44. panta 1. punkta a), c) un d) apakšpunktā, saņēmējiem un darbuņēmējiem ir iespēja bez trešo valstu vai trešo valstu subjektu noteiktiem ierobežojumiem lemt par iepirkta aizsardzības ražojuma uzbūves definēšanu, pielāgošanu un pilnveidošanu, vai par atbalstītās ražošanas jaudas palielināšanu, kā arī par juridiskajām pilnvarām aizstāt vai noņemt sastāvdaļas, uz kurām attiecas trešo valstu vai trešo valstu subjektu noteikti ierobežojumi.
14. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktā minētajām darbībām darba programmā var paredzēt, ka šā panta 10. un 11. punktā izklāstītās atbilstības prasības tiks novērtētas darbības beigās.
15. Izņemot 44. panta 2. punktā minētās darbības vai ja darba programmās nav norādīts citādi, Savienības atbalstu piešķir tikai darbībām, ko veic:
 - a) tiesību subjekti, kas sadarbojas konsorciā no vismaz trīs atbalsttiesīgiem tiesību subjektiem, kuri ir iedibināti vismaz trīs dažādās dalībvalstīs vai asociētajās valstīs. Vismaz trīs no minētajiem atbalsttiesīgajiem tiesību subjektiem, kuri ir iedibināti vismaz divās dažādās dalībvalstīs vai asociētajās valstīs, visā darbības veikšanas laikposmā ne tieši, ne netieši nekontrolē viens un tas pats tiesību subjekts, kā arī tie nekontrolē cits citu;
 - b) vai Eiropas bruņojuma programmas struktūrai, kas izveidota saskaņā ar Regulu (ES) [XXX][EAIP].
16. Ja Savienības līmenī tiek izveidots reģistrs, kura mērķis ir palielināt tādu produktu pieejamību, kas ļauj vai uzlabo militārā personāla, ekipējuma vai piegādātā personāla mobilitāti, transportēšanu vai izvietošanu, tad produktus, kas atbalstīti saskaņā ar 45. a pantu, reģistrē minētajā reģistrā, lai minēto produktu darītu pieejamu Savienībai vai tās dalībvalstīm.
17. Darbības, kas saistītas ar kopīgu iepirkumu aizsardzības jomā, uzturēšanu un pieejamību, kā minēts 48. pantā, ir tiesīgi veikt tikai šādi tiesību subjekti:
 - a) dalībvalstu vai asociēto valstu publiskā sektora līgumslēdzējas iestādes;
 - b) starptautiskas organizācijas;
 - c) Eiropas bruņojuma programmas struktūras, kas izveidotas saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [EAIP];
 - d) Eiropas Aizsardzības aģentūra.
18. Neatkarīgi no Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 201. panta prasībām pārbauda tikai konsorcijs koordinators finansiālās spējas.
19. Saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 153. panta 3. punktu izvērtēšanas komitejai var palīdzēt neatkarīgi ārējie eksperti ar derīgu personas drošības pielaidi, ja

tas prasīts darba programmā. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 242. panta, neatkarīgo ekspertu sarakstu nepublisko.

52. pants

Finansējuma likmes

1. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajām darbībām Savienības atbalsts var segt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām.
2. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajām darbībām, ar kurām atbalsta pētniecību un inovāciju aizsardzības jomā, Savienības atbalsts var segt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām.
3. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajām darbībām, ar kurām atbalsta aizsardzības tehnoloģiju un spēju attīstību, Savienības atbalsts var segt līdz 50 % no attiecināmajām izmaksām vai – pētniecības un izstrādes pakalpojumu iepirkuma gadījumā – līdz 50 % no līguma aplēstās vērtības.
4. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajām darbībām Savienības atbalsts var segt līdz 50 % no attiecināmajām izmaksām.
5. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajām darbībām Savienības atbalsts var segt līdz 25 % no kopīgā iepirkuma aplēstās vērtības.
6. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētajām darbībām Savienības atbalsts var segt:
 - a) ja ar darbību atbalsta iepirkumu, ko veic dalībvalstis, – līdz 25 % no iepirkuma aplēstās vērtības;
 - b) ja darbību mērķis ir palīdzēt dalībvalstīm piekļūt transporta un loģistikas resursiem – līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām.
7. Lai pienācīgi ņemtu vērā attiecīgā stratēģiskā partnera īpašo situāciju, ar Savienības atbalstu var segt līdz 100 % no 44. panta 1. punkta f) apakšpunktā minēto darbību attiecināmajām izmaksām.
8. Atkāpjoties no Finanšu regulas 184. panta 6. punkta, attiecībā uz darbībām, kas minētas 44. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā, atbildīgais kredītrīkotājs var atļaut vai noteikt vienotas likmes finansējumu saņēmēja netiešajām izmaksām, nepārsniedzot 25 % no kopējām attiecināmajām tiešajām izmaksām, izņemot tiešās attiecināmās izmaksas par apakšuzņēmuma līgumiem, finansiālu atbalstu trešām personām un vienības izmaksas vai fiksētas summas, kas ietver netiešās izmaksas.

53. pants

Piešķiršanas kritēriji

1. Kā norādīts darba programmās, darbību priekšlikumus novērtē saskaņā ar izcilības kritērijiem:
 - a) darbības īstenošanas kvalitāte un efektivitāte;
 - b) attiecīgās darbības mērķi, prioritātes un gaidāmie rezultāti, jo īpaši izvērtējot vienu vai vairākus no šādiem kritērijiem, kā norādīts darba programmās: i) ieguldījums izcilībā aizsardzības jomā, ii) inovācijas spējas, iii) pārrobežu sadarbība, jo īpaši ar MVU un vidējas kapitalizācijas sabiedrībām, kas darbībai sniedz būtisku pievienoto vērtību,

iv) konkurētspēja, v) ražošanas jaudas un pieejamības palielināšana, vi) ražošanas sākumlaika samazināšana, v) sadarbības palielināšana, vii) savstarpējās aizstājamības pieaugums un viii) piegādes drošība visā Savienībā, reaģējot uz konstatētajiem riskiem, arī jo īpaši augstu pakļautību tradicionālo militāro apdraudējumu realizācijas riskam.

54. pants

Īpašumtiesības uz rezultātiem

1. Ja Savienības atbalsts tiek sniegts dotācijas veidā, Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem vai aģentūrām, kā arī piešķirējam iestādēm pēc pieprasījuma ir tiesības bez autoratlīdzības piekļūt rezultātiem, lai izstrādātu, īstenotu un uzraudzītu esošo Savienības politiku vai programmas savas kompetences jomās, un tiesības piešķirt vai pieprasīt saņēmējiem piešķirt neekskluzīvas licences trešām personām rezultātu izmantošanai saskaņā ar taisnīgiem un saprātīgiem nosacījumiem, kas jāizklāsta līgumattiecībās starp ieinteresētajām personām bez tiesībām piešķirt apakšlicences, ja vien dotācijas nolīgumā nav noteikts citādi.
2. Neskarot piemērojamās eksporta kontroles noteikumus, par kuriem atbild dalībvalstis un asociētās valstis:
 - a) dalībvalstu un asociēto valstu iestādēm ir tiesības piekļūt īpašajiem ziņojumiem par darbībām, kas finansētas saskaņā ar 44. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Šādas piekļuves tiesības piešķir bez autoratlīdzības, un Komisija tās nodod dalībvalstīm un asociētajām valstīm, pirms tam pārlicinoties, ka ir ieviesti attiecīgi konfidencialitātes pienākumi;
 - b) dalībvalstu un asociēto valstu iestādes izmanto īpašo ziņojumu vienīgi tādām vajadzībām, kas saistītas ar izmantošanu to bruņotajos spēkos vai drošības vai izlūkošanas spēkos vai šādu spēku vajadzībām, arī saistībā ar to sadarbības programmām. Šāda izmantošana ietver pētījumu, izvērtēšanu, novērtēšanu, pētniecību, konstruēšanu, ražojumu atzīšanu un sertificēšanu, ekspluatāciju, apmācību un iznīcināšanu, kā arī iepirkuma tehnisko prasību novērtēšanu un izstrādi;
 - c) ja divas vai vairākas dalībvalstis vai asociētās valstis daudzpusēji vai Savienības satvarā ir kopīgi noslēgušas vienu vai vairākus līgumus ar vienu vai vairākiem saņēmējiem nolūkā turpmāk kopīgi izvērst Fonda atbalstītās darbības saskaņā ar 45. panta 1. punkta b) apakšpunktu, tām ir tiesības piekļūt tiem rezultātiem, ciktāl tie pieder šādiem saņēmējiem un ir nepieciešami līguma vai līgumu izpildei. Šādas piekļuves tiesības piešķir bez autoratlīdzības un saskaņā ar īpašiem nosacījumiem, kuru mērķis ir nodrošināt, ka minētās tiesības tiek izmantotas tikai līgumā vai līgumos paredzētajā nolūkā un ka ir ieviesti piemēroti konfidencialitātes pienākumi;
 - d) attiecībā uz darbībām, ar kurām atbalsta aizsardzības tehnoloģiju un spēju attīstību, valsts iestādēm, kas līdzfinansē darbību, piešķir piekļuves tiesības izstrādes darbību rezultātiem saskaņā ar taisnīgiem un saprātīgiem nosacījumiem, par kuriem jāvienojas ar saņēmējiem, kas rada minētos rezultātus. Šādu piekļuves tiesību izmantošanas noteikumus un nosacījumus izklāsta līgumattiecībās starp saņēmējiem un valsts iestādēm, kas darbību līdzfinansē;
 - e) attiecībā uz darbībām, ar kurām atbalsta aizsardzības rūpniecības stiprināšanu, izvērsanu vai stratēģisko ražošanas jaudu izveidi, Komisijai ir atļauts pēc pieprasījuma iesniegt dalībvalstīm un asociētajām valstīm attiecīgo darbības dokumentāciju, lai novērstu vienu un to pašu izmaksu dubultu finansēšanu;

- f) ja Savienība atbalsta aizsardzības ražojumu kopīgu iepirkumu, iesaistītās dalībvalstis un asociētās valstis pēc pieprasījuma dara pieejamu citām dalībvalstīm un asociētajām valstīm attiecīgu informācijas kopumu, piemēram, galvenos raksturlielumus, sniegumu, vienības izmaksas un piegādes laikus, lai tās varētu pievienoties iepirkumam vēlākā posmā saskaņā ar taisnīgiem un saprātīgiem nosacījumiem;
 - g) šādas piekļuves tiesības ietver tiesības pilnvarot citus tiesību subjektus, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā vai asociētajās valstīs, izmantot rezultātus to vārdā, attiecīgā gadījumā ievērojot konfidencialitātes nosacījumus.
3. Uz jebkādu ar atbalstu radītu rezultātu īpašumtiesību nodošanu vai ekskluzīvu licenču piešķiršanu attiecībā uz rezultātiem, ko nodod vai piešķir neasociētās trešās valstīs iedibinātiem tiesību subjektiem vai neasociētu trešo valstu subjektiem, attiecas Komisijas vai attiecīgo dalībvalsts vai asociēto valstu iestāžu iepriekšējs paziņojums un apstiprinājums, ko sniedz trijos gados pēc darbības galīgā maksājuma saskaņā ar nosacījumiem, kuri garantē Savienības drošības un aizsardzības interešu aizsardzību.

55. pants

Papildu noteikumi, kas piemērojami klasificētai informācijai

1. Fiziskās personas, kuru dzīvesvieta ir trešā valstī, un juridiskās personas, kuras ir iedibinātas trešā valstī, var strādāt ar klasificētu Eiropas Savienības informāciju saistībā ar programmu vienīgi tad, ja tām minētajās valstīs piemēro drošības noteikumus, kuri nodrošina vismaz tāda paša līmeņa aizsardzību kā Komisijas un Padomes drošības noteikumi, kas izklāstīti attiecīgi Lēmumā (ES, Euratom) 2015/444 un Lēmumā 2013/488/ES.
2. Neskarot Lēmuma 2013/488/ES 13. pantu un noteikumus, ar ko reglamentē industriālās drošības jomu, kā izklāstīts Lēmumā (ES, Euratom) 2015/444, fiziskām vai juridiskām personām, trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām var piešķirt piekļuvi klasificētai Savienības informācijai, ja tas, izskatot katru gadījumu atsevišķi, tiek uzskatīts par vajadzīgu un atbilst šādas informācijas būtībai un saturam, saņēmēja nepieciešamībai zināt un priekšrocības pakāpei, ko piekļuves informācijai piešķiršana sniedz Savienībai.
3. Ja darbības ir saistītas ar klasificētu informāciju vai ja šāda informācija tajās ir nepieciešama vai iekļauta, attiecīgā līdzekļu piešķiršanas struktūra dokumentācijā par uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus vai piedāvājumus precīzē pasākumus un prasības, kas nepieciešami šādas informācijas drošības garantēšanai vajadzīgajā līmenī.
4. Līdzvērtību drošības noteikumiem, kurus piemēro trešā valstī vai kurus piemēro starptautiska organizācija, nosaka informācijas drošības nolīgumā – arī, ja piemērojams, industriālās drošības lietās –, ko Savienība noslēdz vai kas jānoslēdz ar attiecīgo trešo valsti vai starptautisko organizāciju saskaņā ar LESD 218. pantā paredzēto procedūru, ņemot vērā arī Lēmuma 2013/488/ES 13. pantu.
5. Drošības sistēmu, lai nodrošinātu tādas klasificētas jaunās informācijas pienācīgu aizsardzību, kas iegūta, veicot saskaņā ar šo iedaļu finansētu darbību, izveido saskaņā ar Lēmumiem (ES, Euratom) 2015/444 un īstenošanas noteikumiem, izmantojot tādu drošības ekspertu palīdzību, ko iecēlušas dalībvalstis un asociētās valstis, kuru teritorijā saņēmēji veic uzņēmējdarbību. Dalībvalstis un asociētās valstis Komisijas Drošības ekspertu grupas (*ComSEG*) darba ietvaros sniedz Komisijai kopīgi saskaņotu drošības klasifikācijas rokasgrāmatu. Ja dalībvalstis un asociētās valstis nav

izstrādājušas šādu īpašu kopīgi saskaņotu drošības klasifikācijas rokasgrāmatu, Komisija izveido drošības sistēmu darbībai saskaņā ar piemērojamajiem Komisijas drošības noteikumiem. Klasificēto jauno informāciju, kas iegūta, veicot saskaņā ar šo iedaļu finansētu darbību, nedrīkst izplatīt tālāk, ja iesaistītās dalībvalstis un asociētās valstis nav vienojušās par apstiprinātu “vajadzību pēc informācijas”. Darbībai piemērojama drošības sistēma jebkurā gadījumā ir ieviesta pirms līdzekļu piešķiršanas nolīguma parakstīšanas.

56. pants

Aizsardzības industriālā konsultatīvā padome

1. Ar šo tiek izveidota Aizsardzības industriālā konsultatīvā padome.
2. Padomes vispārējais uzdevums ir palīdzēt Komisijai un sniegt tai konsultācijas un ieteikumus saskaņā ar šo regulu. Tā jo īpaši sniedz konsultācijas par aizsardzības politikas loģiku ilgtermiņa investīciju stratēģiju.
3. Aizsardzības industriālajā padomē ir dalībvalstu, Komisijas un Augstā pārstāvja/Aģentūras vadītāja pārstāvji. Ikviens dalībvalsts ieceļ vienu pārstāvi un tā aizstājēju.

3. IEDAĻA

KOSMOSA SISTĒMAS UN KOSMOSA POLITIKAS ĪSTENOŠANA

57. pants

Īpaši noteikumi

1. Saskaņā ar šo iedaļu atbalstītās darbības veicina 3. panta 1. punktā izklāstīto vispārīgo mērķu un 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Atbalstu darbībām saskaņā ar šo iedaļu finansē no 4. panta 2. punkta e) apakšpunktā noteiktā budžeta un visām papildu iemaksām, kas piešķirtas saskaņā ar 6. pantu.

58. pants

Komponenti

1. Savienības kosmosa sistēmas un kosmosa politiku jo īpaši īsteno, izmantojot šādus komponentus:
 - a) pozicionēšana, navigācija un laika sinhronizācija (*PNT*), tai skaitā *Galileo* un *EGNOS* apakškomponenti;
 - b) Zemes novērošanas (*EO*) apakškomponenti, tai skaitā *Copernicus* un Zemes novērošanas valdības dienesta (*EOGS*) apakškomponenti;
 - c) droša savienotība, arī satelītinfrastruktūra noturībai, savienojamībai un drošībai (*IRIS²*) un valdības satelītsakaru (*GOVSATCOM*) apakškomponenti;
 - d) kosmosa situācijas apzināšanās (*SSA*), tai skaitā kosmisko objektu novērošanas un uzraudzības (*SST*), kosmosa laikapstākļu notikumu (*SWE*) un Zemei tuvu objektu (*NEO*) apakškomponenti;
 - e) piekļuve kosmosam;

- f) kosmosa komercializācija un kosmosa ekonomika;
- g) tehnoloģiskā suverenitāte, pētniecība un inovācija.

Darba programmas, kas pieņemtas saskaņā ar šīs regulas noteikumiem atbilstoši šai iedaļai, integrē īpašā daļā, un tās nodrošina saskaņotību ar konkurētspējas un sabiedrības darbībām, ko atbalsta saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [*pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa"*], un ņemot vērā šajā iedaļā paredzētos īpašos noteikumus.

59. pants

Pozicionēšana, navigācija un laika sinhronizācija (PNT)

1. Pozicionēšanas, navigācijas un laika sinhronizācijas (PNT) komponents (*Galileo* un *EGNOS* apakškomponenti), ko atbalsta saskaņā ar šo iedaļu, sniedz ilgtermiņa, mūsdienīgus un drošus pozicionēšanas, navigācijas un laika sinhronizācijas pakalpojumus bez pārtraukuma, arī nelabvēlīgos apstākļos un, ja iespējams, globālā līmenī un spēj atbalstīt Savienības politiskās prioritātes.
2. PNT komponenta atbalsttiesīgās darbības ietver:
 - a) vismaz kosmosa un zemes infrastruktūras un sniegto pakalpojumu pārvaldību, ekspluatāciju, uzturēšanu, pastāvīgu uzlabošanu un aizsardzību;
 - b) PNT pakalpojumu attīstību un nākamo paaudžu sistēmu izstrādi un ieviešanu, arī attiecībā uz zemām Zemes orbītām (*LEO-PNT*);
 - c) pētniecības un izstrādes darbības, ar kurām atbalsta infrastruktūras modernizāciju ("augšupējā pētniecība un izstrāde") un lietotņu izstrādi, lietotāju tehnoloģijas, standartizāciju un sertifikāciju ("lejupējā pētniecība un izstrāde");
 - d) sadarbību ar citām reģionālām vai globālām satelītu navigācijas sistēmām, arī lai atvieglotu saderību un sadarbību un veicinātu Savienības kā globāla dalībnieka lomu kosmosa nozarē, veicinātu starptautisko sadarbību un atbalstītu Eiropas kosmosa diplomātiju.
3. Pakalpojumi, ko sniedz Savienības PNT komponents, jo īpaši aptver:
 - a) atvērtu pakalpojumu patērētāju lietošanai (*OS*);
 - b) augstas precizitātes pakalpojumu profesionālām vai komerciālām vajadzībām (*HAS*);
 - c) atvērtā pakalpojuma navigācijas ziņojumu autentifikāciju (*OSNMA*) *Galileo* atvērtā pakalpojuma autentifikācijai;
 - d) publiski regulētu pakalpojumu, kas paredzēts tikai valdības pilnvarotiem lietotājiem (*PRS*);
 - e) vairāku apdraudējumu avārijas brīdināšanas dienestu (*EWSS*);
 - f) laika sinhronizācijas pakalpojumu (*TS*);
 - g) kosmosa navigācijas pakalpojumu, ko izmanto kosmosa aktīvu operatori;
 - h) globālu atsevišķu meklēšanas un glābšanas pakalpojumu, tai skaitā valdības līmeņa lietotājiem, integrējot atgriešanas sakaru spējas glābšanas operācijas atbalstam (*SAR*);
 - i) dzīvības aizsardzības pakalpojumu lietotājiem, kuriem būtiska ir drošība, tai skaitā civilajai aviācijai, jūras transportam un citiem transporta lietojumiem (*SoL*);
 - j) datu izplatīšanas pakalpojumu (*EDAS*);

- k) radiofrekvences traucējumu uzraudzības pakalpojumus dažādām autorizētām visu kosmosa komponentu lietotāju kopām;
 - l) ieguldījumu *PNT* papildpakalpojumos, kas palielina noturību *PNT* komponenta sniegto pakalpojumu traucējumu gadījumā.
4. *PRS* dalībvalstīm, Padomei, Komisijai, EĀDD un attiecīgā gadījumā pienācīgi pilnvarotām Savienības aģentūrām ir pieejams bez maksas. *PNT* komponenta pakalpojumus sniedz prioritārā kārtā attiecībā uz visu dalībvalstu un trešo valstu, kas piedalās *PNT* apakškomponentos, teritorijām, kas ģeogrāfiski atrodas Eiropā.
 5. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt pasākumus, kas vajadzīgi, lai izveidotu un regulētu *PNT* datu un pakalpojumu piekļuves politiku. Šos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 83. panta 2. punktā.

60. pants

Zemes novērošana

1. Zemes novērošanas (*EO*) sistēmu veido *Copernicus* un Zemes novērošanas valdības dienests (*EOGS*). *Copernicus* ir operatīva, autonoma, uz lietotāju orientēta civila Zemes novērošanas sistēma, kas atrodas civilā kontrolē un balstās uz esošajām valstu un Eiropas spējām. Tā piedāvā ģeoinformācijas datus un pakalpojumus, kas ietver satelītus, zemes infrastruktūru, datu un informācijas apstrādes iekārtas un izplatīšanas infrastruktūru, pamatojoties uz bezmaksas, pilnīgu un atvērtu datu politiku un attiecīgā gadījumā integrējot drošības vajadzības un prasības.
2. *Copernicus* arī atbalsta Savienības un tās dalībvalstu politiku izstrādi, īstenošanu un uzraudzību, jo īpaši tādās jomās kā vide, klimata pārmaiņas, jūra, jūrlietas, atmosfēra, lauksaimniecība un lauku attīstība, kultūras mantojuma saglabāšana, civilā aizsardzība, infrastruktūras monitorings, drošums un drošība, kā arī digitālā ekonomika digitālās līderības logā, ko saskaņo ar *Copernicus* mērķi.
3. *Copernicus* veicina Zemes novērošanas sistēmu un ar tām saistītās datu apmaiņas starptautisko koordināciju, lai tādējādi nostiprinātu tās globālo dimensiju un papildināmību, ņemot vērā starptautiskos nolīgumus un koordinācijas procesus.
4. “*Copernicus* pamatlietotāji” ir Savienības iestādes un struktūras un tās Eiropas, valsts vai reģionālās publiskās struktūras Savienībā vai asociētajās trešās valstīs, kurām uzticēta sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas misija, kas saistīta ar sabiedrisko politiku civilajā jomā, piemēram, vides, civilās aizsardzības, drošuma, arī infrastruktūras drošuma, vai drošības politiku noteikšanu, īstenošanu, izpildes nodrošināšanu vai uzraudzību, kuras gūst labumu no *Copernicus* datiem un *Copernicus* informācijas un kurām ir papildu loma *Copernicus* attīstības virzīšanā.
5. Lai nodrošinātu *Copernicus* nepārtrauktību un attīstību un apmierinātu mainīgās lietotāju vajadzības, jo īpaši Savienības iestāžu un struktūru un Eiropas, valstu vai reģionālo publisko struktūru Savienībā vai asociētajās trešās valstīs vajadzības, *Copernicus* jo īpaši veido:
 - a) *Copernicus* infrastruktūra, tai skaitā *Copernicus Sentinels* izstrāde, izvēršana un ekspluatācija, piekļuve trešo personu Zemes novērošanas datiem un pastāvīga piekļuve *in situ* un citiem palīgdatiem, tai skaitā iespējamais ieguldījums starptautiskajos *in situ* tīklos;

- b) *Copernicus* pakalpojumi, tai skaitā vides monitorings pasaules līmenī attiecībā uz zemi, klimata pārmaiņām, atmosfēru un jūras vidi; ārkārtas situāciju pārvaldības pakalpojumi; novēršanas un sagatavotības pakalpojumi; drošības pakalpojumi Savienībā, tai skaitā jūras uzraudzība un robežu uzraudzība; atbalsts Savienības ārējai darbībai un kopējai ārpolitikai un drošības politikai;
 - c) piekļuve *Copernicus* datiem un to izplatīšana, tai skaitā infrastruktūra un pakalpojumi, lai nodrošinātu *Copernicus* datu un *Copernicus* informācijas atklāšanu, skatīšanu, piekļuvi tiem, izplatīšanu un izmantošanu un ilgtermiņa saglabāšanu lietotājdraudzīgā veidā, jo īpaši sinerģiju ar citām datu telpām, piemēram, Eiropas zaļā kursa datu telpu vai digitālajiem dvīņiem;
 - d) Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt tehniskās specifikācijas, kas attiecas uz 4. punktā uzskaitītajām atbalsttiesīgajām darbībām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 83. panta 2. punktā.
6. Komisija saskaņā ar 84. pantu var arī pieņemt deleģētos aktus, lai papildinātu *Copernicus* datu un informācijas politiku attiecībā uz drošības ierobežojumiem, kā arī piekļuves *Copernicus* datiem un *Copernicus* informācijai un to izmantošanas specifikācijām, nosacījumiem un procedūrām.
7. *EOGS* nodrošina labāku situācijas apzināšanos, atbalstot Savienības un dalībvalstu sagatavotību, lēmumu pieņemšanu un rīcību drošības un aizsardzības jomā. *EOGS* jo īpaši ietver satelītus, zemes infrastruktūru, datu un informācijas apstrādes iekārtas un izplatīšanas infrastruktūru. Tas nodrošina drošus, uzticamus, savlaicīgus, pastāvīgus un mērķtiecīgus kosmosā balstītas Zemes novērošanas datus, stiprinot esošās un plānotās spējas. Tas papildina un izmanto esošās spējas, ko nodrošina Eiropas Savienības Satelītcentrs, tai skaitā dalībvalstu spējas. *EOGS* var arī sniegt papildu informāciju *Copernicus* pakalpojumiem, jo īpaši civilās aizsardzības un drošības jomā.
8. *EOGS* jo īpaši veido:
- a) *EOGS* infrastruktūra, tai skaitā tādu jaunu Zemes novērošanas kosmosa misiju izstrāde un darbība, kas paredzētas sensitīviem valdības lietojumiem; piekļuve papildu trešo personu Zemes novērošanas datiem; piekļuve *in situ* datiem un citiem palīgdatiem;
 - b) *EOGS* pakalpojumi, tai skaitā darbības tādas ģeotelpiskās informācijas ar pievienoto vērtību ģenerēšanai, kas paredzēta tikai valdību pilnvarotiem lietotājiem sensitīvās situācijas apzināšanās lietojumos, lai atbalstītu sagatavotību un lēmumu pieņemšanu drošības un aizsardzības jomā;
 - c) piekļuve *EOGS* datiem un to izplatīšana, tai skaitā infrastruktūra un pakalpojumi, lai drošā veidā nodrošinātu piekļuvi *EOGS* datiem un informācijai, to izplatīšanu, izmantošanu un saglabāšanu ilgtermiņā.
9. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt tehniskās specifikācijas, kas attiecas uz 8. punktā uzskaitītajām *EOGS* atbalsttiesīgajām darbībām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 83. panta 2. punktā.
10. *EOGS* lietotājus pienācīgi pilnvaro Komisija vai dalībvalstis, un tie atbilst 69. pantā minētajām vispārējām drošības prasībām. Par *EOGS* lietotājiem var tikt autorizēti šādi subjekti:
- a) Savienības vai dalībvalsts publiska iestāde vai struktūra, kurai uzticēta valsts varas īstenošana;

- a) fiziska vai juridiska persona, kas rīkojas a) apakšpunktā minētā subjekta vārdā un tā kontrolē.
- 11. Dalībvalstis var sniegt ieguldījumu *EOGS* ar satelīta jaudu, zemes segmenta objektiem vai zemes segmenta iekārtu daļu.
- 12. Savienības aģentūrām var būt piekļuve *EOGS* tikai tad, ja tas ir nepieciešams to uzdevumu pildīšanai un saskaņā ar detalizētiem noteikumiem, kuri paredzēti administratīvā nolīgumā, kas noslēgts ar attiecīgo aģentūru un Savienības iestādi, kas to uzrauga.
- 13. Ar pētniecības un izstrādes darbībām atbalsta *Copernicus* un *EOGS*, tai skaitā to pakalpojumus, un leņķupējo pētniecību un izstrādi lietojumiem un lietotāju tehnoloģijām Zemes novērošanas pakalpojumu ieviešanai.

61. pants

Droša savienotība

- 1. Drošas savienotības komponenta darbības joma jo īpaši ir:
 - a) nodrošināt uzticamu, drošu un rentablu valdības pakalpojumu un *GOVSATCOM* pakalpojumu pieejamību ilgtermiņā;
 - b) iespējot *IRIS²* komercpakalpojumus;
 - c) ja iespējams, dot iespēju attīstīt sakaru pakalpojumus un ar sakariem nesaistītus papildu pakalpojumus, jo īpaši uzlabojot darbības un komponentus saskaņā ar šo nodaļu, radot sinerģijas starp tiem un paplašinot to spējas un to sniegtos pakalpojumus, kā arī attīstot dalībvalstīm sniedzamus ar sakariem nesaistītus pakalpojumus, mitinot papildu satelītu apakšsistēmas, arī derīgās kravas;
 - d) uzlabot drošu savienotību stratēģiskas nozīmes ģeogrāfiskajos apgabalos, piemēram, Āfrikā un Arktikā, kā arī Baltijas jūras, Melnās jūras, Vidusjūras reģionos un Atlantijas okeānā.
- 2. Šis komponents jo īpaši attiecas uz šādām atbalsttiesīgām darbībām:
 - a) definēšana, projektēšana, izstrāde, validēšana un saistītās ieviešanas darbības kosmosa un zemes infrastruktūrai, kas nepieciešama *IRIS²* valdības pakalpojumu sniegšanai;
 - b) ekspluatācijas darbības, ar ko sniedz *IRIS²* valdības pakalpojumus, kuru vidū ir kosmosa un zemes infrastruktūras ekspluatācija, uzturēšana, pastāvīga pilnveide un aizsardzība, arī tās papildināšana un tās novecošanas pārvaldība;
 - c) *EuroQCI* pakāpeniska integrācija drošas savienotības sistēmā;
 - d) darbību pētniecība un izstrāde nākamajām kosmosa un zemes infrastruktūras paaudzēm, *IRIS²* valdības pakalpojumu attīstība, un *GOVSATCOM* pakalpojumi, tehnoloģiju attīstība, jo īpaši nolūkā nodrošināt Savienības tehnoloģisko suverenitāti, un drošas savienotības pakalpojumu ieviešana, tai skaitā darbības, kas saistītas ar lietotāju termināļu projektēšanu, izstrādi un ražošanu;
 - e) *GOVSATCOM* pakalpojumu apvienošanai un kopīgošanai vajadzīgo valdības un komerciālo satelītsakaru jaudu, pakalpojumu un lietotāju aprīkojuma iepirkums un nodrošināšana; spējas, pakalpojumi un lietotāju aprīkojums, ko nodrošina:
 - 1) *GOVSATCOM* dalībnieki, kuri minēti 17. punktā, vai

- 2) juridiskas personas, kas pienācīgi akreditētas nodrošināt satelītsakaru jaudas vai pakalpojumus saskaņā ar 69. pantā minēto drošības akreditācijas procedūru, kuru īsteno atbilstīgi 77. pantā minētajām vispārējām drošības prasībām.
3. *IRIS²* un *GOVSATCOM* infrastruktūrās iekļauj tālāk izklāstītās prasības.
 - a) *IRIS²* infrastruktūra ir modulāra un sastāv no valdības infrastruktūras un komerciālas infrastruktūras. Tā ietver visus attiecīgos zemes un kosmosa segmentus, kas vajadzīgi valdības pakalpojumu sniegšanai, tai skaitā attiecīgos vadības centrus;
 - b) *IRIS²* drošas savienotības sistēmas komerciālā infrastruktūra aptver visus kosmosa un zemes aktīvus, kas nav valdības infrastruktūras daļa. Komerciālā infrastruktūra nepasliktina valdības infrastruktūras darbību vai drošību. Komerciālo infrastruktūru un visus saistītos riskus pilnībā finansē privātais sektors;
 - c) *IRIS²* valdības infrastruktūrā vajadzības gadījumā ir izvietotas papildu satelītu apakšsistēmas, jo īpaši derīgās kravas, ko var izmantot kā daļu no citu EKF kosmosa komponentu kosmosa infrastruktūras, kā arī satelītu apakšsistēmas, ko izmanto ar sakariem nesaistītu pakalpojumu sniegšanai dalībvalstīm;
 - d) *GOVSATCOM* infrastruktūra ietver infrastruktūru, kas nepieciešama, lai varētu sniegt *GOVSATCOM* pakalpojumus, jo īpaši *GOVSATCOM* centru;
 - e) šā panta 3. un 4. punktā minētie zemes un kosmosa segmenti un to darbība atbilst 77. panta 3. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām.
4. Drošas savienotības pakalpojumu sniegšanu nodrošina, kā noteikts pakalpojumu portfelī un saskaņā ar operacionālajām prasībām un 77. pantā minētajām drošības prasībām. *GOVSATCOM* pakalpojumu sniegšanā ievēro arī 9. punktā minētos kopīgošanas un prioritāšu noteikšanas noteikumus.
5. Piekļuve *GOVSATCOM* pakalpojumiem un *IRIS²* pakalpojumiem ir bez maksas institucionālajiem un valdības lietotājiem, ja vien Komisija nenosaka cenu politiku saskaņā ar 11. punktu.
6. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem pakalpojumu portfeli *GOVSATCOM* pakalpojumiem un *IRIS²* valdības pakalpojumiem, tai skaitā pakalpojumiem valdības pilnvarotiem lietotājiem, pamatojoties uz komerciālo infrastruktūru.
7. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem *GOVSATCOM* pakalpojumu un *IRIS²* valdības pakalpojumu operacionālās prasības.
8. *GOVSATCOM* pakalpojumu koplietošanā un prioritāšu noteikšanā prioritāti *GOVSATCOM* lietotājiem nosaka atkarībā no to būtiskuma un kritiskuma. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem sīki izstrādātus noteikumus par *GOVSATCOM* jaudu, pakalpojumu un lietotāju aprīkojuma koplietošanu un prioritāšu noteikšanu. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem arī sīki izstrādātus noteikumus par *IRIS²* valdības pakalpojumu sniegšanu. Izstrādājot minētos aktus, Komisija ņem vērā paredzamo pieprasījumu pēc dažādiem lietošanas gadījumiem, drošības risku analīzi attiecībā uz šiem lietošanas gadījumiem un attiecīgā gadījumā izmaksu efektivitāti.
9. Ja 11. punktā minētajā risku un paredzamā pieprasījuma analīzē secināts, ka pastāv jaudas deficīts, vai ja pieprasījums pārsniedz *IRIS²* valdības pakalpojumu piekļuves jaudu, kas var radīt tirgus izkropļojumus, Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, var pieņemt cenu politiku. Pieņemot cenu politiku, Komisija nodrošina, ka *GOVSATCOM* pakalpojumu un *IRIS²* valdības pakalpojumu sniegšana nekropļo konkurenci, ka šo

pakalpojumu netrūkst un ka noteiktā cena neradīs pārmērīgu kompensāciju par 20. punktā minētajiem līgumiem.

10. Īstenošanas aktus, kas minēti 9.–12. punktā, pieņem saskaņā ar 83. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.
11. Dalībvalstis, Padome, Komisija un EĀDD ir drošas savienotības dalībnieki, ciktāl tie piešķir autorizāciju lietotājiem vai nodrošina satelītsakaru jaudas vai zemes segmenta objektus, vai daļu no zemes segmenta iekārtām.
12. Savienības aģentūras drīkst kļūt par drošas savienotības dalībniecēm tikai tad, ja tas ir nepieciešams to uzdevumu pildīšanai un saskaņā ar detalizētiem noteikumiem, kuri paredzēti administratīvā nolīgumā, kas noslēgts ar attiecīgo aģentūru un Savienības iestādi, kas to uzrauga.
13. Trešās valstis un starptautiskās organizācijas var kļūt par drošas savienotības dalībniecēm, ievērojot īpašu starptautisku nolīgumu, kas noslēgts saskaņā ar LESD 218. pantu un šīs regulas 11. panta 3. punktu.
14. Valdības pakalpojumu lietotājus dalībnieki pienācīgi pilnvaro izmantot *GOVSATCOM* pakalpojumus vai *IRIS²* valdības pakalpojumus, un minētie lietotāji ievēro 77. panta 3. punktā minētās vispārējās drošības prasības. Par *GOVSATCOM* pakalpojumu vai *IRIS²* valdības pakalpojumu lietotājiem var tikt autorizēti šādi subjekti:
 - a) Savienības vai dalībvalsts publiska iestāde vai struktūra, kurai uzticēta valsts varas īstenošana;
 - b) fiziska vai juridiska persona, kas rīkojas a) apakšpunktā minētā subjekta vārdā un tā kontrolē.
15. *IRIS²* īsteno ar koncesijas līgumu. Ja *IRIS²* koncesijas līgumu nenošlēdz, Komisija nodrošina optimālu īstenošanu, attiecīgā gadījumā iepērkot piegādes, pakalpojumu vai noslēdzot būvdarbu līgumu vai jauktu līgumu.
16. Komisija veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu *IRIS²* valdības pakalpojumu nepārtrauktību, ja šajā pantā minētie darbuzņēmēji nespēj pildīt savus pienākumus.
17. Ar šajā pantā minētajiem līgumiem jo īpaši nodrošina, ka tādu pakalpojumu sniegšanā, kas balstās uz *IRIS²* komerciālo infrastruktūru, tiek ievērotas Savienības būtiskās intereses un apakškomponenta mērķi. Minētajos līgumos iekļauj arī atbilstošus aizsardzības pasākumus, lai izvairītos no jebkādas pārmērīgas kompensācijas šajā pantā minētajiem darbuzņēmējam, konkurences izkropļojumiem, interešu konfliktiem, nepamatotas diskriminācijas vai jebkādam citām slēptām netiešām priekšrocībām. Šādi aizsardzības pasākumi var ietvert pienākumu nodalīt *IRIS²* valdības pakalpojumu sniegšanu no *IRIS²* komercpakalpojumu sniegšanas uzskaites, arī strukturāli un juridiski no vertikāli integrētā operatora nošķirta subjekta izveidi valdības pakalpojumu sniegšanai un atklātas, taisnīgas, pamatotas un nediskriminējošas piekļuves nodrošināšanu komercpakalpojumu sniegšanai nepieciešamajai infrastruktūrai. Līgumi arī nodrošina attiecināmības nosacījumu izpildi visā to darbības laikā.
18. Ja sinerģiju nodrošināšanai *IRIS²* valdības pakalpojumi un komercpakalpojumi balstās uz kopīgām apakšsistēmām vai saskarnēm, šajā pantā minētajos līgumos arī nosaka, kura no minētajām saskarnēm un kopīgajām apakšsistēmām ir daļa no valdības infrastruktūras, lai nodrošinātu Savienības un tās dalībvalstu drošības interešu aizsardzību.

19. Šajā pantā minēto komerciālo infrastruktūru pilnībā finansē 3. punktā minētā komerciālā infrastruktūra, lai sasniegtu 1. punkta b) apakšpunktā minēto mērķi.

62. pants

Kosmisko objektu novērošana un uzraudzība

1. Kosmosa situācijas apzināšanās *SST* apakškomponents jo īpaši ietver šādas darbības:
 - a) tādu dalībvalstu sensoru tīkla izveide, izstrāde un ekspluatācija, kurus atlasa, veicot arhitektūras pētījumus, kuros ietilpst uz zemes un kosmosā bāzēti dalībvalstu *SST* sensori, un kurus atlasa, veicot arhitektūras izpēti, tai skaitā sensori, kas izstrādāti ar Eiropas Kosmosa aģentūras starpniecību, Savienības tirdzniecības nozares sensori un Savienības sensori, kuru mērķis ir apsekot un izsekot kosmiskos objektus un izveidot autonomu Eiropas kosmisko objektu katalogu;
 - b) *SST* datu apstrāde un analīze, lai sagatavotu *SST* informāciju un *SST* pakalpojumus;
 - c) *SST* pakalpojumu sniegšana *SST* lietotājiem;
 - d) sinerģijas ar ierosmēm, kas veicina kosmisko lidaparātu likvidēšanas tehnoloģiju izstrādi un ieviešanu to ekspluatācijas laika beigās un tehnoloģisko sistēmu izstrādi un ieviešanu kosmisko atlūzu novēršanai un likvidēšanai, meklēšana, veicināšana un atbalstīšana;
 - e) sadarbība, arī operatīvā līmenī, ar starptautiskajām iniciatīvām kosmosa satiksmes koordinācijas jomā;
 - f) ar Regulu (ES) [XXX] [kosmosa darbību drošība, noturība un vidiskā ilgtspēja Savienībā] noteikto darbību īstenošana;
 - g) pētniecības un izstrādes darbības, ar kurām atbalsta *SST* attīstību, arī tās pakalpojumus.
2. *SST* apakškomponents sniedz arī tehnisku un administratīvu atbalstu, lai nodrošinātu pāreju no *SST* darbībām, kas veiktas saskaņā ar EKF, uz *SST* darbībām, kas veiktas saskaņā ar Regulu (ES) 2021/696.
3. *SST* partnerība, kas izveidota saskaņā ar Regulu (ES) 2021/696, turpina darboties EKF ietvaros. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt sīki izstrādātus noteikumus par dalībvalsts iekļaušanu *SST* partnerībā vēlākā posmā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.
4. *SST* partnerības uzdevumus, kas minēti 5. punktā, paplašina, lai atbalstītu *SST* īstenošanu. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 84. pantu, lai papildinātu šo punktu ar detalizētu to uzdevumu sarakstu, kuri jāveic *SST* partnerībai.
5. *SST* pakalpojumi ir pieejami bez maksas un jebkurā laikā bez pārtraukuma un ir pielāgoti *SST* lietotāju vajadzībām, un tie ietver:
 - a) sadursmes riska novērtēšanu starp kosmiskajiem lidaparātiem vai starp kosmiskajiem lidaparātiem un kosmiskajām atlūzām un iespējamu sadursmes novēršanas brīdinājumu ģenerēšanu kosmisko lidaparātu palaišanas stadijā, orbītā ienākšanas sākumstadijā, orbītas paaugstināšanas stadijā, stadijā, kad tos ekspluatē orbītā, un misiju pabeigšanas stadijā;
 - b) orbītā notiekošas fragmentācijas, sabrukuma vai sadursmju noteikšanu un aprakstīšanu;

- c) riska novērtēšanu saistībā ar kosmisko objektu un kosmisko atlūzu nekontrolētu atgriešanos Zemes atmosfērā un ar to saistītas informācijas ģenerēšanu, arī varbūtējās sadursmes laikposma un iespējamās atrašanās vietas aplēses;
 - d) tādu darbību izstrādi, kas saistītas ar kosmisko atlūzu mazināšanu, ierobežojot to rašanos, kosmisko atlūzu sanāciju, palaišanas uzraudzību pēc ievadīšanas, īpašiem pakalpojumiem konstelācijām, SST pakalpojumu tirgus izveidi, sistēmas sagatavošanu cislunārām operācijām, atbalstu kosmosā veiktām operācijām un pakalpojumiem, kā arī tumšām un klusām debesīm.
6. SST pakalpojumi var ietvert pakalpojumus valdības SST lietotājiem, pamatojoties uz 1. punkta a) apakšpunktā minēto katalogu.
 7. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, lai papildinātu to lietotāju sarakstu, kas nav pamatlietotāji, un precizētu pakalpojumus, kuriem tiem var būt piekļuve.
 8. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt SST pakalpojumu darbības un piekļuves prasības, kā arī drošības un tehniskās specifikācijas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.
 9. SST lietotāji ir:
 - a) SST pamatlietotāji, kuriem ir piekļuve visiem SST pakalpojumiem: dalībvalstis, EĀDD, Komisija, Padome, Aģentūra, kā arī publiskie un privātie kosmisko lidaparātu īpašnieki un operatori, kas iedibināti Savienībā;
 - b) SST lietotāji, kas nav pamatlietotāji;
 - c) valdības SST lietotāji attiecībā uz valdības pakalpojumu: dalībvalstu iestādes, EĀDD un Padome.
 10. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt detalizētus noteikumus par SST lietotāju piekļuvi SST pakalpojumiem un attiecīgajām procedūrām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.
 11. SST apakškomponentā nevar piedalīties trešās valstis, izņemot Norvēģiju.

63. pants

Zemei tuvi objekti

1. SSA NEO apakškomponenta mērķis ir saules enerģijas sistēmā esošo dabisko objektu, kas tuvojas Zemei, riska uzraudzība.
2. Atbalsttiesīgās darbības NEO ietvaros jo īpaši aptver attiecīgās darbības, ko veic, lai sasniegtu 1. punktā noteikto mērķi, jo īpaši atbalsta darbības, kas saistītas ar Savienības Zemei tuvu objektu fizisko īpašību kataloga uzturēšanu un datu ierakstiem.
3. Pētniecības un izstrādes darbības, kas atbalsta NEO attīstību, tai skaitā tā pakalpojumus, un lejupejo pētniecību un izstrādi lietojumiem un lietotāju tehnoloģijām NEO pakalpojumu ieviešanai.

64. pants

Kosmosa laikapstākļu notikumi

1. Kosmosa laikapstākļu notikumu (SWE) mērķis ir uzraudzīt un novērtēt dabiskās izmaiņas, kas saistītas ar kosmosa laikapstākļiem, piemēram, saules vējiem un saules uzliesmojumiem.

2. Atbalsttiesīgās darbības *SWE* ietvaros ietver visas darbības, kas vajadzīgas, lai sniegtu kosmosa laikapstākļu pakalpojumus, tai skaitā pētniecības un izstrādes darbības, ar kurām atbalsta *SWE* attīstību, kā arī tās pakalpojumus un leņķpējo pētniecību un izstrādi lietojumu un lietotāju tehnoloģiju jomā *SWE* pakalpojumu ieviešanai.
3. *SWE* pakalpojumi ir vērsti uz to, lai tie būtu pieejami jebkurā laikā bez pārtraukuma, un tie jo īpaši ietver šādas jomas:
 - a) kosmosa joma;
 - b) *PNT* joma;
 - c) *EO* joma;
 - d) telekomunikāciju/*SATCOM* joma.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt sīki izstrādātus noteikumus par *SWE* pakalpojumiem, tai skaitā prasības un tehniskās specifikācijas, kas attiecas uz minētajiem pakalpojumiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.

65. pants

Piekļuve kosmosam

1. Piekļuve kosmosam ir spēja palaist un transportēt kosmiskos lidaparātus uz kosmosu, kosmosā un no kosmosa.
2. Savienība veicina autonomu un noturīgu piekļuvi kosmosam, atbalstot uzticamus un rentablus Eiropas palaišanas pakalpojumus kopā ar saskaņotu Eiropas pieeju, ņemot vērā Savienības un tās dalībvalstu būtiskās drošības intereses.
3. Sinerģijā ar citām Savienības programmām un finansēšanas shēmām atbalsttiesīgās darbības jo īpaši ir šādas:
 - a) palaišanas pakalpojumu iepirkums un apkopošana Savienības vajadzībām un – pēc to pieprasījuma – palaišanas pakalpojumu apkopošana un kopīgs iepirkums dalībvalstu, starptautisko organizāciju un citu publisko struktūru vajadzībām;
 - b) piekļuve kosmosa inovācijai, tai skaitā jaunu tehnoloģiju, sistēmu un pakalpojumu modernizācija un izstrāde;
 - c) kritiski svarīgas Savienībā bāzētas zemes infrastruktūras izstrāde, pielāgošana, būvniecība, uzturēšana un ekspluatācija, tai skaitā, bet ne tikai, iekārtas, kas vajadzīgas, lai testētu, palaistu un atjaunotu piekļuvi kosmosa tehnoloģijām un pakalpojumu spējām.
4. Komisija izveido koordinācijas padomi starp Eiropas publiskajām struktūrām, tai skaitā dalībvalstīm, un aģentūru, kas izveidota saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [*topošā EUSPA dibināšanas regula*], citām attiecīgām starptautiskām organizācijām un publiskām struktūrām, lai koordinētu Eiropas darbības attiecībā uz piekļuvi kosmosam.
5. Lai aizsargātu Savienības drošības intereses, valdības infrastruktūras kosmosa aktīvus palaiž pakalpojumu sniedzēji, kas atbilst 69. pantā izklāstītajiem attiecināmības un dalības nosacījumiem, un tikai pamatotos izņēmuma apstākļos vai pamatojoties uz starptautisku nolīgumu, kurā paredzēta šāda darbība, no trešās valsts teritorijas.

66. pants

Kosmosa komercializācija un kosmosa ekonomika

1. *CASSINI* ir Savienības kosmosa uzņēmējdarbības iniciatīva. *CASSINI* veic darbības, lai atbalstītu Savienības kosmosa nozares un pakalpojumu komercializāciju, jo īpaši koncentrējoties uz uzņēmējdarbību, un lai piesaistītu privātās investīcijas, atbalstot uzņēmēju izaugsmi un mērogu vienotajā tirgū.
2. Šis komponents ietver šādas atbalsttiesīgas darbības:
 - a) Savienības ieguldījumu mehānismu izveide sēklas, agrīnas izaugsmes un izaugsmes posma privātajām investīcijām un investīciju izņemšanas atvieglināšana dibinātājiem un ieguldītājiem;
 - b) Savienības rūpniecības paplašināšanas mehānisma izveide, lai dotu iespēju investēt jaunās ražotnēs un stiprinātu Savienībā bāzētas piegādes ķēdes;
 - c) atbalsts Savienības kosmosa nozarei paredzēto prasmju attīstīšanai, tai skaitā prasmju apzināšanai, kosmosa mācību programmu izstrādei, prasmju pilnveidei, pārkvalifikācijai, mobilitātes un apmaiņas programmām;
 - d) to vietējo kosmosa ekosistēmu stiprināšana, kas apvieno dažādus dalībniekus, lai veicinātu inovāciju kosmosa jomā, sniegtu atbalstu, iekārtas un pakalpojumus iedzīvotājiem un uzņēmumiem nolūkā veicināt uzņēmējdarbību, jo īpaši izmantojot tehnoloģiju pārnēsī, uzņēmējdarbības inkubācijas paātrināšanas pakalpojumus, partneru piemeklēšanu un ieguldītāju tīklošanos un nodrošinot labāku piekļuvi tirgum un starptautiskus uzņēmējdarbības tīklus;
 - e) shēmas komerciālās izaugsmes paātrināšanai, izmantojot pamat klientu līgumus un shēmas vietējiem klientiem gan privātā, gan publiskā sektora tirgos, ietverot kosmosa komponentus un infrastruktūras, kā arī produktus, kuros izmanto kosmosa datus un pakalpojumus;
 - f) jebkādas papildu darbības, kas vajadzīgas, lai atbalstītu Savienības kosmosa ekonomiku un vienotā kosmosa tirgus izveidi.

67. pants

Tehnoloģiskā suverenitāte, pētniecība un inovācija

1. Tehnoloģiskās suverenitātes un inovācijas komponents ļauj Savienībai veidot konkurētspējīgu, autonomu un inovatīvu kosmosa industriālo ekosistēmu, kuras mērķis ir uzlabot Savienības tehnoloģisko suverenitāti, neatkarību un pašpietiekamību kosmosa nozarē. Tā veicina progresīvu kosmosa risinājumu izstrādi un ieviešanu. Tajā par prioritāti nosaka kritiskās atkarības samazināšanu no trešo valstu tehnoloģijām un koncentrējas uz divējāda lietojuma tehnoloģijām, kas var sniegt labumu gan civiļiem, gan aizsardzības lietojumiem.
2. Komponents ietver šādas atbalsttiesīgas darbības:
 - a) darbības, kas saistītas ar Savienības tehnoloģisko suverenitāti, piemēram, kritiski svarīgu kosmosa tehnoloģiju pētniecība, izstrāde un ieviešana, tai skaitā darbības, kas tieši reaģē uz ES Kritisko tehnoloģiju observatoriju (*OTC*), un saistīto *OTC* ceļvežu īstenošana, kas samazina Savienības atkarību un uzlabo Savienības kosmosa ekosistēmas konkurētspēju;

- b) darbības, kuru mērķis ir uzlabot nozarei kritiski svarīgo izejvielu un progresīvo materiālu, komponentu un tehnoloģiju savlaicīgu pieejamību, arī samazinot to piegādes izpildes laiku, rezervējot ražošanas laika nišas vai veidojot produktu, starpproduktu vai izejvielu krājumus;
- c) jaunu Savienības kosmosa spēju un saistīto pamattehnoloģiju pētniecība un izstrāde, kas veicina jaunu kosmosa ekonomiku, jo īpaši ar kosmosā esošo operāciju un pakalpojumu un kvantu sensoru tehnoloģiju nobriešanu, demonstrēšanu un ieviešanu praksē;
- d) Savienības rūpniecības konkurētspējas palielināšana globālajos komerciālajos tirgos, arī ar demonstrējumu misijām, kas veicina pilna cikla kosmosa sistēmu digitalizācijas pakāpi;
- e) sinerģijas ar papildinošām jomām izpēte un izmantošana, piemēram, ar aizsardzības un citām attiecīgām nozarēm tādās svarīgās jomās kā mākslīgais intelekts un kibernetika;
- f) atbalsts standartizācijas un sertifikācijas darbībām, kas attiecas uz Savienības kosmosa nozari;
- g) testēšanas un datu apstrādes iekārtu pieejamības un piekļuves tām atvieglošana;
- h) *Copernicus* lietotāju piesaistes veicināšana attiecībā uz *Copernicus* pamatlietotājiem, veicinot tirgus attīstību un spēju veidošanu, tai skaitā *Copernicus* datu un pakalpojumu, lejupējo lietojumu un to izstrādes veicināšana visos līmeņos, lai maksimāli palielinātu sociālekonomiskos ieguvumus, kā arī *Copernicus* lietotāju vajadzību apzināšana un analīze.

68. pants

Piekļuve pakalpojumiem

1. Trešām valstīm un starptautiskām organizācijām var būt piekļuve drošas savienotības pakalpojumiem un *EOGS* saskaņā ar nolīgumu, kurš noslēgts saskaņā ar LESD 218. pantu un ievērojot 11. panta 3. punktu un kurā paredzēti noteikumi par piekļuvi minētajiem pakalpojumiem, un ar nosacījumu, ka tās atbilst 78. pantam.
2. Trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, kuru galvenā mītne neatrodas dalībvalstīs, var būt piekļuve drošiem sensitīviem *SST* pakalpojumiem, ja tās saskaņā ar LESD 218. pantu noslēdz nolīgumu, kurā paredzēti noteikumi par piekļuvi minētajiem pakalpojumiem, un ja tās ievēro 77. pantā minētās drošības prasības.
3. Trešo valstu un starptautisko organizāciju piekļuvi *Galileo* sniegtajam publiskajam regulētajam pakalpojumam (*PRS*) reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma Nr. 1104/2011/ES 3. panta 5. punkts.
4. Atkāpjoties no 2. punkta, nolīgums, kas noslēgts saskaņā ar LESD 218. pantu, nav vajadzīgs, lai piekļūtu *SST* pakalpojumiem, kas saistīti ar sadursmju novēršanu un atgriešanos.

Attiecināmības un dalības nosacījumi Savienības operacionālo kosmosa sistēmu drošības, integritātes un noturības saglabāšanai

1. Komisija 2. punktā izklāstītos attiecināmības un dalības nosacījumus piemēro iepirkumam, dotācijām vai godalgām saskaņā ar šo sadaļu, ja tā uzskata, ka tas ir nepieciešams un lietderīgi, lai saglabātu Savienības operacionālo sistēmu drošību, integritāti un noturību, ņemot vērā mērķi – visās svarīgākajās tehnoloģijās un vērtības ķēdēs veicināt Savienības stratēģisko autonomiju, jo īpaši tehnoloģiju ziņā, vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku.
2. Pirms piemērot attiecināmības un dalības nosacījumus saskaņā ar 1. punktu, Komisija informē 83. panta 1. punkta g) apakšpunktā minēto komiteju un iespēju robežās ņem vērā dalībvalstu viedokļus par minēto attiecināmības un dalības nosacījumu piemērošanas jomu un pamatojumu.
3. Attiecināmības un dalības nosacījumi ir šādi:
 - a) atbilstīgs tiesību subjekts ir iedibināts kādā dalībvalstī un tā vadības izpildstrukturvienības ir iedibinātas minētajā dalībvalstī;
 - b) atbilstīgs tiesību subjekts apņemas veikt visas attiecīgās darbības vienā vai vairākās dalībvalstīs, un
 - c) atbilstīgu tiesību subjektu nekontrolē trešā valsts vai trešās valsts subjekts.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem var noteikt kritērijus, pēc kuriem nosaka, kāda spēja tieši vai netieši ar viena vai vairāku tiesību subjektu starpniecību izšķiroši ietekmēt tiesību subjektu var ietekmēt Savienības operacionālo sistēmu drošību, integritāti un noturību, integritāti un noturību, ņemot vērā mērķi veicināt Savienības stratēģisko autonomiju, jo īpaši tehnoloģiju ziņā visās galvenajās tehnoloģijās un vērtības ķēdēs.
5. Komisija var atteikties no 3. punkta a) un b) apakšpunkta nosacījumiem attiecībā uz konkrētu tiesību subjektu, pamatojoties uz novērtējumu, kura pamatā ir šādi kumulatīvi kritēriji:
 - a) attiecībā uz konkrētām tehnoloģijām, precēm vai pakalpojumiem, kas vajadzīgi 1. punktā minētajām darbībām, dalībvalstīs nav viegli pieejamu aizstājēju;
 - b) tiesību subjekts ir iedibināts kādā valstī, kas ir EEZ dalībvalsts vai EBTA locekle un kas ir noslēgusi starptautisku nolīgumu ar Savienību, kā minēts 11. pantā, minētajā valstī ir iedibināta tā vadības izpildstrukturvienība, un darbības, kas saistītas ar iepirkumu, dotāciju vai godalgu, tiek veiktas minētajā trešā valstī vai vienā vai vairākās šādās valstīs, un
 - c) tiek īstenoti pietiekami pasākumi, lai nodrošinātu ESKI aizsardzību saskaņā ar 78. pantu un Programmas komponentu, to darbības un pakalpojumu integritāti, drošību un noturību.
6. Atkāpjoties no šā punkta pirmās daļas b) apakšpunkta, Komisija var atteikties no 2. punkta pirmās daļas a) vai b) apakšpunkta nosacījumiem attiecībā uz tiesību subjektu, kas iedibināts trešā valstī, kura nav EEZ vai EBTA dalībvalsts.
7. Komisija var atteikties no 3. punkta c) apakšpunktā minētā nosacījuma, ja tiesību subjekts, kas iedibināts dalībvalstī, sniedz šādas garantijas:
 - a) tiesību subjekts netiek kontrolēts tādā veidā, kas iegrožo vai ierobežo tā spēju:
 - 1) īstenot iepirkumu, dotāciju vai godalgu un

- 2) sniegt rezultātus, jo īpaši, pildot ziņošanas pienākumus;
- b) kontrolējošā trešā valsts vai trešās valsts subjekts apņemas saistībā ar iepirkumu, dotāciju vai godalgu atturēties izmantot tiesības kontrolēt vai noteikt tiesību subjektam ziņošanas pienākumus, un
- c) tiesību subjekts ievēro 69. pantu.
8. Tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kurā tiesību subjekts ir iedibināts, novērtē, vai tiesību subjekts atbilst 5. punkta c) apakšpunktā noteiktajiem kritērijiem attiecībā uz atkāpēm saistībā ar 3. punkta b) apakšpunktā paredzēto nosacījumu, kā arī 7. punktā minētajām garantijām. Komisija minēto novērtējumu ievēro.
9. Komisija 83. panta 1. punkta g) apakšpunktā minētajai Programmas komitejai sniedz šādu informāciju:
- a) šā panta 1. punktā minēto attiecināmības un dalības nosacījumu piemērošanas joma;
- b) sīkāka informācija un pamatojums par atkāpēm, kas piešķirtas saskaņā ar šo pantu, un
- c) izvērtējums, uz kuru balstīta atkāpe, kas piešķirta, ievērojot šā panta 3. un 4. punktu, – neizpaužot sensitīvu komercinformāciju.
10. Nosacījumus, kas izklāstīti 3. punktā, kritērijus, kas izklāstīti 4., 5. un 6. punktā un garantijas, kas izklāstītas 7. punktā, attiecīgi ietver dokumentos, kas saistīti ar iepirkumu, dotāciju vai godalgu, un iepirkuma gadījumā tie piemērojami izrietošā līguma pilnu dzīves ciklu.
11. Šis pants neskar Lēmumu Nr. 1104/2011/ES un 2015. gada 15. septembra Komisijas Deleģēto lēmumu (43), Regulu (ES) 2019/452, Lēmumu 2013/488/ES un Lēmumu (ES, Euratom) 2015/444, un drošības pārbaudi, ko dalībvalstis veic attiecībā uz tiesību subjektiem, kuri ir iesaistīti darbībās, kam vajadzīga piekļuve ESKI, attiecībā uz kuru ir jāievēro piemērojamie valsts normatīvie akti.
12. Ja līgumi, kas izriet no šā panta piemērošanas, ir klasificēti, attiecināmības un dalības nosacījumi, kurus Komisija piemēro saskaņā ar 1. punktu, neskar valsts drošības iestāžu kompetenci.
13. Šis pants neietekmē, negroza un nav pretrunā nevienai no esošajām iestādes drošības pielāides un personāla drošības pielāides procedūrām dalībvalstī.

70. pants

Īpašumtiesības uz Savienības kosmosa aktīviem un piekļuve rezultātiem

1. Izņemot 2. punktā paredzētos gadījumus, Savienība ir visu to materiālo un nemateriālo aktīvu īpašniece, kas radīti, izstrādāti vai iegādāti tiešā vai netiešā pārvaldībā, īstenojot saskaņā ar šo iedaļu atbalstītās darbības. Tālab Komisija nodrošina, ka attiecīgie līgumi, nolīgumi un citas vienošanās, kas saistītas ar darbībām, kuru rezultātā var tikt radīti vai izstrādāti šādi aktīvi, ietver noteikumus, kas nodrošina Savienības īpašumtiesības.
2. Šā panta 1. punktu nepiemēro materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem, kas radīti vai izstrādāti tiešā vai netiešā pārvaldībā, īstenojot saskaņā ar šo iedaļu atbalstītās darbības:
- a) ja Savienības atbalsts tiek sniegts dotāciju, godalgu vai publiskā iepirkuma pirmskomercializācijas posmā veidā, vai

- b) Savienība darbības nefinansē pilnībā, ja vien nav norādīts citādi un izņemot *IRIS*², vai
- c) darbības ir saistītas ar *PRS* uztvērējiem, ko izstrādājušas dalībvalstis.
- 3. Apstākļos, kas minēti 2. punktā, Savienības iestādes, struktūras, biroji vai aģentūras neiegūst īpašumtiesības, taču tām ir tiesības bez autoratlīdzības piekļūt rezultātiem izmantošanai savām vajadzībām un tiesības piešķirt vai pieprasīt, lai saņēmēji piešķir, neekskluzīvas licences trešām personām rezultātu izmantošanai ar taisnīgiem un pamatotiem nosacījumiem, bez tiesībām piešķirt apakšlicences.
- 4. Savienībai ir tiesības noslēgt attiecīgos nolīgumus, lai iegūtu īpašumtiesības uz trešo personu izstrādātiem aktīviem, ja šādi aktīvi ir vajadzīgi 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanai.
- 5. Komisija nodrošina, ka Savienībai ir šādas tiesības:
 - a) tiesības lietot frekvences, kas ir nepieciešamas *IRIS*² valdības infrastruktūras, *PNT* komponentu un *EO* komponentu ģenerēto signālu pārraidīšanai, saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem un attiecīgajiem licences līgumiem, un kas tiek nodrošinātas ar attiecīgajiem dalībvalstu sniegtajiem frekvenču piešķirumiem, kuri paliek dalībvalstu atbildībā;
 - b) tiesības *IRIS*² valdības pakalpojumu sniegšanai piešķirt augstāku prioritāti nekā komercpakalpojumiem saskaņā ar noteikumiem, kas jānosaka 61. pantā minētajos līgumos un ņemot vērā valdību pilnvarotu lietotāju vajadzības.

71. pants

Garantija un atbildība

- 1. Ja vien nav norādīts citādi, pakalpojumiem, datiem un informācijai, ko sniedz komponenti un darbības saskaņā ar šo iedaļu, nav tiešas vai netiešas garantijas attiecībā uz to kvalitāti, precizitāti, pieejamību, uzticamību, ātrumu un piemērotību jebkuram nolūkam. Savienība, tai skaitā Komisija un Aģentūra (*EUSPA*), neuzņemas atbildību.
- 2. Attiecībā uz *SST* dalībvalstis, kas piedalās *SST* apakškomponentā, nav atbildīgas par: kaitējumu, ko rada *SST* pakalpojumu nesniegšana vai pārtraukšana, kavēšanās *SST* pakalpojumu sniegšanā; ar *SST* pakalpojumu starpniecību sniegtās informācijas neprecizitāti vai darbībām, kas veiktas, reaģējot uz *SST* pakalpojumu sniegšanu.

72. pants

Papildu noteikumi par iepirkumu

- 1. Aizsargājot Savienības autonomiju, līgumslēdzēja iestāde var pieprasīt, lai pretendents, izsludinot konkursu attiecīgajos apakšuzņēmuma līgumu līmeņos, slēdz apakšuzņēmuma līgumus ar uzņēmumiem, kas nepieder pie pretendenta grupas. Attiecībā uz līgumiem, kas pārsniedz 10 miljonus EUR, līgumslēdzēja iestāde tiecas nodrošināt, ka par vismaz 30 % no līguma vērtības konkursa kārtībā tiek slēgti dažāda līmeņa apakšuzņēmuma līgumi ar uzņēmumiem ārpus galvenā pretendenta grupas, jo īpaši nolūkā nodrošināt MVU pārrobežu dalību kosmosa ekosistēmā. Pretendents norāda iemeslus, kāpēc nav izpildīts pieprasījums par apakšuzņēmuma līgumu slēgšanu vai kāpēc tas novirzās no 30 % mērķrādītāja. Līgumslēdzēja iestāde līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras dokumentācijā var iekļaut īpašas prasības, lai nodrošinātu, ka galvenie līgumslēdzēji līguma izpildes laikā ievēro šajā regulā

noteiktos iepirkuma principus, jo īpaši attiecībā uz MVU un jaunpienācēju iesaisti, konkurenci, pastāvīgu salīdzinošo novērtēšanu ar labākajiem tirgus apstākļiem.

2. Iepirkumus, kas saistīti ar valdības pakalpojumiem, pakalpojumu nepārtrauktību vai 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta 3) punktā minēto mērķu sasniegšanu, jo īpaši attiecībā uz drošību, uzskata par atbilstošiem Finanšu regulas I pielikuma 11.1. punkta c) apakšpunktā paredzētajam steidzamības nosacījumam.

73. pants

Papildu noteikumi par dotācijām

1. Savienība var segt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām, neskarot līdzfinansējuma principu.
2. Atkāpjoties no Finanšu regulas 184. panta 6. punkta, kad tiek piemērotas vienotas likmes, atbildīgais kredītrīkotājs var atļaut vai noteikt saņēmēja netiešo izmaksu finansējumu, nepārsniedzot 25 % no darbības kopējām attiecināmajām tiešajām izmaksām.
3. Atkāpjoties no Finanšu regulas 207. panta, finansiālā atbalsta maksimālā summa, ko var maksāt trešai personai, nepārsniedz 200 000 EUR.
4. SST partnerību uzskata par iepriekš noteiktu SST dotācijas saņēmēju.

74. pants

Papildu noteikumi par netiešu pārvaldību

1. Noslēdz trīspusēju nolīgumu saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 131. pantu gan ar aģentūru, kas izveidota saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [topošā *EUSPA* dibināšanas regula], gan ar Eiropas Kosmosa aģentūru, saskaņā ar kuru [*EUSPA*] un Eiropas Kosmosa aģentūrai var uzticēt budžeta izpildes uzdevumus.
2. Ja Aģentūra vai EKA ir izveidojusi piedāvājumu izvērtēšanas padomi iepirkumam, ko veic saskaņā ar trīspusējo nolīgumu, Komisijas un attiecīgā gadījumā cita pilnvarotā subjekta eksperti var rezervēt tiesības piedalīties locekļu statusā piedāvājumu vērtēšanas padomes sanāksmēs, piekļūt visiem nodevumiem un piedalīties pārskatīšanas sanāksmēs. Šāda dalība neietekmē piedāvājumu izvērtēšanas padomes tehnisko neatkarību.
3. Atkāpjoties no Finanšu regulas 62. panta 1. punkta un ņemot vērā Komisijas novērtējumu par Savienības interešu aizsardzību, uzdevumus, kas netiešā pārvaldībā uzticēti Aģentūrai vai tās tiesību pārņēmējiem, Aģentūra var turpmāk uzticēt Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajām struktūrām, ievērojot Komisijai piemērojamos netiešās pārvaldības nosacījumus.
4. Visos gadījumos, kad pilnvarotie subjekti īsteno iepirkuma vai dotāciju darbības, izmantojot netiešu pārvaldību, komunikācijas darbībās, izplatīšanas darbībās un jebkurā infrastruktūrā, aprīkojumā, transportlīdzekļos, piegādēs vai galvenajos rezultātos, ko finansē no iepirkuma vai dotācijas, ir jāatzīst Savienības atbalsts un jāizvieto Eiropas karogs (emblēma) un finansējuma paziņojums (attiecīgā gadījumā tulkots vietējās valodās) saskaņā ar Komisijas standarta saziņas noteikumiem.

Pienākumi

1. Dalībvalstis veic visus pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu saskaņā ar šo iedaļu atbalstīto darbību netraucētu darbību, un tās var sniegt ieguldījumu ar savu tehnisko kompetenci, zinātību un palīdzību, jo īpaši drošuma, drošības un frekvenču piešķiršanas jomā. Šis ieguldījums citastarp ietver, bet neaprobežojas ar to, ka Savienībai dara pieejamus datus, informāciju, pakalpojumus un infrastruktūru, kas ir to rīcībā vai atrodas to teritorijā un kas ir nepieciešami darbību labai norisei. Dalībvalstis vietējā līmenī ir atbildīgas par to teritorijā esošo objektu drošības akreditāciju, kas ietilpst komponentu drošības akreditācijas zonā. Jo īpaši dalībvalstis, kas piedalās *SST* partnerībā, veic drošības akreditāciju, pamatojoties uz 77. pantā minētajām vispārējām drošības prasībām.
2. Komisijai ir vispārēja atbildība par šajā iedaļā minēto komponentu īstenošanu, arī drošības jomā, neskarot dalībvalstu prerogatīvas valsts drošības jautājumos, un tā uzrauga to īstenošanu.
3. Komisija:
 - a) pārvalda jebkurus komponentus vai apakškomponentus, kas nav uzticēti citam subjektam;
 - b) nosaka minēto komponentu prioritātes un ilgtermiņa attīstību saskaņā ar lietotāju prasībām un uzrauga to īstenošanu;
 - c) nosaka un koordinē komponentu starptautisko dimensiju, lai nodrošinātu saskaņotību ar Savienības ārējās darbības politiku un tās konsekvētu pieeju.
4. Ja tas nepieciešams, lai sīkāk definētu un precizētu pārvaldību, drošību un pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar šo nodaļu, Komisija pēc apspriešanās ar lietotājiem un citām ieinteresētajām personām ar īstenošanas aktiem var papildināt sniegto pakalpojumu katalogu un noteikt tehniskās un darbības prasības, kas vajadzīgas šajā nodaļā minēto komponentu un to sniegto pakalpojumu īstenošanai un attīstībai. Kad Komisija nosaka minētās tehniskās un operacionālās prasības, tā cenšas nesamazināt vispārējo drošības līmeni un izpilda atgriezeniskās saderības prasības. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 83. panta 2. punktu.
5. Vajadzības gadījumā Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem pasākumus, kas vajadzīgi, lai atklātā un pārredzamā procesā noteiktu uz zemes esošās infrastruktūras atrašanās vietu, nodrošinot pareizu finanšu pārvaldību un Savienības un tās dalībvalstu drošības un sabiedriskās kārtības aizsardzību. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 83. panta 2. punktu.
6. Aģentūrai ir paši savi uzdevumi, un Komisija tai var uzticēt citus uzdevumus saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [*EUSPA dibināšanas regula*].
7. Ar noteikumu, ka tiek aizsargātas Savienības intereses, EKA tiek uzticēti šādi uzdevumi:
 - a) attiecībā uz *PNT*: būtiska sistēmu attīstība un zemes segmenta daļu un satelītu projektēšana un izstrāde, tai skaitā testēšana un validēšana;
 - b) attiecībā uz *Copernicus*: i) kosmosa komponenta koordinācija un īstenošana un tā attīstība; ii) *Copernicus* kosmosa infrastruktūras projektēšana, izstrāde un izbūve, arī

minētās infrastruktūras un ar to saistītā iepirkuma operācijas, izņemot gadījumus, kad minētās operācijas veic citi subjekti; iii) attiecīgā gadījumā – piekļuves trešo personu datiem nodrošināšana;

- c) attiecībā uz *EOGS*: jaunu Zemes novērošanas kosmosa misiju un saistīto zemes segmentu daļu projektēšana un izstrāde;
 - d) attiecībā uz: i) *IRIS²*: uzraudzīt izstrādi, validēšanu un saistītās izvēršanas darbības, kas saistītas ar valdības pakalpojumu definēšanas, projektēšanas, izstrādes, validēšanas un izvēršanas posmiem, un izstrādi un attīstību, kas nepieciešama valdības pakalpojumu sniegšanai, nodrošinot koordināciju starp EKA uzticētajiem uzdevumiem un budžetu un iespējamo EKA ieguldījumu, izņemot 47. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētās ar apvienošanu un kopīgu izmantošanu saistītās darbības; ii) sniegt savu tehnisko zinātību, arī komponentu īstenošanas laikā.
4. Pamatojoties uz Komisijas veiktu novērtējumu, EKA var uzticēt citus uzdevumus, kas pamatojas uz šajā iedaļā minēto darbību vajadzībām, ar noteikumu, ka minētie uzdevumi nedublē darbības, ko veic cits pilnvarotais subjekts, un ka ar tiem cenšas uzlabot kosmosa sadaļas darbību īstenošanas efektivitāti.
 5. Ar noteikumu, ka tiek aizsargātas Savienības intereses, Komisija var arī pilnībā vai daļēji uzticēt uzdevumus īstenot saskaņā ar šo iedaļu atbalstītos komponentus attiecīgajiem subjektiem, piemēram, Eiropas Meteoroloģisko satelītu izmantošanas organizācijai, Eiropas Vides aģentūrai, Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūrai, Eiropas Jūras drošības aģentūrai, Eiropas Savienības Satelītcentram, Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centram un [Starptautiskajam okeāna centram *Mercator*].

76. pants

Kompetentās iestādes

1. Ja tas nepieciešams drošības ziņā sensitīviem komponentiem, piemēram, pozicionēšanai, navigācijai un laika sinhronizācijai, Zemes novērošanai un drošai savienotībai, katrs šā komponenta dalībnieks, kas iecelts, lai uzraudzītu piekļuvi pakalpojumiem, katram komponentam izraugās kompetento iestādi. Kompetentā iestāde nodrošina, ka:
 - a) attiecīgo pakalpojumu izmantošana atbilst 77. pantā minētajām vispārējām drošības prasībām;
 - b) ir noteiktas un tiek pārvaldītas tiesības piekļūt attiecīgajiem pakalpojumiem;
 - c) attiecīgo pakalpojumu izmantošanai nepieciešamo lietotāja aprīkojumu un ar to saistītos elektronisko sakaru savienojumus un informāciju izmanto un pārvalda saskaņā ar vispārējām drošības prasībām, kas minētas 77. pantā;
 - d) ir izveidots centrālais kontaktpunkts, kura uzdevums ir vajadzības gadījumā palīdzēt ziņošanā par drošības riskiem un apdraudējumiem, sevišķi par to, ka konstatēti potenciāli kaitīgi elektromagnētiskie traucējumi, kas ietekmē kosmosa politikas loga ietvaros izstrādātos pakalpojumus.
2. Atkāpjoties no 1. punkta, *PRS* kompetento iestāžu darbības, uzdevumi un darbība ir minēta Lēmuma Nr. 1104/2011/ES 5. pantā.

Pārvaldības un drošības principi

1. Šajā iedaļā minēto konkrēto darbību un komponentu pārvaldības principi ir šādi:
 - a) skaidrs uzdevumu un pienākumu sadalījums starp īstenošanā iesaistītajām struktūrām, pamatojoties uz to attiecīgajām kompetencēm un izvairoties no uzdevumu un pienākumu pārklāšanās vai dublēšanās un tādējādi nodrošinot skaidru pārskatatbildību;
 - b) pārvaldības struktūras atbilstība katra komponenta un pasākuma konkrētajām vajadzībām attiecīgā gadījumā;
 - c) stingra darbību un komponentu kontrole, arī visu subjektu stingra izmaksu, grafika un darbības rezultātu ievērošana to attiecīgo funkciju un uzdevumu ietvaros;
 - d) pārredzama un izmaksu ziņā efektīva pārvaldība;
 - e) pakalpojumu nepārtrauktība un nepieciešamās infrastruktūras nepārtrauktība, arī aizsardzība pret attiecīgajiem draudiem;
 - f) sistemātiska un strukturēta [komponentu] nodrošināto datu, informācijas un pakalpojumu lietotāju vajadzību, kā arī ar to saistīto zinātnes un tehnoloģiju attīstības vajadzību ievērošana;
 - g) pastāvīgi centieni kontrolēt un samazināt riskus.
2. Drošības vai īpašo darbību un komponentu principi saskaņā ar šo iedaļu ir šādi:
 - a) ņemt vērā dalībvalstu gūto pieredzi drošības jomā un smelties iedvesmu no to labākās prakses;
 - b) lai nodrošinātu to zemes infrastruktūru aizsardzību, kas ir kosmosa politikas loga neatņemama daļa un atrodas to teritorijā, dalībvalstis veic pasākumus, kas ir vismaz līdzvērtīgi tiem pasākumiem, kuri vajadzīgi Eiropas kritisko infrastruktūru aizsardzībai Padomes Direktīvas 2008/114/EK nozīmē;
 - c) izmantot Padomes un Komisijas drošības noteikumus, kuri *inter alia* paredz nodalīt operacionālās funkcijas un ar akreditāciju saistītās funkcijas;
 - d) uzskatīt Komisiju par visas 68. panta 1. punktā minēto pilnvaroto subjektu sagatavotās klasificētās informācijas autori;
 - e) nodrošināt, ka Drošības akreditācijas padome, kas izveidota ar Regulu (ES) [XXX] [EUSPA dibināšanas regula], veic savus uzdevumus, neskarot Komisijas vai minēto pilnvaroto subjektu pienākumus un neskarot dalībvalstu kompetenci attiecībā uz drošības akreditāciju;
 - f) drošības akreditācijas lēmumus, kā arī konstatētos atlikušos riskus Komisija informēšanas nolūkā paziņo Padomei. Komisija var pieņemt jebkādus atbilstīgus pasākumus saskaņā ar šo regulu;
 - g) izveidot struktūru dažādu komponentu valdības dienestu darbības koordinēšanai ar norīkotajām valsts kompetentajām iestādēm vai valsts struktūrām attiecībā uz attiecīgo komponentu.
3. Komisija nodrošina, ka katram jaunam komponentam tiek veikta un esošajiem komponentiem tiek uzturēta riska un draudu analīze. Pamatojoties uz šo analīzi, tā, izmantojot īstenošanas aktus, attiecībā uz katru komponentu nosaka vispārējās

drošības prasības. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.

4. Ja sistēmu darbība var apdraudēt Savienības vai tās dalībvalstu drošību, attiecīgā gadījumā piemēro Lēmumā (KĀDP) 2021/698 izklāstītās procedūras.

78. pants

Papildu noteikumi par klasificētas informācijas aizsardzību

1. Ar komponentiem, kas atbalstīti saskaņā ar šo iedaļu, saistītas klasificētas informācijas apmaiņas aizsardzība notiek saskaņā ar starptautisku nolīgumu starp Savienību un trešo valsti vai starptautisku organizāciju par klasificētas informācijas apmaiņu vai – attiecīgā gadījumā – ar vienošanos, ko noslēgusi kompetentā Savienības iestāde vai struktūra un trešās valsts vai starptautiskas organizācijas attiecīgās iestādes, par klasificētas informācijas apmaiņu un tajā paredzētajiem nosacījumiem.
2. Fiziskās personas, kuru dzīvesvieta ir trešās valstīs, un juridiskās personas, kuras ir iedibinātas trešās valstīs, var strādāt ar ESKI, kura attiecas uz kosmosa politikas logu, vienīgi tad, ja tām minētajās trešās valstīs piemēro drošības noteikumus, kuri nodrošina aizsardzību līmenī, kas ir vismaz līdzvērtīgs tam, kādu nodrošina Komisijas noteikumi par drošību, kuri izklāstīti Lēmumā (ES, Euratom) 2015/444, un Padomes drošības noteikumi, kuri izklāstīti Lēmuma 2013/488/ES pielikumos. Trešās valsts vai starptautiskas organizācijas piemēroto drošības noteikumu līdzvērtīgumu nosaka informācijas drošības nolīgumā, kurā – attiecīgā gadījumā – ir ietverti industriālās drošības jautājumi un kuru Savienība noslēdz ar attiecīgo trešo valsti vai starptautisko organizāciju, saskaņā ar LESD 218. pantā paredzēto procedūru un ņemot vērā Lēmuma 2013/488/ES 13. pantu.
3. Neskarot Lēmuma 2013/488/ES 13. pantu un noteikumus, ar ko reglamentē industriālās drošības jomu, kā noteikts Lēmumā (ES, Euratom) 2015/444, fiziskai personai vai juridiskai personai, trešai valstij vai starptautiskai organizācijai var piešķirt piekļuvi ESKI, ja tas – izskatot katru gadījumu atsevišķi – tiek uzskatīts par vajadzīgu atbilstīgi šādas informācijas būtībai un saturam, saņēmēja vajadzībai pēc informācijas un Savienības gūtās priekšrocības pakāpei.

4. IEDAĻA

ATBALSTS DROŠĪBAS INDUSTRIJAS POLITIKAI

79. pants

Īpaši noteikumi par atbalstu civilās drošības industrijas politikai

1. Saskaņā ar šo iedaļu atbalstītās darbības veicina 3. panta 1. punktā izklāstīto vispārīgo mērķu un 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Atbalstu darbībām saskaņā ar šo iedaļu finansē no 4. panta 2. punkta e) apakšpunktā noteiktā budžeta un visām papildu iemaksām, kas piešķirtas saskaņā ar 6. pantu.
3. Darbības īsteno saskaņā ar I nodaļā izklāstītajiem vispārīgajiem noteikumiem un visiem šajā iedaļā izklāstītajiem papildu noteikumiem.

Īpašas darbības civilās drošības industrijas politikas atbalstam

1. Atbalsts civilās drošības industrijas politikai jo īpaši attiecas uz šādām piemērošanas jomām:
 - a) kritiskās civilās infrastruktūras drošība un noturība, jo īpaši pret hibrīddraudiem;
 - b) tehnoloģijas, spējas un risinājumi, kas ir būtiski noziedzības, jo īpaši terorisma un vardarbīga ekstrēmisma, organizētās noziedzības un kibernetiskās noziedzības, novēršanai un reaģēšanai uz tiem;
 - c) tehnoloģijas, spējas un risinājumi preču un personu kontrolei uz robežām, robežu un loģistikas centru aizsardzībai, jūras drošībai un uzraudzībai un muitas drošībai;
 - d) civilā sagatavotība pret dabiskiem vai cilvēka radītiem, nejaušiem vai tīšiem drošības apdraudējumiem.
2. Atbalstu civilās drošības industrijas politikai īsteno, jo īpaši veicot šādas darbības:
 - a) pētniecība un inovācija, izvēršana, atbalsts MVU, prasmju attīstīšana un ražošanas darbības;
 - b) tehnoloģiju un risinājumu testēšana un validēšana;
 - c) tehnoloģiju un risinājumu izvēršana un ieviešana tirgū, jo īpaši, ja to veic drošības jomas praktiskie speciālisti;
 - d) atbalsta darbības attiecīgo Savienības tiesību aktu un rīcībpolitiku izstrādei, īstenošanai, uzraudzībai vai izpildes panākšanai.
3. Atbalstu, ko sniedz, veicot 1. un 2. punktā minētās darbības, var sniegt jebkādā veidā, arī izmantojot sadarbīgas pētniecības un inovācijas darbības, kas izklāstītas Regulā (ES) [XXX] [Pētniecības un inovācijas pamatprogramma] un noteiktas īpašā darba programmas daļā.
4. Darba programmas, kas pieņemtas saskaņā ar šīs regulas noteikumiem atbilstoši šai iedaļai, integrē īpašā daļā, un tās nodrošina saskaņotību ar konkurētspējas un sabiedrības pasākumiem, ko atbalsta saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”].

Īpašumtiesības uz rezultātiem

1. Ja Savienības atbalsts tiek sniegts iepirkuma veidā, rezultāti pieder Savienībai.
2. Ja Savienības atbalsts tiek sniegts dotācijas veidā, Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem vai aģentūrām pēc pieprasījuma ir tiesības bez autoratlīdzības piekļūt rezultātiem, lai izstrādātu, īstenotu un uzraudzītu esošo Savienības politiku vai programmas tās kompetences jomās, un tiesības piešķirt vai pieprasīt saņēmējiem piešķirt neekskluzīvas licences trešām personām rezultātu izmantošanai saskaņā ar taisnīgiem un saprātīgiem nosacījumiem bez tiesībām piešķirt apakšlicences, ja vien dotācijas nolīgumā nav noteikts citādi.
3. Uz jebkādu ar atbalstu radītu rezultātu īpašumtiesību nodošanu vai ekskluzīvu licenču piešķiršanu attiecībā uz rezultātiem, ko nodod vai piešķir neasociētās trešās valstīs iedibinātiem tiesību subjektiem vai neasociētu trešo valstu subjektiem, attiecas Komisijas vai attiecīgo dalībvalsts vai asociēto valstu iestāžu iepriekšējs paziņojums

un apstiprinājums, ko sniedz trijos gados pēc darbības galīgā maksājuma saskaņā ar nosacījumiem, kas garantē Savienības drošības interešu aizsardzību.

82. pants

Papildu noteikumi par dotācijām

1. Attiecībā uz pasākumiem, ar kuriem atbalsta koordinācijas un atbalsta darbības civilās drošības industrijas jomā, Savienība var segt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām, neskarot līdzfinansējuma principu.
2. Atkāpjoties no Finanšu regulas 184. panta 6. punkta, kad tiek piemērotas vienotas likmes, atbildīgais kredītrīkotājs var atļaut vai noteikt saņēmēja netiešo izmaksu finansējumu, nepārsniedzot 25 % no darbības kopējām attiecināmajām tiešajām izmaksām.

VIII nodaļa

Nobeiguma noteikumi

83. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja, kas ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē, un tā var sanākt šādos sastāvos:
 - a) EKF Vispārējā komiteja jautājumos, kas attiecas uz vispārīgajiem mērķiem, vai jautājumos, kas attiecas uz vairāk nekā vienu no 3. panta 2. punktā minētajiem konkrētajiem mērķiem;
 - b) Pārejas uz tīru enerģiju komiteja jautājumos, kas saistīti ar 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
 - c) Veselības, biotehnoloģiju, lauksaimniecības un bioekonomikas komiteja jautājumos, kas saistīti ar 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
 - d) Digitālā komiteja jautājumos, kas saistīti ar 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
 - e) Aizsardzības industrijas komiteja jautājumos, kas saistīti ar 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
 - f) Noturības komiteja jautājumos, kas saistīti ar 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
 - g) Kosmosa komiteja jautājumos, kas saistīti ar 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem. Saskaņā ar savu reglamentu Kosmosa komiteja var izveidot apakškomitejas un darba grupas, piemēram, "Lietotāju forumu", lai konsultētu par lietotāju prasību aspektiem, pakalpojumu attīstību un lietotāju piesaisti;
 - h) Drošības industrijas komiteja jautājumos, kas saistīti ar 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta 4) punktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu, un atzinumu lūdz visvairāk skartās komitejas sastāvam.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu, un atzinumu lūdz visvairāk skartās komitejas sastāvam.
4. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.
5. Ja komitejas atzinums jāsaņem rakstiskā procedūrā, minēto procedūru izbeidz, nepanākot rezultātu, ja atzinuma sniegšanas termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai to pieprasa vienkāršs komitejas locekļu vairākums.
6. Komitejas, kas minētas 1. punkta b)–h) apakšpunktā, var sanākt dažādos sastāvos vai apakškomitejās, kas atbilst politikas loģu konkrētajiem komponentiem.
7. Saskaņā ar Savienības noslēgtajiem starptautiskajiem nolīgumiem komitejas sanāksmēs sastāvos par novērotājiem var uzaicināt trešo valstu, starptautisku organizāciju vai citu Eiropas Savienības iestāžu, struktūru un aģentūru pārstāvjus, ievērojot nosacījumus, kas paredzēti komitejas reglamentā, un ņemot vērā Savienības drošības un sabiedriskās kārtības intereses. Trešo valstu vai starptautisku organizāciju pārstāvji nepiedalās apspriedēs par jautājumiem, kas saistīti ar attiecināmību, tai skaitā apspriedēs, kas saistītas ar šīs regulas 9. un 10. pantu.
8. EAA uzaicina novērotājas statusā, lai tā aizsardzības industrijas komitejai sniegtu savu viedokli un speciālās zināšanas. Arī EĀDD uzaicina palīdzēt aizsardzības industrijas komitejas darbā.

84. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Šajā regulā minētās pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai ir piešķirtas uz laiku no šīs regulas spēkā stāšanās dienas līdz 2035. gada 31. decembrim.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt šajā regulā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar šo regulu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

85. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2021/696

1. Regulas (ES) 2021/696 I, II sadaļu, III sadaļas 26., 27., 28., 30., 31., 32., 33., 43. pantu, VI, VII, VIII un X sadaļu atceļ no 2028. gada 1. janvāra.

86. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2023/588

2. Regulas (ES) 2023/588 I, II, III nodaļu, IV nodaļas 24., 25., 26., 28. un 29. pantu, VII, VIII, IX un X sadaļu atceļ no 2028. gada 1. janvāra.

87. pants

Grozījumi Regulā [EAIP]

3. Regulas (ES) [EAIP] I un II nodaļu, izņemot noteikumus, kas saistīti ar Ukrainas atbalsta instrumentu [jāapstiprina pēc EAIP pieņemšanas], un V nodaļu atceļ [no 2028. gada 1. janvāra].

88. pants

Atcelšana

4. No 2028. gada 1. janvāra atceļ šādas regulas:
 - (a) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/522 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido Savienības rīcības programmu veselības jomā (programma “ES – veselībai”) 2021.–2027. gadam un atceļ Regulu (ES) Nr. 282/2014;
 - (b) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/694 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido programmu “Digitālā Eiropa” un atceļ Lēmumu (ES) 2015/2240;
 - (c) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/697 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu un atceļ Regulu (ES) 2018/1092;
 - (d) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/783 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido vides un klimata pasākumu programmu (*LIFE*) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1293/2013.

89. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar tādu darbību turpināšanu vai grozīšanu, kas uzsāktas, ievērojot 85. pantā minētos pamataktus, kurus turpina piemērot minētajām darbībām līdz to noslēgšanai.
2. Šī regula neskar īstenošanas aktus, kas pieņemti saskaņā ar Kosmosa programmas Regulu (ES) 2021/696 un *IRIS*² Regulu (ES) 2023/588. Šie akti attiecīgā gadījumā

paliek spēkā līdz to grozīšanai, pamatojoties uz šo regulu, un izņemot lēmumus, kas pieņemti, ievērojot Regulas (ES) 2023/588 36. panta 4. punktu.

3. Ar 4. panta 1. punktā minēto finansējumu var segt arī tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pāreju starp EKF un pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar pirmajā daļā minētajiem pamataktiem.

90. pants

Stāšanās spēkā

1. Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
2. To piemēro no 2028. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA FINANŠU UN DIGITĀLAIS PĀRSKATS

1.	PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS	3
1.1.	Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums	3
1.2.	Attiecīgā politikas joma	3
1.3.	Mērķi	3
1.3.1.	Vispārīgie mērķi	3
1.3.2.	Konkrētie mērķi	3
1.3.3.	Paredzami rezultāti un ietekme	3
1.3.4.	Snieguma rādītāji	4
1.4.	Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:	5
1.5.	Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums	5
1.5.1.	Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, arī sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks	5
1.5.2.	ES iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piem., koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta izpratnē “ES iesaistīšanās pievienotā vērtība” ir vērtība, kas veidojas ES iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.	5
1.5.3.	Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas	6
1.5.4.	Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem	7
1.5.5.	Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, arī pārdales iespējas, novērtējums	7
1.6.	Priekšlikuma/iniciatīvas un finansiālās ietekmes ilgums	8
1.7.	Plānotās budžeta izpildes metodes	8
2.	PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI	10
2.1.	Pārraudzības un ziņošanas noteikumi	10
2.2.	Pārvaldības un kontroles sistēma	10
2.2.1.	Ierosināto budžeta izpildes metožu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums	10
2.2.2.	Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu	11
2.2.3.	Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)	11
2.3.	Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi	12
3.	PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME	13
3.1.	Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas	13
3.2.	Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām	14

3.2.1.	Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām.....	14
3.2.1.1.	Apropriācijas no apstiprinātā budžeta.....	14
3.2.1.2.	Apropriācijas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem	17
3.2.2.	Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām.....	21
3.2.3.	Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām	23
3.2.3.1.	Apropriācijas no apstiprinātā budžeta.....	23
3.2.3.2.	Apropriācijas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem	23
3.2.3.3.	Kopējās apropriācijas	23
3.2.4.	Aplēstās cilvēkresursu vajadzības.....	24
3.2.4.1.	Finansētas no apstiprinātā budžeta.....	24
3.2.4.2.	Finansētas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem	24
3.2.4.3.	Kopējās cilvēkresursu vajadzības	25
3.2.5.	Pārskats par aplēsto ietekmi uz investīcijām, kas saistītas ar digitālajām tehnoloģijām.....	26
3.2.6.	Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu	27
3.2.7.	Trešo personu iemaksas	27
3.3.	Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem	28
4.	DIGITĀLĀ DIMENSIJA.....	28
4.1.	Digitālās vajadzības	28
4.2.	Dati.....	28
4.3.	Digitālie risinājumi.....	29
4.4.	Sadarbspējas novērtējums	29
4.5.	Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi	29

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums
EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,
ar ko izveido Eiropas Konkurētspējas fondu (EKF), tai skaitā īpašo programmu
pētniecībai un inovācijai aizsardzības jomā, kā minēts LESD 182. panta 3. punktā

1.2. Attiecīgā politikas joma

Eiropas konkurētspēja
Pāreja uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācija
Veselība, biotehnoloģijas un bioekonomika
Digitālā līderība
Noturība un drošība, aizsardzības industrija un kosmos

1.3. Mērķi

1.3.1. *Vispārīgie mērķi*

Vispārīgais mērķis Nr. 1 – izveidot investīciju spēju, lai atbalstītu Eiropas konkurētspēju stratēģiskās tehnoloģijās un nozarēs, tai skaitā inovācijā, dekarbonizācijā un noturībā, nodrošinot raitāku investīciju ciklu no fundamentāliem pētījumiem, lietišķajiem pētījumiem līdz izvēršanai un ražošanai.

Vispārīgais mērķis Nr. 2 – ES budžeta finansēšanas instrumentu izmantošana, lai piesaistītu privātās, institucionālās un valsts investīcijas stratēģisko tehnoloģiju un nozaru atbalstam, tai skaitā pētniecībai un inovācijai, Eiropas Savienībā.

1.3.2. *Konkrētie mērķi*

Konkrētais mērķis Nr. 1 – veicināt publiskās un privātās investīcijas visā investīciju ciklā, jo īpaši pētniecībā un inovācijā, un optimālāk izmantot ES budžeta riska mazināšanas potenciālu, lai maksimāli kāpinātu tā ES pievienoto vērtību.

Konkrētais mērķis Nr. 2 – atvieglot piekļuvi finansējumam no ES programmām, izmantojot uz lietotājiem vērstas, ātrākas, vienkāršotas un saskaņotas procedūras, un uzlabot saskaņotību starp ES instrumentiem un ar dalībvalstu investīcijām.

Konkrētais mērķis Nr. 3 – paātrināt un koncentrēt investīcijas ES stratēģiskajās nozarēs un tehnoloģijās, tai skaitā pamatā esošajās vērtības ķēdēs, kritiskajās infrastruktūrās, spējās un prasmēs, kā arī dekarbonizācijas, veselības, biotehnoloģiju, lauksaimniecības un bioekonomikas, kā arī digitālajā, drošības un noturības, aizsardzības industrijas un kosmosa jomā.

1.3.3. *Paredzamie rezultāti un ietekme*

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Ekonomiskā ietekme

- **Makroekonomiskā atdeve:** paredzams, ka tas veicinās IKP pieaugumu, pateicoties paātrinātiem investīciju izdevumiem un procesa vienkāršošanai.

- **Efektivitāte un produktivitāte:** paredzams, ka tas samazinās administratīvās izmaksas un integrēs piekļuves punktus, racionalizējot procesus strauji augošām nozarēm un jaunuzņēmumiem.
- **Vienkāršota finansējuma vide:** zemākas izmaksas, meklēšanas laika, priekšlikumu sagatavošanas laika, informēšanas laika un laika līdz dotāciju piešķiršanai samazināšana atvieglo piekļuvi finansējumam, iespējams, paaugstinot panākumu rādītājus.
- **Atbalsts MVU:** konsolidācija vienā fondā, visticamāk, būtu izdevīga MVU, jo tiem parasti trūkst resursu, lai orientētos sarežģītās un sadrumstalotās sistēmās. Turklāt stratēģiska koncentrēšanās uz revolucionāru inovāciju varētu piedāvāt MVU jaunas iespējas augstas izaugsmes jomās.
- **Tirgus konkurētspēja:** fonda mērķis ir palielināt Eiropas uzņēmumu, tai skaitā MVU un jaunuzņēmumu, konkurētspēju, padarot finansējumu pieejamāku un stratēģiski saskaņotāku. Šī iniciatīva atbalsta Eiropas stratēģisko autonomiju, samazinot atkarību no ārvalstu piegādes ķēdēm un no ārējiem dalībniekiem, tādējādi uzlabojot ES uzņēmumu stāvokli tirgū gan iekšzemes, gan pasaules mērogā. Turklāt tās mērķis ir labāk sasaistīt pētniecību ar tirgus attīstību un saskaņot pētniecības prioritātes ar rūpniecības vajadzībām, vienlaikus saglabājot augšupēju pieeju fundamentālajiem pētījumiem.
- **Pētniecība un inovācija:** saskaņā ar Līgumā noteiktajiem pienākumiem un inovācijas finansējuma paredzamība paliktu tāda pati kā pašlaik. Tajā pašā laikā konsolidācija vienā fondā, kas aptver visu investīciju ciklu, var veicināt pētniecības rezultātu pārņemšanu tirgū un lietišķo pētniecību labāk formulēt ar rūpniecības prioritātēm.

Sociālā ietekme

- **Nodarbinātība un prasmes:** paredzams, ka lielāks investīciju apjoms veicinās nodarbinātību. Fonds integrēs prasmju, izglītības un apmācības iniciatīvas vienotā satvarā, saskaņojot to ar rūpniecības vajadzībām tādās stratēģiskās nozarēs kā tīrās tehnoloģijas un mākslīgais intelekts. Šī pieeja veicinās mērķtiecīgas investīcijas pārkvalifikācijā un prasmju pilnveidē, uzlabojot sinerģiju starp izglītību, pētniecību un uzņēmējdarbību un ļaujot ātri pielāgoties jaunajām tendencēm.
- **Reģionālā attīstība:** stratēģiskie reģioni varētu piedzīvot ievērojamu izaugsmi, piesaistot ieguldījumus un uzņēmējdarbību.
- **Uzlabojumi veselības jomā:** racionalizētu mehānismu mērķis būtu samazināt administratīvo slogu un paātrināt reaģēšanu krīzes situācijās.

Ietekme uz vidi

- **Dekarbonizācijas prioritāte:** koncentrēšanās uz dekarbonizāciju un tīrām tehnoloģijām atbilst ES klimatneitralitātes mērķim 2050. gadam, potenciāli palielinot pozitīvo ietekmi uz klimatu.
- **Investīciju nenoteiktība:** liela nenoteiktība attiecībā uz investīcijām tīro tehnoloģiju jomā liek rūpīgi līdzsvarot paredzamību un elastību, lai sasniegtu pozitīvus rezultātus vides jomā.

1.3.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

Šī iniciatīva tiks uzraudzīta, izmantojot snieguma satvaru, kas noteikts DFS 2028.–2034. gadam un uz ko attiecas atsevišķs priekšlikums. Šajā priekšlikumā ir paredzēti noteikumi par budžeta snieguma satvaru, tai skaitā noteikumi par programmu izvērtēšanu.

1.4. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

- jaunu darbību
- jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību⁴⁴
- esošas darbības pagarināšanu
- vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. *Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, arī sīki izstrādāts iniciatīvas izvērtēšanas grafiks*

ES piedzīvo konkurētspējas plaisu salīdzinājumā ar citiem pasaules mēroga dalībniekiem. ASV un Ķīna ne tikai ieņem vadošas pozīcijas kritiski svarīgās nozarēs un galvenajās inovāciju klāstos, bet to ekonomikas arī piesaista ievērojami lielāku finansiālo atbalstu pētniecībai un inovācijai, izvērtēšanai un paplašināšanai. Šā iemesla dēļ reakcija uz konkurētspējas atgūšanu ir jākoordinē ES līmenī, lai tā būtu patiesi efektīva, uzsverot steidzamo nepieciešamību izveidot īpašu fondu, lai novērstu šo nelīdzsvarotību un nodrošinātu ES ekonomikas noturību un izaugsmi ilgtermiņā.

1.5.2. *ES iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piem., koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta izpratnē "ES iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas ES iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

ES līmeņa rīcības pamatojums (ex ante)

Resursu apvienošana ES līmenī var maksimāli palielināt investīciju ietekmi un pievienoto vērtību uz vietas un radīt apjomradītus ietaupījumus investīciju iniciatīvās, padarot tās rentablākas nekā tad, ja katra dalībvalsts rīkotos neatkarīgi.

Privātā sektora nepietiekamas investīcijas Eiropas Savienībā joprojām ir problēma, kas skar plašu investīciju veidu klāstu, tai skaitā infrastruktūru, inovāciju, zaļo un digitālo pārkārtošanos un industriālās spējas. Šo nepietiekamo investīciju situāciju saasina sadrumstalotie kapitāla tirgi, kas kavē uzkrājumu efektīvu sadali produktīvām investīciju iespējām pāri robežām. Finanšu tirgu sadrumstalotība ierobežo pārrobežu kapitāla plūsmas, samazina mērogu un palielina risku investoriem, jo īpaši ietekmējot MVU un stratēģiskās nozares.

Kā norādīts M. Dragi ziņojumā, ES pašlaik atpalielē dažādās jomās, arī tehnoloģiju attīstības, pētniecības un inovācijas snieguma, tirgus dinamikas un industriālās jaudas jomā. Ir nepieciešama ES līmeņa rīcība, lai atbalstītu projektu veidu un mērogu, kas citādi nebūtu iespējams, ja dalībvalstis rīkotos vienas pašas.

ES atbalsts rada kritisko masu lieliem projektiem un partnerībām, lai radītu lielāku ietekmi un apmierinātu visas Eiropas sabiedrības vajadzības, vienlaikus piesaistot vairāk privāto un publisko investīciju. Visbeidzot, sadarbība – zināšanu pārneses un

⁴⁴ Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

riska dalīšanas iespēju veicināšana – ir svarīgs konkurētspējas veicināšanas elements. ES mēroga risinājums veicinātu apjomradītus ietaupījumus un sadarbību starp ieinteresētajām personām, un tas ir būtiski, lai uzlabotu zināšanu valorizāciju un organizatoriskās un tehniskās spējas.

ES finansējums veicina plašu sadarbību starp ieinteresētajām personām un pāri robežām, samazinot resursu un centienu sadrumstalotību un atvieglojot zināšanu nodošanu starp ieinteresētajām personām un nozarēm no fundamentālajiem pētījumiem uz uzņēmumiem. ES finansējums likvidē valstu šķēršļus un veido tīklus, kas rada kritisko masu, lai risinātu tādas problēmas kā klimatneitralitāte, bioloģiskās daudzveidības zudums, piesārņojums, digitālā pārveide, drošība vai gatavība, ko atsevišķas dalībvalstis nevar atrisināt vienas pašas.

ES finansējums novērš tirgus nepilnības un neoptimālus investīciju nosacījumus, piemēram, investīcijām zaļajās prēmijās un lielos infrastruktūras projektos, kuros sociālā atdeve ir lielāka par privāto atdevi. Mazinot investīciju riskus un stimulējot ieinteresēto personu iesaisti, ES finansējums atbalsta ekonomiski izdevīgus projektus, kas citādi varētu nebūt sekmīgi. Tas uzlabo ekonomikas noturību, piesaista privātos līdzekļus, piesaista kapitālu un palielina produktivitāti visā ES, veicinot IKP pieaugumu un veicinot stabilitāti ilgtermiņā.

Koordinēts finansējums nodrošina, ka ar resursiem tiek risinātas kopīgas problēmas, un palīdz veicināt partnerības ar privāto sektoru, saskaņojot politiskās un rūpnieciskās prioritātes. Šī kolektīvā pieeja atbalsta radikālas inovācijas un stratēģiskos mērķus, pārvarot koordinācijas ierobežojumus starp dalībvalstīm.

Gaidāmā radītā ES pievienotā vērtība (*ex post*)

EKF piedāvās visaptverošu politikas pasākumu kopumu, lai novērstu pašreizējos trūkumus ES finansējuma jomā saistībā ar konkurētspēju. Ar to tiktu izveidota vienota investīciju spēja, lai atbalstītu stratēģiskās nozares un tehnoloģijas, veicinot netraucētu investīciju pāreju no pētniecības līdz izvēršanai ES līmenī un stiprinot ES investīciju spēju un sviras instrumentu. EKF vienkāršotu un saskaņotu piemērošanas noteikumus un prasības, ieviešot vienotu noteikumu kopumu pieteikumu iesniedzējiem. Tas mazinātu sarežģītību, novērstu pārklāšanos un ļautu ES pilnībā izmantot tās potenciālu mobilizēt privāto kapitālu un palielināt budžeta elastību. Jaunais fonds arī stiprinātu saikni starp pētniecību, inovāciju ražošanu un ieviešanu, nodrošinot dinamisku ekonomikas struktūru ES ar mērķi veicināt Eiropas noturību un līderību globālās inovācijas laikmetā.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Vairāku finanšu instrumentu konsolidācija vienotajā *InvestEU* satvarā 2020. gadā sniedza vērtīgu pieredzi, kas tiks izmantota jaunā fonda izstrādē. Pieredze liecina, ka sadrumstalotība un noteikumu un procedūru daudzveidība saskaņā ar iepriekšējām DFS radīja neefektivitāti un pārklāšanos gan politikas mērķu, gan finanšu operāciju ziņā. Pāreja uz vienu programmu ar spēcīgu identitāti, vienu kredītrīkotāju un vienotu saskaņotu attiecināmības, uzraudzības un ziņošanas prasību kopumu palīdzēja racionalizēt pārvaldību un īstenošanu. Šī pieredze liecina par ieguvumiem, ko sniedz saskaņota un vienkāršota sistēma, kura virzīs jaunā fonda attīstību, lai nodrošinātu lielāku efektivitāti, pārredzamību un ietekmi visā finansēšanas ķēdē.

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

EKF mērķis ir vienkāršot un uzlabot ES finansējumu, apvienojot 12 esošās programmas vienā fondā, vienlaikus nodrošinot ciešu saikni ar pētniecības un inovācijas pamatprogrammu un saskaņotību ar Inovāciju fondu. Pateicoties šai konsolidācijai, būs ierobežots skaits ES programmu, ar kurām tiks nodrošināta sinerģija. Konkurētspējas koordinācijas instruments nodrošinās sinerģiju ar valsts un reģionālā līmenī iepriekš piešķirtu finansējumu. Ir gaidāma sinerģija ar fondu "Globālā Eiropa" attiecībā uz aspektiem, kas saistīti ar ES nozaru un uzņēmumu konkurētspēju trešās valstīs (t. i., pievienošanās sarunvalstīs, jaunietekmes tirgos un jaunattīstības valstīs).

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, arī pārdales iespējas, novērtējums

Budžeta īstenošanā EKF būtu jānodrošina pilna Savienības finansējuma rīkkopa un jānodrošina sinerģija starp tā atbalstītajiem politikas virzieniem, jo īpaši paredzot vienkāršotas kopīgas piešķiršanas procedūras, lai sasniegtu vairāk nekā vienas politikas mērķus. Finansējums būtu jākoncentrē uz politikas mērķu sasniegšanu. Tādēļ būtisks vienkāršošanas pasākums varētu būt centieni likvidēt apgrūtinošu finanšu pārskatu sniegšanu, pēc iespējas plašāk izmantojot finansējumu, kas nav saistīts ar izmaksām.

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas un finansiālās ietekmes ilgums

ierobežots ilgums

- spēkā no 2028. gada 1. janvāra līdz 2034. gada 31. decembrim
- finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām – no 2028. līdz 2034. gadam, uz maksājumu apropriācijām – no 2028. līdz 2040. gadam.

beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes

Komisijas īstenota tieša pārvaldība:

- ko veic tās struktūrvienības, arī personāls Savienības delegācijās
- ko veic izpildaģentūras

Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām
- starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt)
- Eiropas Investīciju bankai un Eiropas Investīciju fondam
- Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām
- publisko tiesību subjektiem
- privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, ciktāl tiem ir pienācīgas finanšu garantijas
- dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un ir pienācīgas finanšu garantijas
- struktūrām vai personām, kurām saskaņā ar LES V sadaļu uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamatakta
- struktūrām, kas ir iedibinātas kādā dalībvalstī un ko reglamentē kādas dalībvalsts privāttiesības vai Savienības tiesību akti, un kas ir tādas, kurām saskaņā ar nozaru noteikumiem var uzticēt Savienības līdzekļu vai budžeta garantiju īstenošanu, ciktāl šādas struktūras ir publisko tiesību subjektu vai tādu privāttiesību subjektu kontrolē, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, un ciktāl tām ir kontrolējošo subjektu sniegtas pienācīgas finanšu garantijas solidāras atbildības veidā vai līdzvērtīgas finanšu garantijas, kurām attiecībā uz katru pasākumu var tikt noteikts maksimums, kas atbilst Savienības atbalsta maksimālajai summai

Piezīmes

EKF būtu jāīsteno tiešā un netiešā pārvaldībā. Izraudzītajam īstenošanas veidam būtu jāatspoguļo apzinātās vajadzības pēc ievirzes, elastības un efektivitātes, kas vajadzīgas EKF mērķu sasniegšanai.

Visos gadījumos EKF finansējums būtu jānodrošina tā mērķu sasniegšanai vispiemērotākajā veidā, vienlaikus līdz absolūti nepieciešamajam minimumam samazinot administratīvo slogu saņēmējiem.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

EKF ietekme kopumā tiks novērtēta tā izvērtējumā. Komisija publicēs īstenošanas ziņojumu ne vēlāk kā četrus gadus pēc programmas īstenošanas sākuma, lai novērtētu progresu tās mērķu sasniegšanā. Ne vēlāk kā trīs gadus pēc programmas plānošanas perioda beigām Komisija veiks retrospektīvu izvērtēšanu, lai novērtētu programmas efektivitāti, lietderību, atbilstību, saskaņotību un Savienības pievienoto vērtību.

EKF pilnvarotie subjekti regulāri ziņo Komisijai saskaņā ar šo regulu, snieguma satvaru un Finanšu regulu.

Komisija uzraudzīs EKF īstenošanas rezultātus gan tiešā, gan netiešā pārvaldībā. Attiecībā uz tiešo pārvaldību Komisija piemēros Finanšu regulas 3. nodaļā izklāstītos noteikumus un procedūras. Attiecībā uz netiešu pārvaldību pilnvarotie subjekti piemēro paši savus noteikumus un procedūras, kuras saskaņā ar Finanšu regulas 157. pantu ir novērtētas kā atbilstošas tajā noteiktajām prasībām.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosināto budžeta izpildes metožu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Lai atbalstītu konkurētspēju, ir vajadzīgas gan tiešas, gan netiešas pārvaldības darbības. Fonda visaptverošā struktūra ļaus tam atbalstīt Eiropas projektus visā investīciju ciklā – no pētniecības un izstrādes līdz demonstrējumiem un tehnoloģiju, pakalpojumu un risinājumu ieviešanai tirgū. Tas varēs elastīgi mobilizēt visu Finanšu regulā paredzēto finanšu rīkkopu, tai skaitā dotācijas, finanšu instrumentus un iepirkumu.

Fonds arī nodrošina vienkāršotus noteikumus, paātrinot laiku dotāciju piešķiršanai un samazinot administratīvo slogu.

EKF tiks īstenots tiešā pārvaldībā, izmantojot dotācijas Eiropas projektiem un tieši vai netieši izmantojot EKF *InvestEU* instrumentu. EKF konsultācijas projektos un transversālās MVU atbalsta darbības tiks īstenotas, izmantojot netiešu vai tiešu pārvaldību atkarībā no palīdzības veida.

EKF *InvestEU* instruments tiks galvenokārt īstenots netiešā pārvaldībā ar pilnvaroto subjektu starpniecību, kuri parasti arī sniedz ieguldījumu galasaņēmējiem paredzētajā atbalstā. Atkarībā no politikas mērķu sasniegšanas vajadzībām tiks apsvērti arī tiešās pārvaldības režīmi.

Komisija noslēdz garantijas nolīgumus un/vai iemaksu nolīgumus ar pilnvarotajām struktūrām. Ja garantijas nolīgums jau ir parakstīts ar īstenošanas partneri saskaņā ar *InvestEU* regulu, Komisija var nolemt grozīt šādu nolīgumu, lai iekļautu ES papildu ieguldījumu no EKF.

Pilnvarotie subjekti būs EIB grupa, starptautiskas finanšu iestādes, valsts attīstību veicinošas bankas un iestādes un citi finanšu starpnieki, kas ir Savienības struktūras, kuras regulē banku sektors un/vai kuras atrodas tā uzraudzībā. Savienības finansēto atbalstu sniegs pilnvarotie subjekti saskaņā ar to noteikumiem un procedūrām.

Pilnvarotie subjekti iesniedz Komisijai gada revidētos finanšu pārskatus, pārvaldības deklarācijas un revīziju un kontroļu kopsavilkumus saskaņā ar Finanšu regulas 158. pantu.

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

Galvenie EKF riski ir šādi:

reputācijas risks Komisijai krāpšanas, noziedzīgu vai nelikumīgu darbību gadījumā;

ES līdzekļu neefektīvas izmantošanas risks tādu Eiropas projektu gadījumā, kuriem nav ES pievienotās vērtības vai kuriem ir ļoti ierobežota ES pievienotā vērtība;

finanšu risks, ja summas, kuras Komisija nepamatoti samaksājusi saņēmējiem, pilnvarotajiem subjektiem vai Komisijai pienākošās summas, būs jāatgūst ES budžetā.

Iekšējās kontroles sistēma šo risku novēršanai ir balstīta uz Komisijas iekšējās kontroles principu īstenošanu un konkrētāk – uz:

pilnvaroto subjektu *ex ante* pīlāru novērtējumiem; turklāt, tā kā pilnvarotie subjekti parasti uzņemas daļu no riska, Savienības un pilnvarotā subjekta intereses tiek attiecīgi saskaņotas, tādējādi mazinot risku budžetam;

finansēšanas un investīciju darbības saistībā ar EKF *InvestEU* instrumentu tiek veiktas saskaņā ar pilnvaroto subjektu reglamentu un pareizas banku darbības praksi. Atlasītie pilnvarotie subjekti un Komisija noslēdz garantijas vai iemaksu nolīgumu, kurā sīki izklāstīti noteikumi un procedūras saistībā ar īstenošanu;

procedūras ar ES līdzekļiem atbalstītu projektu atlasei, ko tieši veic Komisija vai netieši – pilnvarotie subjekti;

tiks izveidota īpaša pārvaldības struktūra, lai piešķirtu tiesības izmantot ES garantiju (t. i., Investīciju komiteja).

pilnvaroto subjektu veiktā ziņošana un uzraudzība, tai skaitā revidēti finanšu pārskati, pārvaldības deklarācijas un revīziju un kontroļu kopsavilkumi;

ārējo revidentu, Iekšējās revīzijas dienesta vai Eiropas Revīzijas palātas *ex post* revīzijas un Komisijas veiktās kontroles, arī izmantojot ziņošānu un uzraudzību, un

EKF izvērtējumi, tai skaitā vidusposma īstenošanas ziņojums un *ex post* novērtējums.

2.2.3. *Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

Atbildīgais kredītrīkotājs nodrošinās izmaksu ziņā efektīvu iekšējās kontroles sistēmu ar mērķi saglabāt paredzamo kļūdu riska līmeni (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī) zem 2 % būtiskuma sliekšņa.

Komisijas ieviestās *ex post* revīzijas un kontroles, kā arī – attiecībā uz netiešo pārvaldību – ziņojumi, revīziju un kontroļu kopsavilkumi un pilnvaroto subjektu iesniegtās pārvaldības deklarācijas nodrošinās taisnīgu un ticamu kļūdu riska atspoguļojumu un efektīvi un lietderīgi ļaus pārbaudīt norādes par krāpšanu.

Turklāt dotāciju gadījumā priekšlikumu *ex ante* pārbaudēm pirms dotāciju nolīgumu parakstīšanas un attiecināmības noteikumu precizēšanai arī būtu jāpalīdz mazināt riskus un uzlabot kontroles izmaksu lietderību.

Attiecībā uz finansēšanas un investīciju darbībām un konsultatīvajiem uzdevumiem Komisijas un pilnvaroto subjektu veiktajām *ex ante* pārbaudēm kopā ar attiecināmības noteikumu precizēšanu būtu jāveicina arī risku mazināšana un kontroļu izmaksu lietderība.

Izmaksas saistībā ar veiktajām kontrolēm radīsies ES budžetam saistībā ar Komisijas iekšējo kontroli. Turklāt izmaksas var rasties arī no pārvaldības maksām, kas pilnvarotajiem subjektiem jāmaksā saistībā ar to iekšējo kontroli.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Attiecībā uz tiešo un netiešo pārvaldību Komisija veic piemērotus pasākumus, lai nodrošinātu, ka Eiropas Savienības finanšu intereses tiek aizsargātas ar krāpšanas, korupcijas un jebkādu citu nelikumīgu darbību novēršanas pasākumiem, efektīvām pārbaudēm un, ja ir atklāti pārkāpumi, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas un attiecīgā gadījumā piemērojot iedarbīgus, samērīgus un atturošus sodus.

Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir tiesības, pārbaudot dokumentus un veicot pārbaudes uz vietas, revidēt visus dotāciju saņēmējus, pilnvarotos subjektus, finanšu starpniekus un galasaņēmējus, kas ir saņēmuši Savienības atbalstu.

OLAF ir atļauts veikt to uzņēmēju pārbaudes uz vietas un inspekcijas, uz kuriem tieši vai netieši attiecas šāds finansiālais atbalsts.

Šajā sakarā Komisija īsteno vairākus pasākumus, piemēram, šādus:

- lēmumi, nolīgumi un līgumi attiecībā uz EKF īstenošanu Komisijai, tai skaitā *OLAF*, kā arī Revīzijas palātai nepārprotami sniegs tiesības veikt revīzijas, pārbaudes uz vietas un inspekcijas;
- tiks pārbaudīta pieteikumu iesniedzēju, pretendentu, kā arī finanšu starpnieku un galasaņēmēju atbilstība publicētajiem izslēgšanas kritērijiem un agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēmai (*EDES*), un
- tiks uzraudzīti noteikumi, kas reglamentē izmaksu un finansiālā atbalsta attiecināmību.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./n edif.	no EBT A valstīm	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
2	04.01.01 – Atbalsta izdevumi Eiropas Konkurētspējas fondam	Nedif.	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ
2	04.02.01 – Pāreja uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācija	Dif.	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ
2	04.02.02 – Veselība, biotehnoloģijas, lauksaimniecība un bioekonomika	Dif.	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ
2	04.02.03 – Digitālā līderība	Dif.	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ
2	04.02.04 – Noturība un drošība, aizsardzības industrija un kosmos	Dif.	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ
2	04.02.05 – Konsultācijas projektos un transversālas darbības	Dif.	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ
2	04.02.06 – Ieguldījums EKF <i>InvestEU</i> instrumentā	Dif.	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas

Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

3.2.1.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta

Miljardos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Nr.	2
--	-----	---

ĢD			Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ DFS 2028–2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Darbības apropriācijas										
04.02.01 – Pāreja uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācija	Saistības	(1a)	2,954	3,516	3,586	3,919	3,997	4,077	4,159	26,210
	Maksājumi	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
04.02.02 – Veselība, biotehnoloģijas, lauksaimniecība un bioekonomika	Saistības	(1b)	2,318	2,702	2,764	3,049	3,117	3,186	3,256	20,393
	Maksājumi	(2b)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
04.02.03 – Digitālā līderība	Saistības	(1a)	5,833	6,857	7,004	7,701	7,865	8,032	8,202	51,493
	Maksājumi	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
04.02.04 – Noturība un drošība, aizsardzības industrija un kosmos	Saistības	(1a)	14,162	16,713	17,063	18,723	19,114	19,513	19,920	125,204
	Maksājumi	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
04.02.05 – Konsultācijas projektos un transversālas darbības	Saistības	(1a)	143	143	142	143	143	143	143	1,000
	Maksājumi	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
04.02.06 – Ieguldījums EKF <i>InvestEU</i> instrumentā	Saistības	(1a)	1,000	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	10,000
	Maksājumi	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu administratīvu programmu piešķirumiem ⁴⁵											
04.01.01 – Atbalsta izdevumi Eiropas Konkurētspējas fondam		3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
KOPĀ apropriācijas ĢD	Saistības	=1a+1b+3	26,410	31,431	32,059	35,053	35,736	36,451	37,180	234,300	
	Maksājumi	=2a+2b+3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	

Nav jāaizpilda obligāti: ja priekšlikumā iesaistīti vairāki ĢD, aizpildiet nākamās tabulas; ja nē, izdzēsiet tabulas.

ĢD: <.....>	Gads		Gads		Gads		Gads		Gads		KOPĀ DFS 2028– 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034				
Darbības apropriācijas											
Budžeta pozīcija	Saistības	(1a)									0
	Maksājumi	(2a)									0
Budžeta pozīcija	Saistības	(1b)									0
	Maksājumi	(2b)									0
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu administratīvu programmu piešķirumiem											
Budžeta pozīcija		3									0
KOPĀ apropriācijas <....> ĢD	Saistības	=1a+1b+3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Maksājumi	=2a+2b+3	0	0	0	0	0	0	0	0	0

⁴⁵ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

			Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ DFS 2028–2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	4	0	0	0	0	0	0	0	0
	Maksājumi	5	0	0	0	0	0	0	0	0
KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem		6	0	0	0	0	0	0	0	0
KOPĀ apropriācijas <...> IZDEVUMU KATEGORIJĀ daudzgadu finanšu shēmā	Saistības	10	0	0	0	0	0	0	0	0
	Maksājumi	11	0	0	0	0	0	0	0	0

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	4	“Administratīvie izdevumi” ⁴⁶
---	----------	--

ĢD: <.....>	Gads 2028	Gads 2029	Gads 2030	Gads 2031	Gads 2032	Gads 2033	Gads 2034	KOPĀ DFS 2028– 2034
• Cilvēkresursi	0	0	0	0	0	0	0	0
• Citi administratīvie izdevumi	0	0	0	0	0	0	0	0

KOPĀ <....> ĢD	Apropriācijas	0	0	0	0	0	0	0	0
---------------------------------	---------------	---	---	---	---	---	---	---	---

KOPĀ apropriācijas daudzgadu finanšu shēmas 4. IZDEVUMU KATEGORIJA	(Saistību summa = maksājumu summa)	0	0	0	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		Gads 2028	Gads 2029	Gads 2030	Gads 2031	Gads 2032	Gads 2033	Gads 2034	KOPĀ DFS 2028–2034
KOPĀ apropriācijas 1.–4. IZDEVUMU KATEGORIJA	Saistības	0	0	0	0	0	0	0	0
daudzgadu finanšu shēmā	Maksājumi	0	0	0	0	0	0	0	0

Nav jāaizpilda obligāti: ja priekšlikumu daļēji vai pilnībā finansē no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem, jāaizpilda 3.2.1.2. iedaļas tabula. Ja atbilde ir “nē”, lūdzu, izdzēsiet visu iedaļu.

3.2.1.2. Apropriācijas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Nr.	
---	-----	--

ĢD: <.....>	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ DFS
-------------	------	------	------	------	------	------	------	---------------------

								2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2028–2034
Darbības apropriācijas															
Budžeta pozīcija	Saistības	(1a)													0
	Maksājumi	(2a)													0
Budžeta pozīcija	Saistības	(1b)													0
	Maksājumi	(2b)													0
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu administratīvu programmu piešķirumiem ⁴⁷															
Budžeta pozīcija		3													0
KOPĀ apropriācijas <...> ĢD	Saistības	=1a+1b+3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Maksājumi	=2a+2b+3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Obligāta tabula

		Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ DFS (2028–2034)		
		2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034			
KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Maksājumi	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem	6		0	0	0		0	0	0	0	0
KOPĀ apropriācijas <...> IZDEVUMU KATEGORIĀ daudzgadu finanšu shēmā	Saistības	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Maksājumi	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0

⁴⁷ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

Obligāta tabula

			Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ DFS (2028– 2034)
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	4	0	0	0	0	0	0	0	0
	Maksājumi	5	0	0	0	0	0	0	0	0
KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem		6	0	0	0	0	0	0	0	0
KOPĀ apropriācijas <...> IZDEVUMU KATEGORIJĀ daudzgadu finanšu shēmā	Saistības	10	0	0	0	0	0	0	0	0
	Maksājumi	11	0	0	0	0	0	0	0	0

			Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ DFS (2028– 2034)
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
• KOPĀ darbības apropriācijas (visas darbības izdevumu kategorijas)	Saistības	4	0	0	0	0	0	0	0	0
	Maksājumi	5	0	0	0	0	0	0	0	0
• KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem (visas darbības izdevumu kategorijas)		6	0	0	0	0	0	0	0	0
KOPĀ apropriācijas 1.– 3. izdevumu kategorijā	Saistības	10	0	0	0	0	0	0	0	0

daudzgadu finanšu shēmā (atsauces summa)	Maksājumi	11	0	0	0	0	0	0	0	0
--	-----------	----	---	---	---	---	---	---	---	---

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	4	“Administratīvie izdevumi” ⁴⁸
---	----------	--

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Eiropas Konkurētspējas fonds		Gads 2028	Gads 2029	Gads 2030	Gads 2031	Gads 2032	Gads 2033	Gads 2034	KOPĀ DFS (2028– 2034)
• Cilvēkresursi		164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1154,377
• Citi administratīvie izdevumi		11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	77,00
KOPĀ	Apropriācijas	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1231,377

KOPĀ apropriācijas daudzgadu finanšu shēmas 4. IZDEVUMU KATEGORIJĀ	(Saistību summa = maksājumu summa)	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1231,377
---	------------------------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	----------

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	Gads 2028	Gads 2029	Gads 2030	Gads 2031	Gads 2032	Gads 2033	Gads 2034	KOPĀ DFS (2028–2034)

⁴⁸ Nepieciešamās apropriācijas būtu jānosaka, izmantojot gada vidējo izmaksu rādītājus, kas pieejami attiecīgajā *BUDGpedia* tīmekļvietnē.

KOPĀ apropriācijas 1.–4. IZDEVUMU KATEGORIJĀ	Saistības	0	0	0	0	0	0	0	0
daudzgadu finanšu shēmā	Maksājumi	0	0	0	0	0	0	0	0

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām (nav jāaizpilda decentralizētajām aģentūrām)

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus	↓	Veids 49	Vidējā s izmak sas	IZNĀKUMI														KOPĀ			
				2028. gads		2029. gads		2030. gads		2031. gads		Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)								Kopēj ais daudz ums	Kopējās izmaksas
				Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izma ksas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas				
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1 ⁵⁰ ...																					
Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 1																					
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2 ...																					
Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 2																					

⁴⁹ Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piem., finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros).

⁵⁰ Kā aprakstīts 1.3.2. iedaļā. “Konkrētie mērķi”.

KOPSUMMAS																
------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

3.2.3.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta

APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ 2028– 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
4. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1154,377
Citi administratīvie izdevumi	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	77,000
Starpsumma – 4. IZDEVUMU KATEGORIJA	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1231,377
Ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
Cilvēkresursi	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Pārējie administratīvie izdevumi	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Starpsumma – ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
KOPĀ								
	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.2.3.2. Apropriācijas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem

ĀRĒJIE PIEŠĶIRTIE IEŅĒMUMI	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ 2028– 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
4. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Citi administratīvie izdevumi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Starpsumma – 4. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
Cilvēkresursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Pārējie administratīvie izdevumi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Starpsumma – ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ								
	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.3.3. Kopējās apropriācijas

KOPĀ – APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS + ĀRĒJIE PIEŠĶIRTIE IEŅĒMUMI	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ 2028– 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
4. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1154,377
Citi administratīvie izdevumi	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	77,000
Starpsumma – 4. IZDEVUMU KATEGORIJA	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1231,377
Ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
Cilvēkresursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Pārējie administratīvie izdevumi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Starpsumma – ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

KOPĀ	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.4. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

3.2.4.1. Finansētas no apstiprinātā budžeta

Aplēse izsakāma pilnslodzes ekvivalenta vienībās⁵¹

APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS	Gads 2028	Gads 2029	Gads 2030	Gads 2031	Gads 2032	Gads 2033	Gads 2034
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
20 01 02 01 (Galvenais birojs un Komisijas pārstāvniecības)	824	824	824	824	824	824	824
20 01 02 03 (Savienības delegācijas)	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (Netiešā pētniecība)	45	45	45	45	45	45	45
Tiešā pētniecība	0	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)	0	0	0	0	0	0	0
• Ārštata darbinieki (pilnslodzes ekvivalenta vienībās)							
20 02 01 (AC, END, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)	99	99	99	99	99	99	99
20 02 03 (AC, AL, END un JPD Savienības delegācijās)	0	0	0	0	0	0	0
Administratīvā atbalsta pozīcija [XX.01.YY.YY]	— galvenajā birojā	168	168	168	168	168	168
	— ES delegācijās	0	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (AC, END – netiešā pētniecība)	25	25	25	25	25	25	25
AC, END – tiešā pētniecība	0	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – 7. izdevumu kategorija	0	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – ārpus 7. izdevumu kategorijas	0	0	0	0	0	0	0
KOPĀ	1161	1161	1161	1161	1161	1161	1161

3.2.4.2. Finansētas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem

ĀRĒJIE PIEŠĶIRTIE IEŅĒMUMI	Gads 2028	Gads 2029	Gads 2030	Gads 2031	Gads 2032	Gads 2033	Gads 2034

⁵¹ Zem tabulas norādiet, cik pilnslodzes ekvivalenta vienību no tabulā norādītā skaita jūsu ģenerāldirektorātā jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai var tikt pārdalītas un kādas ir jūsu neto vajadzības.

• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
20 01 02 01 (Galvenais birojs un Komisijas pārstāvniecības)	0	0	0	0	0	0	0
20 01 02 03 (Savienības delegācijas)	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (Netiešā pētniecība)	0	0	0	0	0	0	0
Tiešā pētniecība	0	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)	0	0	0	0	0	0	0
• Ārštata darbinieki (pilnslodzes ekvivalenta vienībās)							
20 02 01 (AC, END, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)	0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END un JPD Savienības delegācijās)	0	0	0	0	0	0	0
Administratīvā atbalsta pozīcija [XX.01.YY.YY]	— galvenajā birojā	0	0	0	0	0	0
	— ES delegācijās	0	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (AC, END – netiešā pētniecība)	0	0	0	0	0	0	0
AC, END – tiešā pētniecība	0	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – 7. izdevumu kategorija	0	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – ārpus 7. izdevumu kategorijas	0	0	0	0	0	0	0
KOPĀ	0	0	0	0	0	0	0

3.2.4.3. Kopējās cilvēkresursu vajadzības

KOPĀ – APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS + ĀRĒJIE PIEŠKIRTIE IEŅĒMUMI	Gads 2028	Gads 2029	Gads 2030	Gads 2031	Gads 2032	Gads 2033	Gads 2034
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
20 01 02 01 (Galvenais birojs un Komisijas pārstāvniecības)	824	824	824	824	824	824	824
20 01 02 03 (Savienības delegācijas)	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (Netiešā pētniecība)	45	45	45	45	45	45	45
Tiešā pētniecība	0	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)	0	0	0	0	0	0	0
• Ārštata darbinieki (pilnslodzes ekvivalenta vienībās)							
20 02 01 (AC, END, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)	99	99	99	99	99	99	99
20 02 03 (AC, AL, END un JPD Savienības delegācijās)	0	0	0	0	0	0	0

Administratīvā atbalsta pozīcija	— galvenajā birojā	168	168	168	168	168	168	168
[XX.01.YY.YY]	— delegācijās	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (AC, END – netiešā pētniecība)		25	25	25	25	25	25	25
AC, END – tiešā pētniecība		0	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – 7. izdevumu kategorija		0	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – ārpus 7. izdevumu kategorijas		0	0	0	0	0	0	0
KOPĀ		1161	1161	1161	1161	1161	1161	1161

Priekšlikuma īstenošanai nepieciešamais personāls (pilnslodzes ekvivalenta vienībās):

	Tiks nodrošināts no pašlaik pieejamā Komisijas dienestu personāla	Papildu personāls		
		Tiks finansēts no 7. izdevumu kategorijas vai pētniecības	Tiks finansēts no BA pozīcijas	Tiks finansēts no maksām
Štatu sarakstā ietvertās amata vietas	739	130	Neattiecas	
Ārštata darbinieki (CA, SNE, INT)	247		10	35

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Pārvaldība un iekšējā un ārējā koordinācija EKF īstenošanai Budžeta izpilde visos EKF politikas logos EKF <i>InvestEU</i> instrumenta īstenošana Konsultāciju īstenošana projektos un transversālo darbību īstenošana
Ārštata darbinieki	Pārvaldība un iekšējā un ārējā koordinācija EKF īstenošanai Budžeta izpilde visos EKF politikas logos EKF <i>InvestEU</i> instrumenta īstenošana Konsultāciju īstenošana projektos un transversālo darbību īstenošana

3.2.5. Pārskats par aplēsto ietekmi uz investīcijām, kas saistītas ar digitālajām tehnoloģijām

Obligāti: nākamajā tabulā būtu jāiekļauj priekšlikumā/iniciatīvā ietverti ar digitālajām tehnoloģijām saistīto investīciju labākā aplēse.

Izņēmuma kārtā, ja tas vajadzīgs priekšlikuma/iniciatīvas īstenošanai, 4. izdevumu kategorijas apropriācijas būtu jānorāda noteiktajā pozīcijā.

Apropriācijas 1.–4. izdevumu kategorijā būtu jāatspoguļo kā “Politikas IT izdevumi darbības programmām”. Šie izdevumi attiecas uz darbības budžetu, kas izmantojams, lai atkārtoti izmantotu / pirktu / izstrādātu IT platformas/instrumentus, kas ir tieši saistīti ar iniciatīvas īstenošanu, un uz saistītajām investīcijām (tādām kā licences, pētījumi, datu glabāšana utt.). Tabulā sniegtajai informācijai būtu jāatbilst 4. iedaļā “Digitālā dimensija” sniegtajai informācijai.

KOPĀ digitālās un IT apropriācijas	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ DFS (2028–2034)
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
4. IZDEVUMU KATEGORIJA								
IT izdevumi (korporatīvie)	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	66 641 400
Starpsumma – 4. IZDEVUMU KATEGORIJA	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	66 641 400
Ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
IT izdevumi politikas darbības programmu atbalstam	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	10 130 750
Starpsumma – ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	10 130 750
KOPĀ	10 967 450	10 967 450	10 967 450	10 967 450	10 967 450	10 967 450	10 967 450	76 772 150

3.2.6. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

- pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā
- jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā
- jāpārskata DFS

3.2.7. Trešo personu iemaksas

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

- nav paredzēts trešo personu līdzfinansējums
- ir paredzēts trešo personu līdzfinansējums atbilstoši šādai aplēsei:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Kopā	
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034		

Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas								

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus
- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - pašu resursus
 - citus ieņēmumus
 - atzīmējiet, ja ieņēmumi tiek piešķirti izdevumu pozīcijām

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija:	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ⁵²						
		2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
..... pants								

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

[...]

Citas piezīmes (piem., metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

[...]

4. DIGITĀLĀ DIMENSIJA

4.1. Digitālās vajadzības

- Priekšlikums ir novērtēts kā digitāli nozīmīgs, jo tas radīs jaunas datu sērijas. Tomēr tas balstīsies uz programmas *InvestEU* regulas digitālo satvaru, jo īpaši attiecībā uz *InvestEU* pārvaldības informācijas sistēmu, kas tiks pielāgota, lai nodrošinātu EKF īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz datu apmaiņu ar pilnvarotajiem subjektiem (īstenošanas un konsultāciju partneriem), Investīciju komitejas locekļiem un citiem Komisijas dienestiem.

4.2. Dati

- Datu apmaiņa starp Komisiju un pilnvarotajiem subjektiem būs balstīta uz attiecīgajos nolīgumos noteiktajām prasībām. Tas ietvers darbības, finanšu un

⁵² Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.

riska datus, kas tiks sniegti regulāri (piem., periodiski ziņojumi), kā arī uz *ad hoc* pamata (piem., pilnvaroto subjektu darbību iesniegšanai).

- Datu apmaiņa ar Investīciju komitejas locekļiem attieksies tikai uz operācijām, ko Investīciju komitejai iesnieguši pilnvarotie subjekti.

4.3. Digitālie risinājumi

- Pašreizējā *InvestEU* pārvaldības informācijas sistēma tiks pielāgota un izmantota EKF *InvestEU* instrumentam un konsultāciju īstenošana projektos.

4.4. Sadarbības novērtējums

- *InvestEU* pārvaldības informācijas sistēma tiks izmantota EKF vajadzībām un saglabās tās sadarbības elementus, jo īpaši sadarbību ar šādiem Komisijas IT rīkiem: *Secunda+*, *Ares*, *Decide* un korporatīvās paziņošanas sistēma.

4.5. Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi

- IT projekts *InvestEU* pārvaldības informācijas sistēmas pielāgošanai EKF vajadzībām tiks izstrādāts un īstenots Komisijā, un tajā būtu jāiesaista sistēmas galvenie lietotāji (Komisijas lietotāji, lietotāji – īstenošanas un konsultāciju partneri, kā arī Investīciju komitejas locekļi).